II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

V objavljeni različici tega sklepa so bili nekateri podatki izpuščeni v skladu s členoma 30 in 31 Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi z nerazkrivanjem podatkov, ki so poslovna skrivnost. Izpuščeni deli so označeni z […].	RAZLIČICA ZA JAVNOST Ta dokument je na voljo le informativno.

SKLEP KOMISIJE (EU) 2021/69

z dne 24. februarja 2020

o državni pomoči SA.43549 (2017/C) (ex 2017/FC) (ex 2016/NN) (ex 2015/EO), ki jo je Romunija izvedla za družbo CFR Marfă

(notificirano pod dokumentarno številko C(2020) 1115)

(Besedilo v romunskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim stranem, naj predložijo pripombe v skladu z navedenima določbama ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. **POSTOPEK**

(1) Romunija je z dopisom z dne 24. septembra 2015 Komisijo obvestila, da je junija 2013 v lastniške deleže zamenjala javni dolg v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR ([2])), ki ga je imela družba Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfa CFR S.A. (v nadaljnjem besedilu: CFR Marfă), ki je prevoznik v železniškem tovornem prometu v državni lasti, do družbe CFR Infrastructură, ki je upravljavec železniške infrastrukture v državni lasti, ter do različnih organov za socialno varnost in davčnih organov ([3]). Komisija se je na podlagi informacij, ki jih je predložila Romunija, odločila, da začne postopek po uradni dolžnosti v zvezi z ukrepi v korist družbe CFR Marfă, evidentiran pod številko zadeve v zvezi z državno pomočjo SA.43549 (2015/CP).

([1]) UL C 198, 8.6.2018, str. 16.

([2]) Menjalni tečaj, uporabljen v tem sklepu, je enak menjalnemu tečaju, uporabljenemu v sklepu o začetku postopka, tj. 1 EUR = 4,6 RON, kot je bil 13. septembra 2017 naveden na spletišču ECB. Podatki v eurih so navedeni le informativno; uradni podatki so predstavljeni v romunskih leuih. https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-ron.en.html.

([3]) Izredni odlok št. 61/2013 o urejanju nekaterih finančno-davčnih ukrepov z dne 12. junija 2013, objavljen v Uradnem listu Romunije št. 363 z dne 18. junija 2013.

(2) Komisija je z dopisi z dne 17. novembra 2015, 6. julija 2016 in 6. aprila 2017 zahtevala informacije o ukrepih v korist družbe CFR Marfă. Romunija je odgovorila z dopisi z dne 24. decembra 2015, 10. in 11. avgusta 2016 ter 12. maja 2017. Romunija je poleg tega zamenjavo terjatev v lastniške deleže predhodno priglasila 5. oktobra 2016, njena predhodna priglasitev pa je bila združena z zgoraj navedenim postopkom po uradni dolžnosti v zvezi z državno pomočjo.

(3) Komisija je 6. marca 2017 prejela uradno pritožbo (v nadaljnjem besedilu: pritožba) združenja *Organizația Patronală a Societăților Feroviare Private din Romania*) ([4]) (združenje zasebnih prevoznikov v železniškem tovornem prometu Romunije; v nadaljnjem besedilu: pritožnik ali OPSFPR), ki zastopa interese zasebnih družb na področju železniškega tovornega prometa v Romuniji. Pritožba je bila skupaj z zahtevo za dodatne tehnične informacije Romuniji poslana 6. aprila 2017. Romunija je pripombe v zvezi s pritožbo predložila 12. maja 2017.

(4) Pritožnik je 19. septembra Komisiji predložil dodatek k pritožbi. Nezaupna različica dodatka je bila posredovana Romuniji za predložitev pripomb. Romunija je odgovorila 6. oktobra 2017.

(5) Komisija je z dopisom z dne 18. decembra 2017 Romunijo obvestila, da se je v zvezi s pomočjo odločila začeti formalni postopek preiskave iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU).

(6) Odločitev Komisije, da začne postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka), je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ([5]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe v zvezi s pomočjo/ukrepom.

(7) Komisija je prve pripombe Romunije v zvezi s sklepom o začetku postopka prejela 20. februarja 2018.

(8) Komisija je 6. julija 2018 prejela tudi pripombe zainteresiranih strani. Te je 16. julija 2018 posredovala Romuniji, da bi se lahko odzvala nanje. Romunija je pripombe v zvezi s pripombami tretjih oseb predložila z dopisom z dne 14. avgusta 2018.

(9) Komisija je Romuniji poslala dodatne zahteve za informacije, predvsem 14. novembra 2018 in 15. marca 2019, romunski organi pa so nanje odgovorili 19. decembra 2018 oziroma 27. junija, 9. julija, 13. septembra in 6. novembra 2019.

(10) Komisija je z romunskimi organi opravila več sestankov, nazadnje 24. julija 2019, po katerem je Romunija 13. septembra 2019 predložila dodatne informacije.

2. **PODROBEN OPIS POMOČI**

2.1 **Upravičenec**

(11) Družba CFR Marfă je družba z omejeno odgovornostjo v 100-odstotni lasti države (v nadaljnjem besedilu: podjetje v državni lasti), ki opravlja storitve železniškega tovornega prometa in upravlja multimodalne terminale. Romunija kot edina delničarka zdaj upravlja in nadzoruje družbo (npr. v zvezi z njenim letnim proračunom) prek ministrstva za promet.

(12) Družba CFR Marfă je bila kot delniška družba ustanovljena 1. oktobra 1998 po reorganizaciji uveljavljenega prevoznika v železniškem prometu v Romuniji, tj. družbe *Societatea Națională Căile Ferate Române* (v nadaljnjem besedilu: družba SNCFR) ([6]), vertikalno integriranega prevoznika v železniškem prometu, ki je bil nato razdeljen na pet neodvisnih družb: CFR Infrastructură (ali CFR SA, ki je upravljavec infrastrukture v 100-odstotni lasti države; v nadaljnjem besedilu: družba CFR Infrastructură), CFR Marfă, CFR Călători (prevoznik v železniškem potniškem prometu v 100-odstotni lasti države), CFR Gevaro (ki opravlja dejavnosti v zvezi z jedilnimi in spalnimi vagoni) in *Societatea de Administrare Active Feroviare* – SAAF (družba za upravljanje presežnih tirnih vozil, namenjenih prodaji, najemu ali razrezu).

([4]) Ob vložitvi pritožbe je imelo združenje 16 članic, od tega 13 dejavnih na področju železniškega tovornega prometa (in ne na področju železniškega potniškega prometa). Med njimi so bile družbe Grup Feroviar Român S.A. (v nadaljnjem besedilu: družba GFR), Deutsche Bahn Cargo Romania, Unicom Tranzit SA (v nadaljnjem besedilu: Unicom Tranzit), Cargo Trans Vagon S.A. (v nadaljnjem besedilu: Cargo Trans Vagon), Transferoviar Grup S.A. (v nadaljnjem besedilu: skupina Transferoviar Grup), Vest Trans Rail S.R.L., Servtrans Invest S.A. (v nadaljnjem besedilu: Servtrans Invest), Tehnotrans Feroviar S.R.L., Via Terra Spedition, Rail Cargo Carrier Romania (del avstrijske skupine Rail Cargo Group), Tim Rail Cargo, Rail Force S.R.L. in Trans Expedition Feroviar S.R.L.

([5]) Prim. sprotno opombo 1.

([6]) Izredni odlok vlade št. 12/1998 o reorganizaciji družbe SNCFR in železniškem prometu.

(13) Družba CFR Marfă opravlja storitve železniškega tovornega prometa, med drugim prevoz domačega premoga, cementa, kemičnih izdelkov, žita in olja, lesa, soli in kovin, ter upravlja multimodalne terminale in opravlja pomožne storitve, kot so skladiščne storitve, storitve polnjenja z gorivom in logistika. Med glavnimi strankami družbe CFR Marfă so druga podjetja v državni lasti, kot so CE Hunedoara, nekdanja proizvajalca kemikalij Oltchim in Salrom ter družbe za daljinsko ogrevanje.

(14) Leta 2017 je železniški tovorni promet obsegal 30,2 % trga tovornega prometa v Romuniji, medtem ko je ta delež leta 2013 znašal 30,7 %, leta 2007 pa le 24,9 % ([7]). Delež cestnega prevoza je bil razmeroma večji ter je znašal od 53,5 % leta 2007 do 40,3 % leta 2013 in 42,4 % leta 2017, medtem ko je delež prevoza po celinskih plovnih poteh znašal od 25,2 % leta 2007 do 29 % leta 2013 in 27,4 % leta 2017 ([8]).

(15) Romunija je leta 1998 zagotovila dostop do svojega železniškega omrežja tujim prevoznikom v železniškem tovornem prometu ([9]). Od pristopa Romunije k EU leta 2007 se je tržni delež družbe CFR Marfă v sektorju železniškega tovornega prometa, izmerjen glede na količino (v tisočih tonah prepeljanega blaga), nenehno zmanjševal, in sicer s [70–80] % leta 2007 na [50–60] % leta 2014 in [40–50] % leta 2018. Zmanjšal se je tudi tržni delež družbe CFR Marfă, izmerjen glede na prepeljano razdaljo (v tonskih kilometrih), in sicer s [60–70] % leta 2007 na [40–50] % leta 2014 in [30–40] % leta 2018 ([10]). Tako delež družbe CFR Marfă na celotnem trgu tovornega prometa v Romuniji znaša [5–10] %, skupni tržni delež zasebnih prevoznikov v železniškem tovornem prometu pa [10–20] % ([11]).

Preglednica 1

Razvoj tržnega deleža (v železniškem tovornem prometu) družbe CFR Marfă v obdobju 2007–2018

Tržni delež (%)		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	**2018** (*)
po količini prepeljanega blaga	**CFR Marfa**	**[70–80]**	**[60–70]**	**[50–60]**	**[50–60]**	**[60–70]**	**[50–60]**	**[50–60]**	**[50–60]**	**[50–60]**	**[40–50]**	**[40–50]**	**[40–50]**
	drugi prevozniki v železniškem tovornem prometu	[20–30]	[30–40]	[40–50]	[40–50]	[30–40]	[40–50]	[40–50]	[40–50]	[50–60]	[50–60]	[50–60]	[50–60]
po prepeljani razdalji (tkm)	**CFR Marfa**	**[60–70]**	**[50–60]**	**[40–50]**	**[40–50]**	**[40–50]**	**[40–50]**	**[40–50]**	**[40–50]**	**[40–50]**	**[30–40]**	**[30–40]**	**[30–40]**
	drugi prevozniki v železniškem tovornem prometu	[30–40]	[40–50]	[50–60]	[50–60]	[50–60]	[50–60]	[50–60]	[50–60]	[60–70]	[60–70]	[60–70]	[60–70]

(*) samo prvih devet mesecev leta 2018.
Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015; Priloga 2 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017; odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 29.1.

([7]) Glej odgovor Romunije na 2. vprašanje, Priloga 2 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017, in podatke Eurostata na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_rk320&language=en.
([8]) Prav tam.
([9]) Člen 15(2) Izrednega odloka vlade št. 12/1998.
([10]) Glej odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točke 49–51.
([11]) Glej odgovor Romunije na 2. vprašanje, Priloga 2 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017, in odgovor Romunije z dne 27. junija 2018, točka 29.1.

(16) Ob sprejetju sklepa o začetku postopka je na romunskem trgu delovalo približno 20 prevoznikov v železniškem tovornem prometu. Vsi glavni konkurenti družbe CFR Marfă so zasebni prevozniki z naslednjimi tržnimi deleži (glede na tonske kilometre): SC Grup Feroviar Roman SA ([12]) (v nadaljnjem besedilu: družba GFR; [20–30] % leta 2012 in [20–30] % leta 2016), SC Unifertrans SA ([5–10] % leta 2012 in [5–10] % leta 2016), SC Cargo Trans Vagon SA ([5–10] % leta 2012 in [0–5] % leta 2016), SC DB Schenker Rail Romania ([5–10] % leta 2012 in [10–20] % leta 2016), SC Transferoviar Grup SA ([0–5] % leta 2012 in [0–5] % leta 2016) in Rail Cargo Carrier Romania ([0–5] % leta 2016) ([13]). Število dejavnih prevoznikov na trgu železniškega tovornega prometa v Romuniji se je zdaj povečalo na 28 ([14]).

2.2 **Finančne težave družbe CFR Marfă pred neuspešno privatizacijo leta 2013**

(17) V zadnjem desetletju se je poslovna dejavnost družbe CFR Marfă postopoma zmanjševala. Količina tovora, ki ga je prepeljala navedena družba, se je polagoma zmanjševala ter se s […] tisoč ton leta 2007 zmanjšala na […] tisoč ton leta 2016 (glej preglednico 2).

Preglednica 2

Količina tovora družbe CFR Marfă v tisočih tonah v obdobju 2007–2017 po kategoriji

V tisočih ton	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prepeljana količina tovora	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015; Priloga 1 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017; odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018, pododdelek E, točka 13.

(18) Z zmanjševanjem poslovne dejavnosti družbe CFR Marfă se je postopoma zmanjševalo tudi število zaposlenih, in sicer s 15 992 zaposlenih v ekvivalentu polnega delovnega časa (EPDČ) leta 2009 na 6 508 leta 2014, 6 155 leta 2016 in 5 717 leta 2018 (glej preglednico 3).

Preglednica 3

Zaposleni družbe CFR Marfă v EPDČ v obdobju 2009–2018

V EPDČ	1999	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Število zaposlenih	29 289	15 992	10 813	8 257	9 053	8 767	6 508	6 454	6 155	5 995	5 717

Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015; Priloga 1 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017; letne bilance stanja družbe ([1]), odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 49.

([1]) Letna poročila, na voljo na spletnem mestu družbe CFR Marfă (npr. http://www.cfrmarfa.cfr.ro/images/stories/financiar/indicatori%20financiari/indicatori%20financiari%20conform%20bilantului%20depus%20pe%20anul%20%202017.pdf.

(19) Dejavniki, opisani v uvodnih izjavah 15 in 16, so negativno vplivali na finančni položaj družbe CFR Marfă. Kot je razvidno iz preglednice 4, se družba CFR Marfă že vrsto let spopada s finančnimi težavami.

Preglednica 4

Ključni finančni kazalniki družbe CFR Marfă za obdobje 2009–2016

V milijonih RON	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Promet skupaj	1 097,30	1 056,10	1 150,00	1 020,60	961,50	954,90	775,94	673,61

([12]) Družba GFR je del skupine Grampet Group, ki jo sestavlja 14 družb, dejavnih v sektorju železniškega prometa v Srednji in Jugovzhodni Evropi.

([13]) Glej Prilogo 1 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017 na zahtevo Komisije za informacije.

([14]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 51.2.

V milijonih RON	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EBITDA	**– 186,60**	**– 97,10**	**25,10**	**– 41,50**	**– 89,70**	**17,70**	**27,56**	**– 43,69**
Odhodki za obresti	31,40	29,40	27,00	23,10	16,00	12,90	8,98	5,62
Dolg skupaj	**1 261,60**	**1 673,40**	**1 891,20**	**2 186,60**	**666,30**	**720,20**	**788,25**	**868,13**
Lastniški kapital	**93,60**	**– 343,50**	**– 471,90**	**– 904,60**	**566,20**	**540,50**	**405,21**	**302,00**
Vpisani delniški kapital	247,33	248,15	251,60	263,96	1 987,54	1 988,35	2 012,12	2 012,12
Drug lastniški kapital	– 153,69	– 591,62	– 723,50	– 1 168,58	– 1 420,20	– 1 447,69	– 1 606,91	– 1 710,13
— *Revalorizacijske rezerve*	*93,91*	*120,62*	*107,98*	*106,46*	*114,90*	*101,99*	*88,08*	*88,08*
— *Rezerve*	*236,22*	*253,62*	*266,15*	*279,17*	*293,50*	*306,36*	*201,05*	*201,05*
— *Nerazporejeni dobiček/skupna izguba*	*– 141,84*	*– 430,59*	*– 1 004,18*	*– 1 149,12*	*– 1 565,68*	*– 1 828,88*	*– 1 736,85*	*– 1 844,48*
— ***Letni dobiček/izguba***	***– 341,98***	***– 535,27***	***– 93,45***	***– 405,09***	***– 262,92***	***– 27,16***	***– 159,19***	***– 154,78***
% izgubljenega delniškega kapitala	**– 62**	**– 238**	**– 288**	**– 443**	**– 71**	**– 73**	**– 20**	**– 15**
Razmerje med dolžniškim in lastniškim kapitalom	**13,48**	**– 4,87**	**– 4,01**	**– 2,42**	**1,18**	**1,33**	**1,94**	**2,87**
Razmerje med EBITDA in kritjem obresti	**– 5,94**	**– 3,30**	**0,93**	**– 1,80**	**– 5,61**	**1,37**	**3,07**	**– 7,77**

Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015; Priloga 1 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017.

(20) Družba CFR Marfă ustvarja izgubo od leta 2008 ([15]). Skupne letne izgube v poslovnih letih od 2009 do 2012 so znašale 1 149,12 milijona RON (približno 250 milijonov EUR), to pa je bil glavni dejavnik, zaradi katerega se je lastniški kapital v tem obdobju zmanjšal s pozitivne vrednosti 93,6 milijona RON (približno 20 milijonov EUR) na negativno vrednost 904,60 milijona RON (približno 197 milijonov EUR). Leta 2013 je bil lastniški kapital spet pozitiven in je znašal 566,20 milijona RON (približno 123 milijonov EUR), predvsem zaradi zamenjave terjatev v lastniške deleže v vrednosti 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR), o kateri se je dogovorila država ([16]). Stanje lastniškega kapitala se je leta 2013 znova začelo slabšati (takoj po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013), kar se je nadaljevalo tudi v letih 2015 in 2016.

(21) Kot je povzeto v preglednici 5, je bil dolg družbe CFR Marfă že leta 2010 precejšen in je znašal 126 % skupnih sredstev. Ob poslabševanju finančnega položaja družbe CFR Marfă se je njen dolg med letoma 2010 in 2012 povečal za približno 31 % in dosegel 2 186,56 milijona RON (približno 475 milijonov EUR) oziroma 171 % skupnih sredstev.

([15]) Leta 2007 je še ustvarila neto dobiček v višini 4,73 milijona RON (približno 1,02 milijona EUR), leta 2008 pa je zabeležila letne izgube v višini 169,45 milijona RON (36,83 milijona EUR). Vir: finančni kazalniki iz bilanc stanja za leti 2007 in 2008, na voljo na spletnem mestu družbe CFR Marfă na spletnem naslovu: http://www.cfrmarfa.cfr.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=75%3Aindicatori-financiari-conform-bilantului-depus-pe-anul-2007-&catid=35&Itemid=194&lang=ro; in http://www.cfrmarfa.cfr.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=170%3Aindicatori-financiari-conform-bilantului-depus-pe-anul-2008-&catid=35&Itemid=194&lang=ro.

([16]) Glej uvodno izjavo 1 in pododdelek 4.1.5.2.

(22) Leta 2012 so kratkoročne obveznosti (ki zapadejo v manj kot enem letu) obsegale 87 % skupnih obveznosti družbe CFR Marfă, zajemale pa so obveznosti do dobaviteljev, obveznosti za plačilo davka in druge obveznosti (glej preglednico 5).

Preglednica 5

Pregled dolgov družbe CFR Marfă v obdobju 2010–2016

V milijonih RON	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rezervacije	215,72	96,92	61,1	31,69	1,97	2,68	1,55
Dolgoročna najeta posojila	324,74	272,82	223,77	169,95	113,23	57,15	—
Odloženi prihodki	2,24	2,49	2,23	2,49	1,61	1,73	1,4
Nekratkoročne obveznosti	**542,7**	**372,23**	**287,1**	**204,13**	**116,81**	**61,56**	**2,95**
Obveznosti do dobaviteljev*	556,36	709,55	841,85	301,12	448,10	604,60	731,54
Kratkoročna najeta posojila	97,38	89,06	83,02	67,23	77,55	83,50	81,46
Davki	310,86	487,48	631,57	52,15	69,00	14,07	30,79
Druge obveznosti	166,13	232,86	343,02	36,30	8,25	24,52	21,39
Kratkoročne obveznosti	**1 130,73**	**1 518,95**	**1 899,46**	**456,80**	**602,90**	**726,69**	**865,18**
Dolg skupaj	**1 673,43**	**1 891,18**	**2 186,56**	**660,93**	**719,71**	**788,25**	**868,13**
Sredstva skupaj (= kapital + dolg)	**1 329,96**	**1 419,28**	**1 281,94**	**1 227,16**	**1 260,21**	**1 193,47**	**1 170,12**

Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015; uporaba merila zasebnega vlagatelja (* za obveznosti do dobaviteljev), Deloitte, 29. marec 2013; Priloga 1 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017; finančna poročila, objavljena na spletnem mestu družbe CFR Marfă:http://www.cfrmarfa.cfr.ro/images/stories/financiar/sit%20fin%20extinse/Situatii%20financiare%20extinse%20la%2031.12.2014.pdf.

(23) Med letoma 2010 in 2012 so se obveznosti do dobaviteljev družbe CFR Marfă povečale za 53 % s 562,61 milijona RON (približno 122 milijonov EUR) na 862,43 milijona RON (približno 187 milijonov EUR). Večino neporavnanih obveznosti do dobaviteljev ([90–100] % od skupnih obveznosti do dobaviteljev leta 2012) je mogoče pripisati podjetjem v državni lasti, in sicer CFR Infrastructură, Informatica Feroviară ([17]), CFR Călatori in drugim (glej preglednico 6).

Preglednica 6

Pregled obveznosti družbe CFR Marfă do dobaviteljev v obdobju 2010–2016

V milijonih RON	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obveznosti do dobaviteljev skupaj	562,61	726,74	862,43	318,72	465,70	607,68	724,17	934,66	991,88
— **od tega do podjetij v državni lasti**	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

([17]) Družba Informatica Feroviara je v 100-odstotni lasti družbe CFR Infrastructură ter zagotavlja informacijske storitve in programsko opremo za železnice.

V milijonih RON	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
— **od tega do družbe CFR Infrastructură**	412,68	582,77	716,30	213,47	348,65	505,26	623,54	826,09	860,93
% družbe CFR Infrastructură glede na skupne obveznosti do dobaviteljev	73,35	80,19	83,06	66,98	74,86	83,15	86,10	88,38	86,80

Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 27. junija 2019, točka 39, in izračuni Komisije ([1]).

([1]) Najnovejši podatki o kratkoročnem dolgu družbe CFR Marfă in njenih obveznostih do dobaviteljev (skupnih in razčlenjenih po kategorijah), ki jih je Romunija predložila v odgovoru z dne 27. junija 2019 (stran 39), se nekoliko razlikujejo od prejšnjih podatkov, ki jih je predložila Romunija, ali podatkov iz različnih letnih finančnih poročil na spletnem mestu družbe, kar pojasnjuje razliko med nekaterimi podatki v preglednicah 6 in 5. Vendar te razlike niso pomembne za oceno dodeljene pomoči, zato bo Komisija za oceno dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna in družbe CFR Infrastructură uporabila najnovejše razpoložljive podatke, tj. najnovejše podatke, ki jih je Romunija predložila v odgovoru z dne 27. junija 2019.

(24) Po podatkih Romunije so bile družbi CFR Marfă za zapadle dolgove do družbe CFR Infrastructură zaračunane obresti in kazni (glej preglednico 7).

Preglednica 7

Pregled zapadlih obveznosti (vključno z obrestmi in kaznimi) družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură

V milijonih RON	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zapadli znesek; od tega	347	515,66	663,96	182,6	314,28	460,57	557,57	777,33	950,08
obresti in kazni (dnevne) za zamude pri plačilu (%)	0,05	0,05	0,05	0,05	0,06	0,05	0,05	0,03	0,03
obresti in kazni, obračunane v letu	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
% skupnega dolga, ki ga obsega družba CFR Infrastructură	30,57	28,08	34,44	34,15	27,65	62,24	61,78	76,57	73,23

Vir: odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točki 36 in 39.

(25) Dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna, sestavljeni iz neporavnanih obveznosti za plačilo davka in neplačanih socialnih prispevkov (socialna varnost, prispevek za zdravstveno zavarovanje, prispevek za sklad za brezposelnost in posebni sklad), so se med letoma 2010 in 2012 več kot podvojili, in sicer so se povečali s 376,21 milijona RON (približno 82 milijonov EUR) na 838,47 milijona RON (približno 183 milijonov EUR) (glej preglednico 8).

(26) Hkrati so se neodplačana posojila, ki jih je družba CFR Marfă najela pri zasebnih bankah, med letoma 2010 in 2012 zmanjšala z […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) na […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) (glej tudi uvodno izjavo 191, v kateri je pojasnjeno, da je družba CFR Marfă prednostno obravnavala odplačevanje posojil zasebnih bank, plače in dobavitelje, ki niso javni subjekti, medtem ko je odlagala plačila v državni proračun).

(27) Po navedbah romunskih organov družba CFR Marfă od druge polovice leta 2013 ni imela več zapadlih dolgov do državnega proračuna (glej preglednico 8).

Preglednica 8

Pregled zapadlih dolgov družbe CFR Marfă (vključno z obrestmi in kaznimi) do državnega proračuna od leta 2008 (vključno z organi ANAF, CNPP, ANOFM in CNAS (socialni prispevek))

V milijonih RON	2008	2009	2010	2011	2012 (*)	Junij 2013 (**)	Po juniju 2013	2014	2015	2016 (***)	2017 (****)	2018
Glavnica	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Zamudne obresti	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Kazni za zamude pri plačilih	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]		[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Zapadli dolgovi do državnega proračuna SKUPAJ	**130,2**	**309,41**	**376,21**	**627,4**	**838,47**	**1 001,2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**19,9**

(*) Podatki o družbi CFR Marfă za leto 2012 vključujejo dodatni dolg, ki ga je družba CFR Marfă prevzela 28. junija 2012 z združitvama z družbama SC Intreținere și Reparații Vagoane SA ([…] milijonov RON) in SC de Transport Maritim de Coastă Ferry Boat SA ([…] milijonov RON). Glej odgovor Romunije na vprašanji 16 in 19 zahteve Komisije za informacije z dne 12. marca 2019, predložen 27. junija 2019.

(**) Zapadli dolg družbe CFR Marfă do državnega proračuna, ki je bil v celoti odpisan julija 2013 po zamenjavi terjatev v lastniške deleže. Ta podatek ne vključuje obveznosti družbe CFR Infrastructură v višini 668 milijonov RON, ki jih je družba CFR Marfă prevzela v skladu z Izrednima odlokoma vlade št. 32/13 in 61/13 – glej Prilogo 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka.

(***) Junija 2013 so obresti in kazni za zamude pri plačilih skupaj znašale […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) – glej Prilogo 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka.

(****) Za leti 2016 in 2017 glej uvodni izjavi 89 in 90.

Vir: odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točke 18, 19 in 21; tudi Priloga 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka, predloženim 20. februarja 2018 (v nadaljnjem besedilu: pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka).

2.3 **Zgodovina neuspešnih poskusov privatizacije družbe CFR Marfă in zamenjava terjatev v lastniške deleže leta 2013**

(28) Družba CFR Marfă je na seznamu podjetij v državni lasti, ki jih spremljata Mednarodni denarni sklad (v nadaljnjem besedilu: MDS) in Svetovna banka ([18]), EU pa jo je zajela z drugim in tretjim programom plačilnobilančne pomoči ([19]). Mednarodni upniki so Romuniji leta 2010 priporočili, naj privatizira večinske deleže v več podjetjih v državni lasti, vključno z družbo CFR Marfă, da bi zmanjšala neporavnane zneske in zaostala plačila, ki negativno vplivajo na državni proračun Romunije.

(29) Po javno dostopnih informacijah je nameravala Romunija privatizirati družbo CFR Marfă vsaj od leta 2007 ([20]). Romunija je v pismu o nameri z dne 16. junija 2010 navedla, da je še naprej zavezana privatizaciji družbe CFR Marfă leta 2011 ([21]).

(30) Ob upoštevanju zavez, ki jih je Romunija sprejela s pismom o nameri in tehničnim memorandumom o soglasju, ki ga je podpisala z MDS, in zavez, ki jih je sočasno dala EU ([22]), je Romunija potrdila privatizacijsko strategijo za večinski delež (51 %) v družbi CFR Marfă z Vladnim sklepom št. 46 z dne 13. februarja 2013.

([18]) Glej na primer MDS/Romunija: pismo o nameri in tehnični memorandum o soglasju z dne 5. februarja 2010; MDS/Romunija: pismo o nameri in tehnični memorandum o soglasju z dne 16. junija 2010 ter drugi dokumenti, dostopni na povezavi: http://www.imf.org/external/country/rou/index.htm?type=9998#23, dostop 31. marca 2016.

([19]) Glej na primer Institutional Paper 312 iz novembra 2015 z naslovom „Balance of Payments Assistance Programme: Romania, 2013-2015“ (Program plačilnobilančne pomoči: Romunija, 2013–2015), na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/ip012_en_2.pdf, strani 3, 28 in 30.
Za prejšnje programe glej tudi: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/ip012_en_2.pdf.

([20]) Glej na primer članek z dne 13. decembra 2016 na spletnem naslovu http://english.banknews.ro/article/2370_ministry_of_transport_wants_1_billion_euros_from_cfr_marfa_privatisation.html in članek z dne 31. marca 2008 na spletnem naslovu https://www.railwaygazette.com/news/freight-for-sale/32838.article, dostop 17. marca 2016.

([21]) MDS, 2010, Romunija –*Notranje poročilo za posvetovanje na podlagi člena IV, izvedeno leta 2010, četrti pregled v okviru aranžmaja SBA ter zahteve za spremembo in opustitev neupoštevanja meril uspešnosti – notranje poročilo; notranje dopolnilo; sporočilo za javnost in sporočilo za medije o razpravi izvršnega odbora; izjava izvršnega direktorja za Romunijo*. Poročilo MDS o posameznih državah št. 10/227, julij 2010, stran 97.

([22]) Glej Prilogo 4 k Institutional Paper 312 iz novembra 2015 z naslovom „Balance of Payments Assistance Programme: Romania, 2013-2015“ (Program plačilnobilančne pomoči: Romunija, 2013–2015), na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/ip012_en_2.pdf, zlasti strani 57, 69, 71 in 81.

(31) Po javno dostopnih informacijah je romunsko ministrstvo za promet 5. aprila 2013 objavilo obvestilo o prodaji 51-odstotnega deleža v družbi CFR Marfă po izhodiščni ceni 797 milijonov RON (približno 173 milijonov EUR) ([23]). Romunija je do 8. maja 2013 prejela tri ponudbe za delnice družbe CFR Marfă, ki so jih predložile družba OmniTRAX Inc. s sedežem v Združenih državah Amerike, družba GFR in konzorcij, ki sta ga sestavljali družbi Transferoviar Grup in Donau-Finanz ([24]). Romunija je 15. maja 2013 sporočila, da so bile vse tri vloge zavrnjene in da se bo postopek privatizacije začel znova ([25]).

(32) Romunija je 17. maja 2013 objavila obvestilo o prodaji delnic družbe CFR Marfă v mednarodnih, nacionalnih in lokalnih medijih ter na spletnih mestih ministrstva za promet in družbe CFR Marfă. Potencialni vlagatelji so bili pozvani, naj do 23. maja 2013 izrazijo interes za nakup večinskega deleža (51 %) družbe CFR Marfă.

(33) Predložene prijave interesa, ki so vsebovale dokumente za predkvalifikacijski postopek, so bile ocenjene 23. maja 2013, ko je bil sestavljen tudi ožji seznam ponudnikov, izbranih po predkvalifikacijskem postopku. Ponudniki, uvrščeni na ožji seznam, tj. konzorcij družb Transferoviar Grup in Donau-Finanz ter družbi GFR in OmniTRAX Inc., so bili o tem obveščeni z dopisom z dne 23. maja 2013.

(34) Med 24. majem 2013 in 20. junijem 2013 je bil ponudnikom, izbranim po predkvalifikacijskem postopku, odobren dostop do podatkovne sobe, da so lahko opravili postopek potrebne skrbnosti. Ponudniki, izbrani po predkvalifikacijskem postopku, so bili pozvani tudi, naj do 5. junija 2013 predložijo nezavezujoče predhodne ponudbe, do 20. junija 2013 pa zavezujoče ponudbe. Po javno dostopnih informacijah je družba GFR po odstopu ponudnikov, izbranih po predkvalifikacijskem postopku, od transakcije do roka, tj. 20. junija 2013, ostala edini ponudnik, njena ponudba pa je znašala približno 202 milijona EUR za 51-odstotni delež, pri čemer je obljubila, da bo zagotovila dodatne naložbe v višini približno 201,4 milijona EUR ([26]).

(35) Romunija je 12. junija 2013 pretvorila dolgove v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR), ki jih je imela družba CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură in državnega proračuna (v obliki obveznosti iz naslova socialne varnosti in obveznosti za plačilo davka), v lastniške deleže ([27]).

(36) Romunija je predvidela, da bodo glavni pogoji sporazuma o nakupu in prodaji delnic potrjeni med 25. junijem 2013 in 1. avgustom 2013 ter da bo posel zaključen oktobra 2013. Vendar družba GFR ni plačala nakupne cene do določenega roka, zato privatizacija ni uspela.

(37) Dva druga ponudnika – družba OmniTRAX ter konzorcij družb Transferoviar Group in Donau-Finanz –, ki sta leta 2013 poleg družbe GFR izrazila interes za nakup družbe CFR Marfă, sta umaknila ponudbo. Kot je razvidno iz različnih vladnih sporočil za medije, so bili za tem predvideni drugi načrti privatizacije, vendar nobeden od njih ni bil izveden (na primer leta 2015 je bila napovedana privatizacija na podlagi prve javne ponudbe, vendar je bil projekt opuščen) ([28]).

2.4 **Finančni položaj družbe CFR Marfă po neuspešni privatizaciji**

(38) Leta 2013 se je skupni dolg družbe CFR Marfă precej zmanjšal zaradi zamenjave terjatev v lastniške deleže, vendar se je takoj zatem znova povečal. Po neuspešni privatizaciji družbe CFR Marfă se je skupni dolg nenehno povečeval: za 9 % v letih 2014 in 2015, ko je dosegel 788,25 milijona RON (približno 171 milijonov EUR), in za 10 % leta 2016, ko je dosegel 868,13 milijona RON (približno 189 milijonov EUR; glej preglednico 4). V naslednjih letih se je skupni dolg še naprej enakomerno povečeval in leta 2018 dosegel 1 214,66 milijona RON (približno 264 milijonov EUR), kar pomeni 20-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2017, ko je znašal 1 013,13 milijona RON (približno 220 milijonov EUR) ([29]).

([23]) http://www.railwaygazette.com/news/freight/single-view/view/cfr-marfa-privatisation-bids-invited.html in http://www.cfrmarfa.cfr.ro/images/stories/CFRMarfa/enANUNT.pdf, dostop 17. marca 2016.
([24]) http://www.railwaygazette.com/news/freight/single-view/view/cfr-marfa-privatisation-bids-in.html, dostop 17. marca 2016.
([25]) http://www.railwaygazette.com/news/policy/single-view/view/all-cfr-marfa-privatisation-bids-rejected.html, dostop 17. marca 2016.
([26]) http://www.railwaygazette.com/news/freight/single-view/view/news-in-brief-74.html, dostop 17. marca 2016.
([27]) Izredni odlok št. 32/2013 z dne 23. aprila 2013, Uradni list Romunije, del I, št. 245, z dne 29. aprila 2013; Izredni odlok št. 61/2013 z dne 12. junija 2013. Ukrep zamenjave je bil izveden za znesek v višini 1 669 milijonov RON, ki vključuje: (i) dolgove družbe CFR Infrastructură do davčne uprave ANAF v višini 527,2 milijona RON, ki jih je družba CFR Marfă prevzela v skladu z Odlokom vlade št. 32/2013; (ii) znesek v višini 140,78 milijona RON, ki predstavlja dolg družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură; (iii) znesek v višini 1 001,2 milijona RON, ki predstavlja dolg družbe CFR Marfă do davčne uprave ANAF.
([28]) http://www.ziare.com/dan-coman-sova/ministrul-transporturilor/sova-privatizarea-cfr-marfa-va-fi-reluata-in-acest-an-1289691, članek, objavljen 24. marca 2014.
([29]) Glej poročilo o finančnih kazalnikih na podlagi bilance stanja družbe, objavljene na spletnem mestu družbe CFR Marfă na naslednjih spletnih naslovih: http://www.cfrmarfa.cfr.ro/images/stories/financiar/indicatori%20financiari/Indicatori%20financiari%20conform%20bilantului%20depus%20pe%20anul%202018.pdf (za leto 2018); http://www.cfrmarfa.cfr.ro/images/stories/financiar/indicatori%20financiari/indicatori%20financiari%20conform%20bilantului%20depus%20pe%20anul%20%202017.pdf (za leto 2017).

(39) Po neuspešni privatizaciji so se še naprej povečevale tudi kratkoročne obveznosti družbe CFR Marfă, ki obsegajo največji delež dolga (92 % leta 2015 in 99,7 % leta 2016, glej preglednico 5), in sicer za 32 % leta 2014, 21 % leta 2015 in 19 % leta 2016, medtem ko so se obveznosti družbe CFR Marfă do dobaviteljev med letoma 2013 in 2016 enakomerno povečevale ter se z 251,34 milijona RON (približno 55 milijonov EUR) povečale na 731,54 milijona RON (približno 159 milijonov EUR), pri čemer je bila večina teh obveznosti (90 % leta 2016) znova pripisljiva podjetjem v državni lasti. Zlasti so se obveznosti do dobaviteljev, ki jih je imela družba CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură, med letoma 2013 in 2016 povečale z 213,47 milijona RON (približno 46 milijonov EUR) na 623,5 milijona RON (približno 135,5 milijona EUR) in se tako skoraj potrojile (glej preglednici 5 in 6).

(40) Po rahlem izboljšanju leta 2014 (izguba iz poslovanja je leta 2014 znašala 27,16 milijona RON (približno 6 milijonov EUR), leta 2013 pa 262,92 milijona RON (približno 57 milijonov EUR) se je finančni položaj družbe CFR Marfă dodatno poslabšal. V letih 2015 in 2016 je bila evidentirana izguba v višini 159,19 milijona RON (približno 35 milijonov EUR) oziroma 154,78 milijona RON (približno 34 milijonov EUR). Lastniški kapital družbe CFR Marfă se je znova zmanjšal za 47 %, in sicer se je med letoma 2013 in 2016 zmanjšal s 566,2 milijona RON (približno 123 milijonov EUR) na 302 milijona RON (približno 66 milijonov EUR) (glej preglednico 4).

(41) Finančne težave družbe CFR Marfă je treba obravnavati v širšem okviru vplivnih dejavnikov, ki niso omejeni na večjo konkurenco zaradi (nacionalnih in tujih) zasebnih prevoznikov v železniškem tovornem prometu in drugih načinov prevoza. Po podatkih iz javno dostopnih poročil ti dodatni dejavniki vključujejo zlasti slabo upravljanje, nepreglednost in neprevzemanje odgovornosti, ogromne stroške, precejšnje zaostanke na podlagi pogodb z drugimi podjetji v državni lasti (od katerih so nekatera sama v težavah), zastarela tirna vozila, odhode vodstvenih delavcev iz družbe k neposrednim konkurentom ter korupcijo, zaradi katere je družba domnevno izgubila precejšnja finančna sredstva (več milijonov EUR) ali pomembne pogodbe s strankami, kot je bilo navedeno v medijih ([30]) ([31]) in različnih uradnih sporočilih za zadevne državne agencije ([32]).

2.5 **Obseg formalnega postopka preiskave**

(42) Komisija je 18. decembra 2018 začela formalni postopek v zvezi s petimi ukrepi podpore, ki so:

ukrep 1: neizterjava čedalje večjih dolgov do države (dolgov iz naslova socialne varnosti in neplačanih davkov) vsaj od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 (*ukrep 3*), v skladu s katero so bili vsi zapadli dolgovi družbe CFR Marfă do države pretvorjeni v lastniški kapital družbe CFR Marfă;

ukrep 2: neizterjava čedalje večjih dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură vsaj od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 (*ukrep 3*), v skladu s katero je bilo 85 % zapadlih dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură pretvorjenih v lastniški kapital družbe CFR Marfă;

ukrep 3: zamenjava terjatev v lastniške deleže v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR) leta 2013;

ukrep 4: nadaljnja neizterjava dolgov do države (dolgov iz naslova socialne varnosti in neplačanih davkov) po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013;

ukrep 5: nadaljnja neizterjava čedalje večjih dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013.

(43) Komisija je v sklepu o začetku postopka sprejela predhodni sklep, da zgoraj opisani ukrepi vključujejo državna sredstva in jih je mogoče pripisati državi. Poleg tega razumen zasebni subjekt verjetno ne bi izvedel takih ukrepov za družbo CFR Marfă, zato je Komisija sprejela predhodno stališče, da je družba CFR Marfă z ukrepi prejela neupravičeno prednost; taka prednost bi bila selektivna, saj je bila družba CFR Marfă edini upravičenec.

([30]) https://www.romaniajournal.ro/society-people/law-crime/the-fight-against-corruption-still-on-searches-at-cfr-calatori-and-cfr-marfa/, članek z dne 28. oktobra 2014, https://www.romania-insider.com/another-romanian-businessman-targeted-in-corruption-case, članek z dne 30. oktobra 2014; http://www.business-review.eu/news/former-cfr-marfa-director-mihut-craciun-investigated-in-eur-6-million-fraud-case-137031, članek z dne 3. maja 2017, http://www.capital.ro/diicot-cfr-marfa-urma-sa-vanda-un-nou-lot-de-vagoane.html, članek z dne 4. maja 2017.

([31]) http://www.capital.ro/examen-pentru-guvern-faliment-sau-privatizare-pentru-cfr-marfa.html, članek z dne 3. februarja 2017.

([32]) https://www.diicot.ro/index.php/arhiva/1910-comunicat-de-presa2-19-10-2016, sporočilo za medije nacionalnega direktorata za boj proti korupciji z dne 19. oktobra 2016 v zvezi z več nekdanjimi izvršnimi delavci družbe CFR Marfă, http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=6788, sporočilo za medije nacionalnega direktorata za boj proti korupciji z dne 2. novembra 2015 v zvezi z nekdanjim generalnim direktorjem regionalne podružnice družbe CFR Marfă v Galatiju http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=8485, sporočilo za medije nacionalnega direktorata za boj proti korupciji z dne 10. novembra 2017 v zvezi z nekdanjim sekretarjem na ministrstvu za promet.

(44) Komisija je opozorila tudi, da bi lahko ukrepi prizadeli trgovino med državami članicami, saj je družba CFR Marfă konkurirala drugim prevoznikom v železniškem tovornem prometu iz drugih držav članic. Zaradi ukrepov je lahko družba CFR Marfă nadaljevala poslovanje in se ji v nasprotju z drugimi konkurenti ni bilo treba spopasti s posledicami, ki običajno sledijo slabim finančnim rezultatom.

(45) Na podlagi navedenega je Komisija sprejela predhodno stališče, da se zdi, da ukrepi pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

(46) Komisija je tudi dvomila o združljivosti ukrepov, zlasti ker romunski organi niso navedli možnih razlogov za združljivost. Predhodno stališče Komisije je bilo, da je mogoče družbo CFR Marfă šteti za podjetje v težavah v smislu smernic o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah iz let 2004 in 2014 (v nadaljnjem besedilu: smernice o reševanju in prestrukturiranju) ([33]), med drugim zaradi dejstva, da je družba vsaj od leta 2010 izpolnjevala pogoje za uvedbo postopka v primeru insolventnosti.

(47) Nobeden od ukrepov pa ni izpolnjeval meril za združljivo pomoč za reševanje in prestrukturiranje, določenih v smernicah o reševanju in prestrukturiranju. Zlasti ker načrt prestrukturiranja ni bil predložen (romunski organi se niso sklicevali na to, da so ukrepi upravičeni kot pomoč za prestrukturiranje), Komisija ni mogla oceniti potrebnih komponent prestrukturiranja, vključno z ukrepi za naložbe in posodobitev, niti oceniti, ali bi bilo mogoče z ukrepi obnoviti dolgoročno sposobnost preživetja in ali bodo omejeni na najmanjšo potrebno raven, da bi se preprečilo neupravičeno izkrivljanje konkurence. Nazadnje, romunski organi niso predlagali nobenih smiselnih izravnalnih ukrepov.

(48) Ker so bili ukrepi dodeljeni v nasprotju z obveznostma priglasitve in mirovanja iz člena 108(3) PDEU, se po mnenju Komisije zdi, da pomenijo nezakonito državno pomoč. Ker načrt prestrukturiranja ni bil priglašen in javni upniki niso ravnali v skladu z načelom *udeleženca v tržnem gospodarstvu*, ob tem pa zahteve iz smernic o reševanju in prestrukturiranju iz let 2004 in 2014, ki so se uporabljale, niso bile izpolnjene, teh pet ukrepov ni bilo mogoče razglasiti za združljivih z notranjim trgom.

3. PRIPOMBE K SKLEPU O ZAČETKU POSTOPKA

3.1 Pripombe zainteresiranih strani

(49) Pritožnik je predložil pripombe k sklepu o začetku postopka v zakonsko določenem roku in soglašal z ugotovitvami Komisije iz sklepa o začetku postopka. Zlasti je predložil dodatne pripombe v zvezi z dvema vidikoma, izpostavljenima v sklepu o začetku postopka, in sicer trditvama Romunije, da je družba CFR Marfă podjetje „strateškega pomena“ in da družba CFR Infrastructură ni odpisala dolga družbe CFR Marfă, ampak je med letoma 2013 in 2017 pravzaprav odločno ukrepala za izterjavo terjatev do družbe CFR Marfă.

(50) Prvič, pritožnik trdi, da družba CFR Marfă v nasprotju s trditvijo Romunije ni „strateškega pomena“ za sektor železniškega tovornega prometa v Romuniji.

(51) Pritožnik, ki zastopa združenje prevoznikov v železniškem tovornem prometu, meni, da je trditev, da je družba CFR Marfă edini prevoznik z viri in organizacijsko zmogljivostjo, potrebnimi za delovanje v kriznih razmerah, nepravilna, in kot primer navaja vsaj deset prevoznikov, ki prevažajo najrazličnejše vrste tovora ([34]) ter so torej v smislu virov primerljivi z družbo CFR Marfă.

(52) Kar zadeva prevoz vojaškega blaga, pritožnik trdi, da bi lahko vsak zasebni prevoznik predložil vlogo za izdajo posebnega dovoljenja, kot ga ima družba CFR Marfă. Po mnenju pritožnika zanimanja za tako dovoljenje ni zaradi omejenega povpraševanja po takih prevoznih storitvah.

(53) Drugič, pritožnik meni, da nobena od trditev Romunije, da je država izterjala dolgove družbe CFR Marfă, ni resnična.

([33]) Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244, 1.10.2004, str. 2, v nadaljnjem besedilu: smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004); Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1, v nadaljnjem besedilu: smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014).

([34]) Glej preglednico 7 dokumenta, ki ga je OPSFPR predložil 6. julija 2018.

(54) *Po eni strani* pritožnik priznava, da je družba CFR Infrastructură sicer začela nekatere postopke za izterjavo dela dolga družbe CFR Marfă iz naslova uporabnine za infrastrukturo, vendar opozarja, da je bil izterjan le del skupnega zneska dolga. Natančneje, čeprav je imela družba CFR Infrastructură v izvršilne naslove (naloge za izvršbo na denarno terjatev, tj. naloge, v skladu s katerimi morajo tretje osebe, ki dolgujejo denar družbi CFR Marfă, dolgovana plačila nakazati družbi CFR Infrastructură) za znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), je bilo izterjanih le […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([35]) (od skupnega zapadlega dolga v višini znaša najmanj […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR)).

(55) Pritožnik trdi še, da se od predložitve pritožbe Komisiji marca 2017 znesek dolga družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură iz naslova uporabnin za infrastrukturo stalno povečuje, vendar družba CFR Marfă še naprej uporablja omrežje družbe CFR Infrastructură za železniški tovorni promet.

(56) Pritožnik se v podporo temu stališču sklicuje na dva dokumenta:

(a) sporočilo upravnega odbora družbe CFR Marfă, izdano 23. marca 2018, v katerem je navedeno, da dolg družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură iz naslova uporabnin za infrastrukturo znaša […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), sestavljajo pa ga glavni dolg v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) in kazni v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([36]);

(b) dopis z dne 26. marca 2018, ki ga je na družbo CFR Marfă naslovila pravna služba družbe CFR Infrastructură in v katerem družba CFR Infrastructură ocenjuje, da dolg družbe CFR Marfă do nje znaša […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), od tega pa zapadli znesek znaša […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([37]).

(57) Pritožnik zato meni, da družba CFR Marfă kljub dolgu iz naslova uporabnin za infrastrukturo, ki še zdaj ni odplačan, ampak se kopiči, še vedno neovirano uporablja infrastrukturo za železniški tovorni promet, ki jo upravlja družba CFR Infrastructură, in ima tako korist od dodatne državne pomoči. Poleg tega pritožnik pojasnjuje, da je družba CFR Infrastructură izrecno potrdila, da bi morala imeti družba CFR Marfă možnost opravljati svoje komercialne dejavnosti in da ne bo sprejela nikakršnih ukrepov, ki bi povzročili zaustavitev dejavnosti družbe CFR Marfă ([38]). Natančneje, družba CFR Infrastructură v dopisu družbi CFR Marfă pojasnjuje, da „[glede na zgoraj navedeno dokazujemo, da je] med temi postopki CNCF ‚CFR' SA upoštevala položaj dolžnika in sprejela ukrepe za izterjavo neporavnanih dolgov v pravnem okviru, ne da bi blokirala komercialno dejavnost SNTFM ‚CFR Marfă' SA".

(58) *Po drugi strani* pritožnik trdi še, da je trditev Romunije, navedena v sklepu o začetku postopka, tj. da družba CFR Marfă od leta 2017 „ni imela več dolgov do državnega proračuna", zavajajoča in nepravilna. Pritožnik ugotavlja, da družba CFR Marfă še naprej posluje na trgu, zato neprekinjeno kopiči dolgove do državnega proračuna.

(59) Pritožnik se sklicuje tudi na sporočilo družbe CFR Marfă, v katerem družba priznava, da ni zmožna „poravnati sedanjih dolgov do zaposlenih, državnega proračuna in dobaviteljev ter zlasti ne bo mogla sodelovati na dveh glavnih razpisih za prevoze 29. marca 2018, da bi zagotovila prihodek, potreben za dejavnosti družbe. Gre za razpisa [Oltenia Power Complex] in [SALROM Salt National Company]." ([39])

(60) Nazadnje, pritožnik ponavlja stališče, predstavljeno že v Dodatku k pritožbi z dne 12. septembra 2017, o negativnih učinkih pomoči, in sicer, da (i) pomoč družbi CFR Marfă zagotavlja prednost pred konkurenti, zato ima resne izkrivljajoče učinke na konkurenco na liberaliziranem romunskem trgu železniškega tovornega prometa; (ii) je pomoč povzročila resno poslabšanje stanja železniške infrastrukture v Romuniji ter da (iii) taka izkrivljanja še dodatno poslabšujejo kršitve zakonodaje o javnem naročanju, ki jih je zagrešila romunska država v zvezi z diskriminatorno oddajo javnih naročil za prevoz tovora v železniškem prometu družbi CFR Marfă. Kar zadeva zadnjenavedene točke, pritožnik priznava, da ta vprašanja ne spadajo v obseg ocene državne pomoči, ki jo izvede Komisija.

([35]) Sporočilo upravnega odbora družbe CFR Marfă št. 90 z dne 23. marca 2018, priloženo Sporočilu št. 29 z dne 23. marca 2018, Sporočilo št. 16 z dne 26. marca 2018 – prilogi 3 in 6 k pripombam pritožnika. Po podatkih iz teh zapisnikov je skupni dolg družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură znašal […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), od tega so zapadli dolgovi znašali […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR).

([36]) Sporočilo upravnega odbora družbe CFR Marfă št. 90 z dne 23. marca 2018, priloženo Sporočilu št. 29 z dne 23. marca 2018 (glej Prilogo 3 k pripombam pritožnika).

([37]) Glej označeno besedilo v Prilogi 5 k Dodatku k pritožbi, ki je dopis, ki ga je družba CFR Infrastructură 26. marca 2018 poslala družbi CFR Marfă.

([38]) Odstavki 17–19 pripomb pritožnika in Priloga 5, ki vsebuje dopis z dne 26. marca 2018, ki ga je pravna služba družbe CFR Infrastructură poslala družbi CFR Marfă.

([39]) Priloga 7 k pripombam pritožnika k sklepu o začetku postopka: „Sporočilo o dolgovih družbe CFR Marfă do družbe CNCFR SA", priloženo dokumentu družbe CFR Marfă z dne 23. marca 2018, ki ga je potrdilo vodstvo družbe CFR Marfă.

(61) Nazadnje, pritožnik v pripombah k sklepu o začetku postopka poudarja, da so različni ukrepi pomoči trajali precej dolgo in da so bili zaradi izkrivljajočega učinka pomoči prizadeti zlasti zasebni prevozniki v železniškem tovornem prometu v Romuniji. Zato od Komisije zahteva, naj izda odredbo o začasnem odlogu za zaustavitev državne pomoči družbi CFR Marfă v obliki neplačevanja uporabnine za infrastrukturo in nakopičenih dolgov do državnega proračuna (tj. *ukrepa 4 in 5*).

3.2 **Pripombe Romunije**

(62) Romunija meni, da nobeden od ukrepov, opredeljenih v sklepu Komisije o začetku formalnega postopka preiskave, ne pomeni nezdružljive državne pomoči, in za to navaja več razlogov. Prvič, Romunija kot splošno pripombo navaja, da so dejavnosti, ki jih opravlja družba CFR Marfă, v strateškem interesu države. Drugič, Romunija je v zvezi z vsakim od ukrepov, zajetih s sklepom o začetku postopka, predložila pripombe, kot so povzete v pododdelkih 3.2.3 do 3.2.5.

3.2.1 *Pripombe Romunije v zvezi s strateškim pomenom družbe CFR Marfă in uporabo člena 107(1) PDEU*

(63) Romunija trdi, da je družba CFR Marfă gospodarska družba strateškega interesa za državo, ki poleg tega, da na trgu železniškega tovornega prometa konkurira zasebnim prevoznikom v železniškem tovornem prometu, opravlja tudi dejavnosti, povezane z obrambnimi potrebami države in njenim članstvom v zvezi NATO, ter prevoz strateških materialov za sektorje velikega pomena za gospodarstvo države, energetski sektor in socialne sektorje.

(64) Romunija trdi, da ima družba CFR Marfă naslednje obveznosti v zvezi z obrambnimi potrebami države ([40]):

(i) z drugimi pristojnimi zainteresiranimi stranmi sodelovati pri pripravi in izvedbi načrta mobilizacije;

(ii) zagotoviti potrebne rezerve in zmogljivosti (tirna vozila, trajekte, osebje itd.) za izvajanje nalog mobilizacije. Čeprav lahko družba CFR Marfă te rezerve uporablja pri komercialnih dejavnostih v zvezi z železniškim tovornim prometom, jih mora vzpostaviti na različnih točkah nacionalnega železniškega omrežja, organi pa za to ne zagotovijo nadomestila. Kadar take rezerve za komercialne namene niso več potrebne, ker povpraševanja po zadevnem prevozu ni več, mora družba CFR Marfă taka sredstva na svoje stroške ohraniti in jih vzdrževati v operativnem stanju, pri čemer povezane stroške krije s prihodki od opravljanja drugega storitev. Romunija je oceno stroškov, povezanih z vzpostavitvijo teh rezerv in njihovim vzdrževanjem v operativnem stanju, predložila šele v zelo pozni fazi postopka ([41]), ker „javni organi niso pripravili metodologije izračuna v zvezi s tem“ in ker bi bile take informacije opredeljene kot državna tajnost ([42]). Na podlagi informacij, ki jih je predložila Romunija, bi skupni stroški vzdrževanja rezerv za obrambne namene po ocenah znašali […] milijonov RON ([…] milijonov EUR) za obdobje 2008–2018 in […] milijonov RON ([…] milijonov EUR) za obdobje 2010–2018;

(iii) pripraviti dokumente v zvezi z dopolnitvijo potrebne delovne sile;

(iv) zagotoviti civilno zaščito svojega osebja, potnikov in blaga, za prevoz katerih je odgovorna, v primeru posebnih okoliščin, vključno s katastrofami;

(v) opravljati prevoz pošiljk za vojaške potrebe (na ravni zveze NATO in nacionalni ravni), zagotavljati nemoten prevoz vojaških sil in materialov v obdobju miru ter v primeru krize, katastrof in vojne ter v drugih posebnih okoliščinah ter zagotoviti vagone, osebje in druge vire na zahtevo ministrstva za nacionalno obrambo. Družba CFR Marfă izpolnjuje te obveznosti v skladu z določbami protokolov, skupnih odlokov in sporazumov ([43]), sklenjenih med ministrstvom za nacionalno obrambo ter ministrstvom za promet, gradbeništvo in turizem,

([40]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka; Priloga 1 k dokumentom, ki jih je Romunija predložila 14. avgusta 2018; odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018. Glej tudi dokumente, ki jih je Romunija predložila 6. novembra 2019, in med njimi dopise ministrstva za obrambo ter agencije za nacionalne rezerve in posebna vprašanja (ANRSPS).

([41]) Dokumenti, ki jih je Romunija predložila 13. septembra 2019, prilogi 1 in 2.

([42]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točki 2.2 in 2.4.

([43]) Medministrski protokol št. M-86 z dne 2. julija 2003 o sodelovanju med ministrstvom za nacionalno obrambo ter ministrstvom za promet, gradbeništvo in turizem pri usklajevanju in izvajanju prevoza po železniških, pomorskih in zračnih komunikacijskih kanalih, izvedbena pravila za ta medministrski protokol, potrjena s Skupnim odlokom št. M 163/1053/2003 ministrstva za nacionalno obrambo ter ministrstva za promet, gradbeništvo in turizem, ter Sporazum št. A 220 z dne 12. januarja 2001 o opravljanju storitev železniškega prevoza za ministrstvo za nacionalno obrambo v notranjem prometu ter določitvi dokumentov za vojaški prevoz in plačilnih sredstev, ki jih je Romunija predložila kot Prilogo 2 k svojemu odgovoru z dne 12. maja 2017 na zahtevo Komisije za informacije in Prilogo 9 k svojim pripombam k sklepu o začetku postopka.

ter zadevnimi sporazumi med Romunijo in zvezo NATO. Romunija je ocenila, da pošiljke za vojaške potrebe obsegajo […] % letnega prometa družbe CFR Marfă ([44]), vendar za to ni predložila podrobnega, utemeljenega izračuna, saj se sklicuje na državno tajnost;

(vi) razviti in vzdrževati trajektno linijo, predvideno kot podaljšek panevropskega koridorja IV, kot povezavo med Evropo in Azijo. Romunija trdi, da trajektne linije, ki povezujejo Evropo in Azijo prek pristanišča Constanta, niso dobičkonosne in ustvarjajo izgubo ([45]), zato so bili trajekti v lasti družbe CFR Marfă v obdobju 2008–2018 zasidrani v pristanišču Constanta in se niso uporabljali za komercialno dejavnost. Romunija pojasnjuje, da bi stroški vzdrževanja trajektov (ki so vključeni v podatke iz točke (ii) uvodne izjave 64) znašali […] milijonov RON ([…] milijonov EUR) za obdobje 2008–2018 ter […] milijonov RON ([…] milijonov EUR) za obdobje 2010–2018 ([46]).

(65) Romunija trdi še, da ima družba CFR Marfă strateški pomen ne le zaradi izpolnjevanja obrambnih potreb države, ampak tudi zato, ker opravlja storitve prevoza premoga in drugih strateških proizvodov za največje industrijske stranke (večinoma podjetja v državni lasti, kot so Complexul Energetic Oltenia, Complexul Energetic Hunedoara, CET Govora in druge termoelektrarne na premog), ki proizvajajo osnovne dobrine, kot so električna energija, toplota in topla voda. Po podatkih Romunije se ta prevoz večinoma opravlja v skladu s pogodbami, sklenjenimi po postopkih za oddajo naročil, pri katerih sodelujejo in družbi CFR Marfă konkurirajo drugi zasebni prevozniki, vendar lahko javni organi v kriznih razmerah (npr. skrajnih vremenskih razmerah, kot so sneženje, snežni meteži, suše) zahtevajo, naj se tak prevoz izvaja tudi zunaj veljavnih pogodb. Romunija trdi, da hidroelektrarne in sistemi vetrne energije niso dovolj zmogljivi, da bi pokrili primanjkljaj električne energije, nastal zaradi zmanjšanja proizvodnje termoelektrarn, ki so glavni vir električne energije (družba Complexul Energetic Oltenia sama ustvari 20–30 % proizvodnje električne energije v Romuniji). Tako je po trditvah Romunije zagotavljanje neprekinjene oskrbe teh industrijskih odjemalcev s takimi strateškimi materiali nujno za ohranjanje življenjskega standarda prebivalstva in preprečevanje negativnega vpliva na dejavnosti gospodarskih subjektov, zaradi česar je tak prevoz vprašanje nacionalne varnosti, kar je potrdilo ustavno sodišče Romunije z ugotovitvami v sodbi št. 91 z dne 28. februarja 2018 ([47]).

(66) Romunija trdi še, da je kopičenje dolgov za storitve strateškega prevoza, ki jih družba CFR Marfă opravlja za svoje industrijske stranke (predvsem podjetja v državni lasti, uvodna izjava 65), osnovni vzrok za kopičenje zapadlega dolga družbe CFR Marfă do davčne uprave ANAF. Po ocenah Romunije zneski ustreznih kazni in obresti zaradi neplačila dolga družbe CFR Marfă do davčne uprave ANAF ustrezajo znesku dolga, ki so ga ta podjetja v državni lasti nakopičila za storitve strateškega prevoza, ki jih opravlja družba CFR Marfă ([48]).

(67) Romunija navaja tudi, da morajo družba CFR Marfă in drugi javni subjekti (brezplačno) sodelovati pri različnih vajah (npr. simulacijah železniških nesreč), ki jih organizirajo javni organi (kot je generalni inšpektorat za izredne razmere), in da je družba CFR Marfă brez denarnega nadomestila zagotavljala sredstva za tovorni promet v interesu nekaterih javnih organov ali javnih ustanov ali zanje (v obliki hrambe in skladiščenja proizvodov, med drugim za agencijo za nacionalne rezerve, zakupa posebne opreme za specifična posredovanja za centralno poveljstvo za zimske razmere) ([49]). Romunija ni predložila količinske opredelitve stroškov, nastalih zaradi navedenih dejavnosti.

(68) Romunija trdi, da je družba CFR Marfă edini prevoznik z zadostnimi zmogljivostmi za zagotavljanje ustreznega in pravočasnega izpolnjevanja zgoraj navedenih obveznosti na področju obrambe in nacionalne varnosti. Zato po trditvah Romunije izterjava dolgov družbe CFR Marfă s postopkom izvršbe, takojšnjo likvidacijo ali uvedbo postopka v primeru insolventnosti ni sprejemljiva rešitev, saj bi lahko povzročila daljša obdobja nezmožnosti uporabe sredstev, potrebnih za nacionalno varnost in obrambo države ([50]).

(69) Tako Romunija ob upoštevanju določb člena 107(1) PDEU, člena 4 PEU in točke 17 Obvestila Komisije 2016/C 262/01 o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: obvestilo o pojmu državne pomoči) ([51]) trdi naslednje:

([44]) Zapisnik sestanka med Romunijo in Komisijo z dne 24. julija 2019.
([45]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka.
([46]) Dokumenti, ki jih je Romunija predložila 13. septembra 2019, prilogi 1 in 2.
([47]) Odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018; tudi točka 7.2 odgovora Romunije z dne 27. junija 2019.
([48]) Dokumenti, ki jih je Romunija predložila 13. septembra 2019, prilogi 1 in 2.
([49]) Odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018; tudi strani 8 in 9 odgovora Romunije z dne 27. junija 2019.
([50]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka. Glej tudi Prilogo 1 k dokumentom, ki jih je Romunija predložila 14. avgusta 2018.
([51]) UL C 262, 19.7.2016, str. 1.

(a) romunski organi lahko zaradi zgoraj navedenih okoliščin sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zagotovitev ozemeljske celovitosti, ohranjanje javnega reda in varovanje nacionalne varnosti, tudi če taki ukrepi vplivajo na konkurenco na nekem področju;

(b) vsak ukrep, sprejet v interesu in za zagotovitev nacionalne varnosti, ozemeljske celovitosti in javnega reda, je združljiv s pravili Skupnosti, ne glede na to, ali se šteje za državno pomoč ali ne ([52]).

(70) Povedano drugače, Romunija meni, da je s sprejetjem ukrepov od 1 do 3 in 5 v zvezi z družbo CFR Marfă za zagotovitev nemotenega prevoza pošiljk za vojaške potrebe in pošiljk strateških materialov ter izpolnjevanje drugih obveznosti, povezanih z nacionalno varnostjo in obrambo, izvajala javna pooblastila, zato se v skladu z določbami člena 4 PEU in točko 17 obvestila o pojmu državne pomoči člen 107(1) PDEU ne bi uporabil.

3.2.2 *Pripombe Romunije v zvezi s pripombami pritožnika glede strateškega pomena družbe CFR Marfă*

(71) Romunija trdi, da iz razlogov, predstavljenih v nadaljevanju, informacije, ki jih je predložil pritožnik, ne dokazujejo, da imajo zasebni prevozniki zadostne zmogljivosti, da bi lahko nadomestili družbo CFR Marfă na trgih pošiljk strateškega pomena in pošiljk za vojaške potrebe.

(72) *Prvič*, Romunija meni, da dejstvo, da zasebni prevozniki ne morejo nadomestiti dejavnosti družbe CFR Marfă, dokazujejo dejanske razmere na trgu. V podporo temu navaja primer razpisa, ki ga je leta 2014 organizirala družba Complexul Energetic Oltenia in na katerem je bila ponudba konzorcija treh zasebnih prevoznikov (družb GFR, Unicom Transit in Servtrans Invest) kljub ugodnejši finančni ponudbi zavrnjena, ker njegovi člani niso imeli tehničnih in operativnih zmogljivosti, zahtevanih v specifikacijah v razpisni dokumentaciji. Nacionalno sodišče je zavrnilo pritožbo konzorcija ter potrdilo pravilnost ugotovitev o nezadostnih tehničnih in operativnih zmogljivosti članov konzorcija, zahtevanih v razpisni dokumentaciji.

(73) Romunija trdi še, da je nezanimanje zasebnih prevoznikov za opravljanje storitev prevoza pošiljk za vojaške potrebe povezano ne le z zelo majhnim povpraševanjem po takih prevoznih storitvah, ampak tudi z dejstvom, da so za prevoz pošiljk za vojaške potrebe in izpolnitev povezane zahteve po hitrem odzivu na zahtevo za take pošiljke (ki imajo prednost pred vsemi zasebnimi pošiljkami) potrebne rezerve različnih sredstev (npr. tirnih vozil, trajektov itd.), razpršene po različnih točkah nacionalnega železniškega omrežja. Po trditvah Romunije se s tem zmanjšuje učinkovitost uporabe takih sredstev, pri čemer organi za to zmanjšanje ne zagotovijo nadomestila, to pa za zasebne prevoznike ni privlačno. Poleg tega Romunija trdi, da ima družba CFR Marfă v lasti približno 93 % nacionalne flote vagonov in je edini prevoznik, ki lahko izpolnjuje obveznost hranjenja rezerv za mobilizacijo, medtem ko zasebni prevozniki večinoma uporabljajo vagone, ki jih najamejo pri tujih družbah, teh pa ni mogoče vključiti v rezerve za mobilizacijo.

(74) Zato Romunija meni, da zasebni prevozniki ne morejo nadomestiti družbe CFR Marfă na trgu pošiljk za vojaške potrebe, kot dodatno potrjujejo določbe sklepa vrhovnega sveta za nacionalno obrambo iz leta 2013, na podlagi katerega je treba v pogodbo o privatizaciji družbe CFR Marfă vključiti klavzule, v skladu s katerimi bi moral pridobitelj zagotoviti izpolnjevanje vseh strateških obveznosti, ki jih ima zdaj družba CFR Marfă na področju nacionalne varnosti in obrambe ([53]).

(75) *Drugič*, Romunija trdi tudi, da opravljanje prevoznih storitev v interesu nacionalne obrambe v številnih primerih vključuje razkritje tajnih informacij z različnimi stopnjami tajnosti, kar pomeni, da morajo imeti zasebni prevozniki, zainteresirani za opravljanje takih prevoznih storitev, nekatera potrdila o industrijski varnosti. Vendar zasebni prevozniki v železniškem prometu z največjimi tržnimi deleži v Romuniji (člani OPSFPR) verjetno ne bi prejeli takih potrdil o industrijski varnosti za zagotavljanje pošiljk strateškega in obrambnega pomena, saj ne bi izpolnjevali strogih zahtev za njihovo izdajo. Romunija navaja več možnih razlogov za zavrnitev izdaje potrdila članom OPSFPR:

([52]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka. Glej tudi Prilogo 1 k dokumentom, ki jih je Romunija predložila 14. avgusta 2018.

([53]) Priloga 9 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka.

(a) delničarji ali druge osebe v družbi s pooblastili za odločanje so:

(1) bili s pravnomočno sodbo obsojeni zaradi korupcije ([54]);

(2) bili obtoženi korupcije ([55]);

(3) bili obtoženi ustanovitve kriminalne združbe, davčne utaje in pranja denarja ([56]);

(4) tuji državljani ali podjetja;

(b) zadevni prevozniki imajo dolgove ali so evidentirali precejšnje izgube;

(c) prevozniki poslujejo s subjekti v državah, ki so v strategijah Romunije za nacionalno obrambo, potrjenih z vladnimi sklepi, opredeljene kot države, ki pomenijo varnostno tveganje za Romunijo (in sicer v državah nekdanje Sovjetske zveze).

(76) Zato Romunija trdi, da je družba CFR Marfă dejansko edini prevoznik na trgu z zmogljivostmi, potrebnimi za prevoz pošiljk strateških in vojaških materialov ter izpolnjevanje drugih obveznosti v zvezi z nacionalno varnostjo in obrambo. Romunija tako meni, da se glede na zgoraj navedene okoliščine in nedavni konflikt v bližini romunskih meja (v Ukrajini), zaradi katerega je bilo pošiljk za vojaške potrebe, ki jih je prepeljala družba CFR Marfă, več kot petkrat toliko kot leta 2013, upravičeno sklicuje na določbe člena 4 PEU in točko 17 obvestila o pojmu državne pomoči v podporo trditvi, da se člen 107(1) PDEU ne uporablja za celotno dejavnost družbe CFR Marfă.

3.2.3 *Pripombe Romunije v zvezi z ukrepoma 1 in 4*

(77) V zvezi z *ukrepom 1* Romunija trdi, da je davčna uprava ANAF začela postopek izvršbe, da bi zajamčila neporavnane davčne dolgove. V skladu z zakoni, ki veljajo od leta 2004, CNNP (nacionalni urad za javni pokojninski sistem), ANOFM (nacionalna agencija za zaposlovanje) in CNAS (nacionalni urad za zdravstveno zavarovanje) ne pobirajo neposredno prispevkov, ki jih dolgujejo romunski gospodarski subjekti in druge osebe, ampak je za to pooblaščena le davčna uprava ANAF, ki zneske pobira v imenu različnih organov in jim jih nato razdeli ([57]).

(78) V zvezi z zgoraj opisanim dolgom družbe CFR Marfă do državnega proračuna v okviru *ukrepa 1* (glej preglednico 8) Romunija trdi, da je davčna uprava ANAF ravnala kot zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu, saj je izračunala obresti in kazni za zapadle dolgove družbe CFR Marfă do državnega proračuna. Zlasti trdi, da so bile v zvezi z zapadlimi dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna izračunane naslednje obrestne mere: (i) 0,1-odstotna dnevna obrestna mera v obdobju od 1. januarja 2006 do 30. junija 2010; (ii) 0,05-odstotna dnevna obrestna mera v obdobju od 1. julija 2010 do 30. septembra 2010; (iii) 0,04-odstotna dnevna obrestna mera v obdobju od 1. oktobra 2010 do 28. februarja 2014 ([58]). Romunija pojasnjuje še, da so bile za zamude pri plačilih davčnih obveznosti naložene dodatne kazni, kot sledi: (i) če se zapadle davčne obveznosti plačajo več kot 30 dni po datumu zapadlosti, vendar manj kot 90 dni po datumu zapadlosti, se zaračuna še kazen za zamudo pri plačilu v višini 5 % glavnice; (ii) po izteku 90-dnevnega obdobja od datuma zapadlosti se zaračuna še kazen za zamudo pri plačilu v višini 15 % glavnice. S plačilom kazni za zamudo pri plačilih ne preneha veljati obveznost plačila obresti ([59]).

(79) Romunija trdi tudi, da si je davčna uprava ANAF dejavno prizadevala za izterjavo dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna ter sprejela več ukrepov za izterjavo v obliki odredb in zasegov sredstev na bančnih računih, premičnin in nepremičnin družbe CFR Marfă.

(80) Romunija trdi zlasti, da je davčna uprava ANAF leta 2009 izdala 12 odredb za izterjavo neporavnanih dolgov družbe CFR Marfă v skupni vrednosti […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Romunija pojasnjuje, da je odredba neposredno izvršljiv dokument za davčne terjatve, kar pomeni, da lahko davčna uprava ANAF nadaljuje postopek izvršbe brez vključitve sodišč, če dolžnik ne plača neporavnanih zneskov v obdobju, določenem v odredbi. Zlasti lahko davčna uprava ANAF nato izvede prisilno izterjavo neporavnanih dolgov z zasegom sredstev in premoženja dolžnika in začetkom prodaje takih sredstev in premoženja ([60]).

([54]) Kazenska sodba vrhovnega kasacijskega sodišča št. 67 z dne 23. februarja 2016 v zadevi št. 856/2/2014.
([55]) Glej zadevo nacionalnega direktorata za boj proti korupciji št. 1036/117/2018, ki jo obravnava sodišče v Cluju.
([56]) Zadeva št. 8056/99/2015, ki jo obravnava sodišče v Iasiju.
([57]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka., točka II(1)(D).
([58]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 18.
([59]) Prav tam.
([60]) Dokumenti z dne 10. avgusta 2016, ki jih je Romunija predložila v odgovor na zahtevo Komisije za informacije, točka 2(a); tudi odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 14.

(81) Tem odredbam so sledili zaseg sredstev na bančnih računih družbe CFR Marfă v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), ki je bil izvršen in s katerim je bilo izterjanih […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([61]), in 22 zasegov nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă, katerih skupna knjigovodska vrednost je znašala […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([62]). Romunija pojasnjuje, da zaseg premičnin ali nepremičnin pomeni hipoteko z zakonito pravico do posesti na takih sredstvih, s katero se pridobi prednostna pravica do poplačila od izkupička od prodaje zaseženih sredstev, pri čemer velja tudi, da dolžnik zaseženih sredstev ne sme prodati in jih lahko uporablja le ob dovoljenju pristojnega organa (v zadevnem primeru davčna uprava ANAF) ([63]).

(82) Romunija trdi še, da je davčna uprava ANAF v letih 2010 in 2011 družbi CFR Marfă izdala 24 odredb, in pojasnjuje, da v zvezi z dolžniki družbe CFR Marfă (predvsem podjetji v državni lasti) zasegi in izvršbe na denarne terjatve v navedenih letih niso bili odrejeni, da bi se preprečil znaten socialni učinek ([64]). Romunija trdi tudi, da je davčna uprava ANAF do junija 2013 odredila 200 zasegov premičnin in nepremičnin družbe CFR Marfă, katerih skupna knjigovodska vrednost je znašala […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Romunija pojasnjuje, da je bilo od teh 200 zasegov 25 odrejenih za premičnine in nepremičnine družbe SC de Transport Maritim și de Coastă CFR Ferryboat SA (v nadaljnjem besedilu: družba CFR Ferryboat) s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), 84 zasegov pa je bilo odrejenih za premičnine in nepremičnine družbe SC Intreținere și Reparații Vagoane SA (v nadaljnjem besedilu: Wagon Repair and Maintenance SA) s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR); ti dve družbi sta se junija 2012 združili v družbo CFR Marfă (glej uvodno izjavo 27) ([65]).

(83) Od preostalih 91 zasegov jih je bilo deset odrejenih za nepremičnine družbe CFR Infrastructură s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), preostalih 81 (novembra in decembra 2012) pa za premičnine in nepremičnine družbe CFR Marfă s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([66]).

(84) Poleg tega Romunija trdi, da je davčna uprava ANAF izdala skupno 1 440 obvestil o izvršbi na denarno terjatev v zvezi s sredstvi na bančnih računih družb CFR Ferryboat SA, Wagon Repair and Maintenance SA in CFR Infrastructură ter 612 izvršb na denarno terjatev v zvezi z bančnimi računi tretjih oseb (za skupni znesek […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR)) ([67]).

(85) Romunija pojasnjuje še, da je bil zaseg premičnih sredstev družbe CFR Marfă (predvsem vagonov in lokomotiv) s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR, tj. 95 % skupne vrednosti 81 zasegov) odrejen šele 28. novembra 2012 in ne prej, ker so „ta premična sredstva sestavljali tirna vozila in lokomotive, tj. premična sredstva, ki se uporabljajo za glavne pridobitne dejavnosti družbe CFR Marfă," in ker družba CFR Marfă „opravlja dejavnosti nacionalnega javnega interesa za izvajanje javnega prevoza v železniškem tovornem prometu in storitev, potrebnih za nacionalno obrambo" ([68]).

(86) Romunija trdi, da je davčna uprava ANAF po zasegih sredstev družbe CFR Marfă zahtevala njihovo vrednotenje in začetek postopka za njihovo unovčenje. Vendar se unovčenje sredstev ni nikoli začelo, saj so bili sklepi o izvršbi v zvezi z dolgovi družbe CFR Marfă izvršeni leta 2013 z zamenjavo terjatev v lastniške deleže ([69]). Romunija pojasnjuje tudi, da izterjava dolgov družbe CFR Marfă do davčne uprave ANAF s postopkom izvršbe, takojšnjo likvidacijo ali uvedbo postopka v primeru insolventnosti ni bila sprejemljiva rešitev, saj bi lahko povzročila daljša obdobja nezmožnosti uporabe sredstev, potrebnih za nacionalno varnost in obrambo države, to pa bi lahko zaradi nedavnih konfliktov v regiji pomenilo tveganje za državo kot tako („Romunija ne more biti brez pomembnega instrumenta in sredstev, ki jih je morala v skladu s pravno obveznostjo zagotoviti za opravljanje svoje vloge in nalog za zagotovitev ozemeljske celovitosti, ohranjanje javnega reda in varovanje nacionalne varnosti ter ki jih v sedanjih okoliščinah ni mogoče nadomestiti") ([70]).

(87) V zvezi z *ukrepom 4* Romunija trdi, da je družba CFR Marfă med letoma 2013 in 2017 v celoti plačala svoje prispevke v državni proračun, davčna uprava ANAF pa je v tem obdobju izdala več potrdil o obveznostih družbe do državnega proračuna, ki dokazujejo, da družba CFR Marfă v tem obdobju ni ustvarila dodatnega dolga do državnega proračuna ([71]).

([61]) Odgovor Romunije z dne 12. maja 2017, točka 8.
([62]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 14.
([63]) Prav tam, točki 14 in 15.
([64]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 17.
([65]) Priloga 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka; odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 16.
([66]) Priloga 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka.
([67]) Prav tam.
([68]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 17.2.
([69]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, oddelek II, točka C.
([70]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, oddelek IV.
([71]) Odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018, točka 21.

(88) Natančneje, Romunija pojasnjuje, da so v preglednici 7 sklepa o začetku postopka za obdobje 2013–2016 navedene davčne obveznosti, ki so nastale tik pred koncem poslovnega leta in katerih datum zapadlosti je bil v naslednjem letu. Trdi, da so bili za vsa leta od junija 2013 zadevni zneski, ki jih je dolgovala družba CFR Marfă, plačani na začetku naslednjega leta, torej do datuma zapadlosti. Po trditvah Romunije so zadevni zneski navedeni v letnih bilancah stanja v skladu s pravili za njihovo pripravo, pri čemer so za navedene davčne obveznosti upoštevani datumi nastanka in plačila. Romunija meni, da ocena izjave družbe CFR Marfă o plačilu davčnih obveznosti na podlagi podatkov iz bilanc stanja ni točna in da bi bilo treba proučiti potrdila o obveznostih družbe do državnega proračuna, ki jih je redno izdajala davčna uprava ANAF ([72]). V skladu s tem je predložila podatke, ki ustrezajo davčnim obveznostim in drugim dolgovom do državnega proračuna ter so predstavljeni v nadaljevanju.

Preglednica 9

Davčne obveznosti in drug dolg družbe CFR Marfă do državnega proračuna po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 (v milijonih RON)

V milijonih RON	2013	2014	2015	2016	2017
Davčne obveznosti in drug dolg do državnega proračuna	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Zneski, ki jih mora davčna uprava ANAF nadomestiti/ vrniti družbi CFR Marfă	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Št./datum potrdila o obveznostih družbe do državnega proračuna	1042215/ 18.12.2013	1356231/ 5.12.2014	107680/ 16.12.2015	90817/ 12.1.2016	78183/ 14.12.2017

Vir: odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018, oddelek E, točka 21.

(89) Romunija pojasnjuje, da je družba CFR Marfă v zvezi s svojimi davčnimi obveznostmi za leti 2016 in 2017 vložila tožbo, ki jo obravnava pritožbeno sodišče v Bukarešti. Družba CFR Marfă je v tožbi zahtevala, naj pritožbeno sodišče razglasi ničnost odločbe davčne uprave ANAF, s katero je ta zavrnila zahtevo družbe CFR Marfă po pobotu neporavnanih davčnih dolgov družbe CFR Marfă za leti 2016 in 2017 z zneski v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), ki jih je morala davčna uprava ANAF plačati družbi CFR Marfă v skladu s civilno sodbo št. 1011/2015 pritožbenega sodišča, kot jo je potrdilo vrhovno kasacijsko sodišče z odločbo št. 998/30.3.2016 ([73]).

(90) Na podlagi navedenega Romunija meni, da družba CFR Marfă med letoma 2013 in 2017 ni evidentirala nobenega dolga do državnega proračuna, saj mora davčna uprava ANAF pobotati/vrniti zneska v višini […] milijonov RON in […] milijonov RON, ki bi bila manjša od zadevnega dolga davčne uprave ANAF do družbe CFR Marfă.

(91) Nazadnje, po informacijah, ki jih je predložila Romunija, je zapadli dolg družbe CFR Marfă (skupaj z obrestmi in kaznimi) do državnega proračuna leta 2018 dosegel […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), do 28. marca 2019 pa se je povečal za več kot trikrat in znašal […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([74]). Romunija je poudarila, da je davčna uprava ANAF v zvezi s tem dolgom odredila 16 zasegov neobremenjenih premičnih sredstev družbe CFR Marfă s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) in 66 zasegov neobremenjenih nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([75]).

3.2.4 *Pripombe Romunije v zvezi z ukrepoma 2 in 5*

(92) V zvezi z ukrepoma 2 in 5 Romunija trdi, da družba CFR Infrastructură družbe CFR Marfă ni oprostila plačila dolgov, ki ustrezajo uporabnini za infrastrukturo.

(93) Romunija pojasnjuje, da v skladu z romunsko zakonodajo noben prevoznik v železniškem prometu ne sme biti oproščen plačila uporabnine za infrastrukturo niti ni družba CFR Infrastructură določila izjeme za družbo CFR Marfă.

([72]) Prav tam.
([73]) Prav tam.
([74]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 21.3.
([75]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 12.

(94) Romunija pojasnjuje, da so v primeru, da prevoznik ne plača uporabnine za infrastrukturo, možne naslednje tri oblike kazni:

(1) družba CFR Infrastructură za vse storitve izdaja mesečne račune, in če take finančne obveznosti niso izpolnjene v skladu s pogoji iz pogodbe o dostopu do železniške infrastrukture (ki se sklene letno), za vsak dan zamude do plačila izračuna obresti in kazni za neplačilo uporabnine za infrastrukturo ter izstavi račun (prva oblika kazni za neplačilo uporabnine za infrastrukturo). Obrestna mera in kazni so navedene v preglednici 7 (uvodna izjava 24). Za vse prevoznike v železniškem tovornem (in potniškem) prometu se uporablja enaka kazen ne glede na njihovo lastništvo;

(2) družba CFR Infrastructură zaradi zamud pri plačilu uporabnine za infrastrukturo ne odobri popusta v višini 33 % uporabnine za infrastrukturo za vlake, ki vozijo v omrežju CFR in jih upravlja družba CFR Marfă, kot ga odobri zasebnim prevoznikom (druga oblika kazni);

(3) poleg tega družba CFR Infrastructură ne sprejema niti ne vzpostavlja dodatnih povezav za vlake glede na interese družbe CFR Marfă in njenih strank, medtem ko za zasebne prevoznike to dela (tretja oblika kazni).

(95) V okviru tega Romunija trdi, da je družba CFR Infrastructură tudi vložila tožbo zoper družbo CFR Marfă zaradi izterjave dolgov družbe CFR Marfă od leta 2015. Romunija trdi zlasti, da je družba CFR Infrastructură začela arbitražni in sodni postopek v zvezi z izterjavo dolgov družbe CFR Marfă, kot sledi: leta 2015 arbitražni postopek za znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR); leta 2016 arbitražni in sodni postopek za znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR); leta 2017 arbitražni in sodni postopek za znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR); leta 2018 arbitražni in sodni postopek za znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([76]). Po podatkih Romunije so bile v zvezi s celotnimi zneski sprejete pravnomočne sodne in arbitražne odločbe v korist družbe CFR Infrastructură ([77]).

(96) Po podatkih Romunije je družba CFR Infrastructură po sprejetju odločb v njeno korist uporabila storitve sodnih uradnikov za izterjavo dolgov, katerih izplačilo ji je bilo dosojeno, med drugim z zamrznitvijo sredstev na bančnih računih in izvršbami na zneskih, ki so jih stranke družbe CFR Marfă dolgovale družbi CFR Marfă, ter z zasegi premičnih in nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă ([78]).

(97) Romunija pojasnjuje še, da je družba CFR Infrastructură leta 2016 z družbo CFR Marfă sklenila sporazum o spremembi razporeda plačil (v nadaljnjem besedilu: sporazum o spremembi razporeda plačil iz leta 2016) v zvezi s plačilom zneska v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), ki predstavlja glavnico in obresti, družbi CFR Infrastructură dodeljene v arbitražnih postopkih v letih 2015 in 2016. Romunija pojasnjuje, da je bil znesek v višini […] milijonov RON v celoti izterjan s prisilno izterjavo dolga po tem, ko družba CFR Marfă ni izpolnila določb sporazuma o razporedu plačil iz leta 2016 ([79]).

(98) Po podatkih Romunije je uspelo družbi CFR Infrastructură do avgusta 2018 od družbe CFR Marfă s sodnimi in izvensodnimi ukrepi izterjati več kot […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), od tega […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) od marca do julija 2018. Poleg tega je družba CFR Infrastructură 6. decembra 2018 sklenila sporazum o spremembi razporeda plačil obresti in kazni v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), ki jih je dolgovala družba CFR Marfă (v nadaljnjem besedilu: sporazum o spremembi razporeda plačil iz leta 2018). Ta sporazum med drugim določa, da 4. decembra 2018 v plačilo zapade skupni znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), ki ga družba CFR Marfă dolguje družbi CFR Infrastructură, od tega pa je […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) znesek, ki je bil dodeljen družbi CFR Infrastructură s sedmimi civilnimi sodbami leta 2017, ki se izvršujejo. Od tega zneska v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) obresti in kazni znašajo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Poleg tega je v določbah sporazuma o spremembi razporeda plačil iz leta 2018 opredeljeno tudi, da se izterjava glavnice v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) nadaljuje z izvajanjem zasegov premičnih in nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă.

(99) Romunija pojasnjuje, da se je izvršba z zaplembo sredstev uporabljala le, dokler je družba CFR Marfă izpolnjevala obveznosti, prevzete s sporazumoma o spremembi razporeda, in trdi, da družba CFR Marfă spoštuje sporazum o spremembi razporeda plačil iz leta 2018 ([80]).

([76]) Priloga 4 k odgovoru Romunije z dne 27. junija 2019. Glej tudi Prilogo 5 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka.
([77]) Priloga 4 k odgovoru Romunije z dne 27. junija 2019.
([78]) Natančneje, po podatkih Romunije je bil na podlagi pravnih postopkov za izterjavo zneskov, ki jih je družba CFR Marfă dolgovala na dan 31. decembra 2016 ([…] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR), izterjan znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), medtem ko je družba CFR Infrastructură leta 2017 (in do pripomb Romunije k sklepu o začetku postopka.) izterjala še znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Glej pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka., točka II.2.
([79]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 37.
([80]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 37 in Priloga 6.

(100) Romunija meni, da zgoraj navedeno potrjuje dejstvo, da družba CFR Infrastructură uporablja ukrepe za izterjavo dolgov in da družba CFR Marfă ni bila izvzeta iz obveznosti njihovega plačila ([81]).

(101) Romunija meni, da „družba CFR Marfă ni deležna prednostne obravnave s strani družbe CFR Infrastructură ter ni oziroma ni bila izvzeta iz nobene pravne obveznosti“ ([82]). Romunija trdi, da „CFR SA [družba CFR Infrastructură] je za vse prevoznike v železniškem prometu uporabljala in še vedno uporablja enake finančne kazni za neplačilo uporabnine za infrastrukturo,“ in opozarja, da so „[f]inančne kazni […] kazni za zamude pri plačilih, ki se izračunajo in uporabijo za neplačilo pristojbin, ki zapadejo v plačilo na zadevni datum, v skladu z istim odstotkom in brez diskriminacije“ ([83]). Poleg tega trdi, da „[družba CFR Infrastructură] uporablja iste sodne in izvensodne ukrepe za izterjavo dolgovanih zneskov za vse prevoznike v železniškem prometu“ ([84]).

(102) Romunija dodaja tudi, da je dejstvo, da družba CFR Infrastructură ni pobrala uporabnine za infrastrukturo od družbe CFR Marfă, objektivna okoliščina in posledica dejstva, da druga podjetja v državni lasti ali podjetja, katerih delničarka je država (od katerih številna opravljajo dejavnosti v energetskem sektorju), niso poravnala dolgov do družbe CFR Marfă. Romunija pojasnjuje, da ti dolgovi do družbe CFR Marfă znašajo toliko kot dolgovi družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură, pri čemer bi vsaka prekinitev prevoznih storitve družbe CFR Marfă povzročila motnjo dejavnosti, ki jih opravljajo navedena podjetja, to pa bi škodilo življenjskemu standardu prebivalstva in gospodarskim dejavnostim na različnih območjih. Romunija trdi, da je družba CFR Marfă sprejela ukrepe za izterjavo takih dolgov v skladu s pravnimi določbami na tem področju ([85]).

(103) Romunija dodaja, da družbi CFR Marfă ni mogoče naložiti strožjih ukrepov (kot je predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti), saj morajo družba CFR Infrastructură in romunski organi upoštevati pomen družbe CFR Marfă in njenih sredstev za nacionalni obrambni sistem, nacionalno varnost ter javno varnost in red ter za prevoz strateških materialov, nacionalno gospodarstvo in prebivalstvo ([86]) (glej tudi pododdelka 3.2.1 in 3.2.2).

(104) V ta namen Romunija opozarja, da morajo romunski organi in družba CFR Infrastructură ravnati v skladu s pravnim okvirom, ki se uporablja za obrambo ([87]), in „sprejeti ukrepe, ki ne pomenijo tveganja odstranitve nekaterih sredstev v lasti družbe CFR Marfă (negativnega učinka na sredstva, ki veljajo za ‚državna sredstva‘) ter ne vplivajo na pošiljke za vojaške potrebe in prevoz strateških materialov, ki jih zagotavlja to strateško podjetje, ali odziv družbe CFR Marfă v kriznih razmerah (kot je bila zima 2016/2017)“ ([88]).

(105) Romunija v pripombah z dne 14. avgusta 2018 v zvezi s pripombami tretjih oseb trdi še, da družba CFR Infrastructură v skladu s členom 34 zakona o nacionalni obrambi ([89]) ne sme sprejemati ukrepov za izterjavo, s katerimi bi lahko blokirala pošiljke za vojaške potrebe in zmanjšala obrambne zmogljivosti države. Pri tem se sklicuje na ministra za promet, ki je na vprašanje, zakaj naj država ne bi izterjala vseh dolgov, ki jih družba CFR Marfa dolguje družbi CFR Infrastructură, odgovoril: „Ne bi smeli ubiti kokoši, ki nese jajca.“

([81]) Odgovor Romunije na pripombe tretjih oseb, oddelek C.
([82]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, točka II.2.
([83]) Odgovor Romunije na pripombe tretjih oseb, oddelek C.
([84]) Prav tam.
([85]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, oddelek II, točka 2.
([86]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, oddelek IV.
([87]) Člen 34 Zakona št. 45/1994 o nacionalni obrambi Romunije, kakor je bil spremenjen, in člen 1(8) uredbe o železniškem prometu v Romuniji, potrjene z Vladnim odlokom št. 7 z dne 20. januarja 2005, spremenjenim z Zakonom št. 10 z dne 27. aprila 2006.
([88]) Odgovor Romunije na pripombe tretjih oseb, oddelek C, stran 8.
([89]) V členu 34 Zakona št. 45/1994 o nacionalni obrambi Romunije, kakor je bil dodatno spremenjen, je določeno: „Ministrstva, državne obveščevalne službe in drugi organi javne uprave na ravni centralne države so pristojni za izvajanje državnih obrambnih ukrepov v skladu z zakonom, in to vsak na svojem področju dejavnosti; njihovi vodje letno ali na zahtevo predložijo poročila o izvajanju nalog, povezanih z nacionalno obrambo, parlamentu, vladi ali vrhovnemu svetu za nacionalno obrambo, kakor je ustrezno. Ob razglasitvi mobilizacije in vojnega stanja so zadevni ministri neposredno pristojni za dodeljevanje sredstev v zvezi s: surovinami, industrijskimi proizvodi, hrano, energijo, prevozom, javnimi deli in komunikacijami. Zahteve obrambnih sil veljajo za prednostne in se izpolnjujejo v skladu s tem.“
V členu 1(8) uredbe o železniškem prometu v Romuniji, potrjene z Vladnim odlokom št. 7 z dne 20. januarja 2005, kakor je bil spremenjen z Zakonom št. 10 z dne 27. aprila 2006, je določeno:
„Če je to potrebno zaradi nacionalne varnosti, varnosti železniškega prometa in javnega interesa, se lahko upravitelji/upravljavci železniške infrastrukture in/ali prevoznik v železniškem prometu v skladu z navodili pristojnih organov ob upoštevanju zakona odločijo za:
(a) popolno ali delno zaustavitev prometa in storitev na nekaterih progah;
(b) izločitev nekaterih pošiljk iz prometa ali njihovo sprejemanje le v nekaterih vnaprej določenih okoliščinah;
(c) **prednostno obravnavo nekaterih pošiljk**;
(d) **zagotovitev neprekinjenega prevoza pošiljk za vojaške potrebe, če je to potrebno**.“ (poudarek dodan).

3.2.5 *Pripombe Romunije v zvezi z ukrepom 3*

(106) *Prvič*, Romunija izpodbija trditev, da *ukrep 3* izvira iz državnih sredstev. Natančneje, Romunija trdi, da „trije kumulativni pogoji [iz člena 107(1) PDEU] niso bili izpolnjeni tako, da bi se lahko zamenjava terjatev v lastniške deleže v zvezi z družbo CFR Marfă štela za državno pomoč, glede na to, da ni bil izpolnjen pogoj iz pododstavka (a), saj državna sredstva niso bila porabljena niti niso bila dodeljena sredstva iz državnega proračuna (kar bi pomenilo nastanek neposrednega odhodka v breme proračuna države). Ti zneski dejansko niso več pomenili prihodkov za proračun, to pa ni zajeto z besedilom PDEU.“ Romunija trdi, da je ravnala, kot bi ravnal običajen delničar, in si je prizadevala uskladiti svoje interese, **ne** pa zagotoviti gospodarsko prednost nekemu gospodarskemu subjektu ([90]).

(107) *Drugič*, Romunija trdi, da je Svet Evropske unije odobril zamenjavo terjatev v lastniške deleže s Sklepom Sveta z dne 22. oktobra 2013 o zagotovitvi preventivne srednjeročne finančne pomoči EU Romuniji ([91]) (v nadaljnjem besedilu: sklep Sveta z dne 22. oktobra 2013), ki je bila zagotovljena v povezavi z določbami preventivnega aranžmaja SBA, sklenjenega med Romunijo in Mednarodnim denarnim skladom (MDS) v višini 1 751,34 milijona SRD, kot je bilo dogovorjeno s pismom o nameri, ki so ga romunski organi podpisali 12. septembra 2013 v Bukarešti, in potrjeno s sklepom izvršnega odbora MDS z dne 27. septembra 2013 ([92]). Romunija je to stališče sprejela na podlagi Priloge I k aranžmaju SBA ([93]), ki določa:

„Lani smo izvedli nekatere pomembne reforme v zvezi s podjetji v državni lasti ter energetskim in prometnim sektorjem. Na primer […] s prostovoljno razglasitvijo insolventnosti ali likvidacijo nekaterih družb, **zamenjavami terjatev v lastniške deleže** in ukrepi prestrukturiranja.“ (poudarek dodan) […] Med ključnimi reformami v energetskem in prometnem sektorju so: […] „Prometni sektor: sklenili smo kupoprodajno pogodbo za prodajo 51-odstotnega deleža družbe [CFR Marfă], ki je podjetje v državni lasti na področju tovornega prometa, za 905 milijonov RON in sprejeli vladni sklep o odobritvi kupoprodajne pogodbe. Poleg tega smo junija odobrili sistem za poravnavo zaostalih plačil, s katerim naj bi se zaostala plačila družbe CFR Marfă po izvedbi prodaje zmanjšala za več kot 90 % […].“ ([94])

„**Z reformo podjetja v državni lasti za prevoz potnikov v železniškem prometu in družbe CFR Marfă načrtujemo tudi, da bo olajšano izboljšano plačevanje za dostop do infrastrukture in stroškov za električno energijo ter da bodo poravnani dolgovi med tremi glavnimi prevozniki v železniškem prometu.** Med ukrepi za izboljšanje operativne in finančne uspešnosti teh podjetij bi lahko bili: […] – družba CFR Marfă: Izpolnili bomo svoje obveznosti na podlagi kupoprodajne pogodbe za prodajo večinskega deleža družbe CFR Marfă in zaključili posel (zamenjavo delnic za plačilo) do sredine oktobra 2013. V okviru tega bo zadevni regulativni organ pozvan, naj odobri združitev v okviru nadzora koncentracij. Če se bodo pri postopku privatizacije pojavile nepremostljive ovire, bomo znova objavili razpis za privatizacijo večinskega deleža družbe CFR Marfă po postopku, skladnem z dobrimi mednarodnimi praksami.“

(108) Romunija pojasnjuje, da je Svet EU odobril aranžma SBA iz uvodne izjave 107, vključno s Prilogo, na podlagi člena 1(1) sklepa Sveta z dne 22. oktobra 2013, v katerem so med drugim navedeni posebni pogoji glede gospodarske politike, določeni v memorandumu o soglasju, ki med drugim vključujejo „prestrukturiranje podjetij v državni lasti, vključno s prodajo kapitalskih deležev države, in okrepitev korporativnega upravljanja podjetij v državni lasti“.

(109) Romunija trdi, da je Svet EU odobril privatizacijo družbe CFR Marfă in ukrep zamenjave terjatev v lastniške deleže, sprejet v korist navedene družbe, poleg tega pa je Evropska komisija nenehno spremljala postopek privatizacije družbe CFR Marfă.

(110) V zvezi s spremljanjem, ki ga je izvajala Komisija, se Romunija sklicuje zlasti na poročilo Komisije z naslovom „Balance of Payments Assistance Programme, Romania, 2013-2015“ (Program plačilnobilančne pomoči – Romunija, 2013–2015), v katerem je med drugim predstavljeno stanje postopka privatizacije družbe CFR Marfă, vključno z zamenjavo terjatev v lastniške deleže. Zlasti je v poročilu navedeno: „Pri privatizaciji bi se skrbi med drugim odpravile z zamenjavo terjatev v lastniške deleže, izvedeno junija 2013, tj. pred neuspešnim poskusom privatizacije oktobra 2013.“ ([95])

([90]) Pripombe Romunije v zvezi s pripombami tretjih oseb, predložene 14. avgusta 2018.
([91]) UL L 286, 29.10.2013, str. 1, na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0531&from=EN.
([92]) Odgovor Romunije na zahtevo Komisije za informacije z dne 14. novembra 2018, predložen 19. decembra 2018 (v nadaljnjem besedilu: odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018), točka A.
([93]) Priloga z naslovom „Romunija – Memorandum o ekonomskih in finančnih politikah“ k pismu o nameri z dne 12. septembra 2013.
([94]) Prav tam, odstavek 36.
([95]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, oddelek II.

(111) *Tretjič*, Romunija trdi, da zamenjava terjatev v lastniške deleže izpolnjuje standardni preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu, in ponavlja ugotovitve študije družbe Deloitte, ki jo je predložila Komisiji.

(112) Romunija ponavlja, da je pri podjetju za revizijo in svetovanje Deloitte naročila študijo za izvedbo preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu. Pri študiji je bila uporabljena priznana metoda, in sicer izračun tržne vrednosti 51-odstotnega deleža na dan 31. decembra 2012 z uporabo metode diskontiranih denarnih tokov (v nadaljnjem besedilu: metoda DFC) in ločeno izračun tržne vrednosti preostalega deleža (49 %) ob predpostavki, da bo ta prodan v obdobju 2015–2018, pri čemer je bila uporabljena metoda vrednotenja na podlagi mnogokratnikov CBIT in EBITDA.

(113) Romunija poudarja ugotovitve poročila Deloitte z dne 29. marca 2019, ki kažejo, da bi lahko država kot delničarka in upnica z zamenjavo terjatev v lastniške deleže in poznejšo privatizacijo družbe CFR izterjala višji znesek (v povprečju 1 079,9 milijona RON ali približno 235 milijonov EUR) kot s takojšnjo likvidacijo družbe (v povprečju 916,97 milijona RON ali približno 199 milijonov EUR).

(114) Romunija opozarja, da je bila zamenjava terjatev v lastniške deleže dosežena šele po sprejetju sklepa v skladu s priporočili študije družbe Deloitte, in sicer z izdajo Izrednega odloka št. 61/2013 z dne 12. junija 2013, torej po izvedbi preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu.

(115) Romunija poudarja še, da je bil navedeni izredni odlok št. 61/2013 izdan „ob ustreznem upoštevanju mnenj in priporočil MDS in EU“ (glej tudi uvodno izjavo 107 in naslednje), saj „vsi memorandumi o soglasju, sklenjeni s tema mednarodnima organizacijama po letu 2011, določajo strukturne reforme (vključno s privatizacijami) za veliko število podjetij v državni lasti na različnih področjih,“ vključno s „prevozom (družbe CFR Infrastructură, CFR Marfă, Tarom)“ ([96]). Romunija poudarja zlasti opis ene od reform iz enega od takih memorandumov, ki ga je Svet odobril s sklepom; v opisu je navedeno, da je Romunija „junija odobril[a] sistem za poravnavo zaostalih plačil, s katerim naj bi se zaostala plačila družbe CFR Marfă po izvedbi prodaje zmanjšala za več kot 90 %“ ([97]).

(116) *Četrtič*, Romunija trdi, da je zamenjava terjatev v lastniške deleže v korist družbe CFR Marfă leta 2013 zelo podobna drugim ukrepom v zvezi z uveljavljenimi prevozniki v železniškem tovornem prometu v drugih državah članicah, v zvezi s katerimi je Komisija ugotovila neobstoj državne pomoči ali pa je pomoč razglasila za združljivo z notranjim trgom. Pri tem navaja naslednje precedenčne primere odločanja Komisije: sklep z dne 16. junija 2017 o državni pomoči SA.32544 (2011/C), ki jo je Grčija odobrila grški železniški družbi TRAINOSE S.A ([98])., sklep z dne 20. julija 2018 o javnem posojilu SA.29198 - (2010/C) (ex 2009/NN), ki ga je Slovaška odobrila podjetju Železničná Spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (ZSSK Cargo) ([99]), in sklep z dne 19. junija 2017 o državni pomoči SA.39877 (2017/NN) – Hrvaška – Pomoč družbi HŽ Cargo d. o. o. – odpis dolga ([100]).

(117) Romunija trdi, da je „prevoznikom v železniškem prometu v navedenih državah in družbi CFR Marfă skupno to, da so se soočali s finančnimi težavami in ustvarili precejšnje izgube, javni organi pa so se odločili ukrepati zaradi njihovega pomena za nacionalna gospodarstva“. Zato meni, da so „Romunija, Hrvaška, Grčija in Slovaška ukrepale v istem duhu v zvezi z nacionalnimi prevozniki v železniškem prometu, od katerih so se vsi spopadali s finančnimi težavami“. Po mnenju Romunije rezultat ocene zadevne zamenjave terjatev v lastniške deleže (ter drugih ukrepov) za družbo CFR Marfă ne bi smel biti drugačen.

(118) Romunija opozarja predvsem na sklep Komisije v zvezi s pomočjo SA.32544, ki jo je Grčija odobrila grški železniški družbi Trainose S.A., in zlasti na povečanje lastniškega kapitala za 60 milijonov EUR, izvedeno leta 2009 s sredstvi iz državnega proračuna.

(119) Romunija ugotavlja, da so grški organi sicer menili, da zadevni ukrep ne pomeni državne pomoči, vendar je Komisija vseeno ugotovila, da ukrep pomeni pomoč, in jo razglasila za združljivo z notranjim trgom iz naslednjih razlogov ([101]):

([96]) Odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018, pododdelek C.
([97]) Oddelek 36 Priloge z naslovom „Romunija: Memorandum o gospodarskih in finančnih težavah“ k pismu o nameri, ki so ga romunski organi podpisali 12. septembra 2013 v Bukarešti, sklep izvršnega odbora MDS z dne 27. septembra 2013.
([98]) Glej SA.32544 – *Prestrukturiranje grške železniške družbe TRAINOSE S.A.* (UL L 186, 24.7.2018, str. 25).
([99]) Glej SA.29198 – Slovaška – *Javno posojilo, ki ga je Slovaška odobrila podjetju Železničná Spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (ZSSK Cargo)* (UL C 117, 6.5.2010, str. 13).
([100]) Glej SA.39877 – Hrvaška – Pomoč podjetju HŽ Cargo – Odpis dolga (UL C 237, 21.7.2017, str. 1).
([101]) Glej odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018, točka B.

(a) ukrep je bil namenjen odpravljanju resnih motenj v grškem gospodarstvu. V zvezi s tem Romunija opozarja, da je „Komisija priznala in sprejela argumente v zvezi z gospodarskimi razmerami v Grčiji (gospodarsko krizo) in dejstvom, da ima družba Trainose ključno vlogo v gospodarstvu te države. Likvidacija družbe bi povzročila težave za upravljavca železniške infrastrukture, nekatere od njegovih hčerinskih družb, pomembna podjetja v Grčiji in zunanjo trgovino države. Poleg tega bi neposredno ali posredno prispevala k povečanju brezposelnosti v državi, ki jo je prizadela kriza.";

(b) ukrep je bil ustrezen/primeren, potreben in sorazmeren. V zvezi s tem Romunija opozarja, da je „Komisija potrdila, da je bil ukrep skladen z namenom preprečevanja tveganj za grški železniški sistem in prenehanja opravljanja storitev železniškega prevoza za gospodarstvo in prebivalce, ki presegajo položaj in koristi družbe Trainose; […] časovno omejen; […] potreben za privatizacijo družbe Trainose, […] zagotovil je začasno preživetje do dejanske privatizacije družbe; […] ni bil namenjen povečanju zmogljivosti družbe ter zato ni vplival na konkurenco in trgovino med državami članicami EU".

(120) Romunija trdi še, da bi „preklic zamenjave terjatev v lastniške deleže po neuspešni privatizaciji leta 2013 in zahteva, naj družba CFR Marfă povrne znesek, povezan z zamenjavo, povzročili velike operativne težave za družbo CFR Marfă, to pa bi glede na konflikt v Ukrajini, ki je izbruhnil leta 2014, obsežen odziv na te politične in vojaške razmere ter povečanje povpraševanja po pošiljkah za vojaške potrebe za 562,89 % povzročilo **nesprejemljivo tveganje, da družba ne bi mogla izpolnjevati svojih obveznosti na podlagi zakona, sporazumov in konvencij na področju nacionalne obrambe ali članstva Romunije v zvezi NATO**. **Glede na te okoliščine je izjema iz člena 107(1) PDEU in člena 4 PEU upravičena**." ([102])

(121) Romunija poudarja zlasti, da bi lahko bila „prodaja sredstev v okviru morebitne likvidacije družbe v skladu z veljavnimi zakoni […] precej dolgotrajna, zaradi česar bi se pojavila daljša obdobja nezmožnosti uporabe sredstev, potrebnih za obrambni sistem države in strateške pošiljke, in poslabševanja njihovega stanja zaradi garažiranja. V teh obdobjih, ko družba CFR Marfă ne bi mogla opravljati prevoznih storitev, navedena sredstva pa še ne bi bila v lasti drugega prevoznika v železniškem prometu, tj. okoliščinah, ki so se pojavile v letih 2008 in 2014, lahko izbruhnejo ali znova izbruhnejo konflikti, kot je navedeno v strategiji za nacionalno obrambo […]„ ([103]) Romunijo skrbi, da v takih okoliščinah "ne bi več imela prevozne zmogljivosti in se ne bi več mogla ustrezno odzvati na morebitne izzive, kar ni sprejemljivo".

4. OCENA POMOČI

(122) Komisija najprej prouči, ali ukrepi od 1 do 5, sprejeti v korist družbe CFR Marfă, vključujejo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU (glej pododdelek 4.1), ali je bila družba CFR Marfă podjetje v težavah (glej pododdelek 4.2) in ali je bila pomoč že izvedena (glej pododdelek 4.3). Nazadnje Komisija oceni, ali bi lahko bila taka pomoč združljiva z notranjim trgom (glej pododdelek 4.4).

4.1 **Obstoj pomoči v smislu člena 107(1) Pogodbe**

(123) V skladu s členom 107(1) PDEU „je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami".

(124) Merila iz člena 107(1) PDEU so kumulativna. Da bi se ukrep štel za pomoč v smislu te določbe, morajo biti torej izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

(a) ukrep mora biti je mogoče pripisati državi in se mora financira z državnimi sredstvi;

(b) prejemniku mora dodeliti prednost;

(c) navedena prednost mora biti selektivna in

(d) ukrep mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljal konkurenco in prizadel trgovino med državami članicami.

([102]) Točka 8 pododdelka F odgovora Romunije na pripombe tretjih oseb.
([103]) Pripravo strategije za nacionalno obrambo je usklajeval predsednik Romunije, odobrena pa je bila z Vladnim sklepom št. 33/2015.

4.1.1 *Podjetje*

(125) V skladu z ustaljeno sodno prakso mora Komisija najprej ugotoviti upravičenca do ukrepa, ki se ocenjuje. Člen 107(1) Pogodbe se nanaša na pojem podjetja pri opredelitvi upravičenca do pomoči. V skladu z opredelitvijo pojma, ki jo uporabljajo sodišča EU, so podjetja subjekti, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na pravni status in način financiranja ([104]). Edino pomembno merilo je, ali subjekt opravlja gospodarsko dejavnost in torej ponuja blago in/ali storitve na trgu.

(126) Družba CFR Marfă je družba z omejeno odgovornostjo v 100-odstotni lasti države. Kot delniška družba je bila ustanovljena 1. oktobra 1998 po reorganizaciji uveljavljenega prevoznika v železniškem prometu v Romuniji ter opravlja storitve prevoza v železniškem tovornem prometu in druge povezane storitve na trgu.

(127) Družba CFR Marfă je torej subjekt v smislu člena 107(1) PDEU. Komisija bo v nadaljevanju ocenila, ali je dejavnost opravljanja storitev prevoza v železniškem tovornem prometu in drugih povezanih storitev na trgu, ki jo opravlja družba CFR Marfă, gospodarska dejavnost.

4.1.2 *Gospodarska dejavnost*

(128) Komisija je na začetku ocenila uporabo člena 107(1) PDEU glede na trditve Romunije, da družba CFR Marfă izvaja javno pooblastilo.

(129) Romunija trdi (glej uvodne izjave 63 do 76), da se člen 107(1) PDEU ne uporablja za družbo CFR Marfă na podlagi določb člena 4(2) PEU ([105]) in točke 17 obvestila o pojmu državne pomoči, v kateri je med drugim določeno, da se člen 107(1) PDEU ne uporablja, kadar država „izvaja javna pooblastila“ ali kadar javni subjekti delujejo „kot javni organi“. Romunija trdi, da je izvajala javna pooblastila, ko je sprejela ukrepe od 1 do 3 in 5, namenjene zagotovitvi neprekinjenega izpolnjevanja obveznosti družbe CFR Marfă na področjih nacionalne varnosti in obrambe.

(130) Komisija ugotavlja, da je ta argument pomanjkljiv iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

(131) *Prvič*, ta argument kaže napačno razumevanje načina, kako naj bi določbe točke 17 obvestila o pojmu državne pomoči delovale. Te določbe so del oddelka 2 obvestila o pojmu državne pomoči, ki vsebuje pravila v zvezi s pojmom podjetja in gospodarske dejavnosti. Člen 107(1) PDEU se uporablja v zvezi s subjekti, ki izpolnjujejo pogoje za podjetja, ki opravljajo gospodarsko dejavnost na podlagi pravil iz oddelka 2 obvestila o pojmu državne pomoči. Zato preskus za uporabo člena 107(1) PDEU vključuje presojo, ali je družba CFR Marfă podjetje, ki opravlja gospodarsko dejavnost.

(132) Nasprotno, Romunija trdi, da se člen 107(1) PDEU za družbo CFR Marfă ne uporablja, ker je Romunija s sprejetjem ukrepov od 1 do 3 in 5 v korist družbe CFR Marfă izvajala javna pooblastila za zagotovitev neprekinjenega prevoza pošiljk strateških in vojaških materialov ter izpolnjevanja drugih obveznosti v zvezi z nacionalno varnostjo in obrambo. Povedano drugače, Romunija trdi, da se člen 107(1) PDEU ne uporablja za družbo CFR Marfă zgolj zaradi vloge, v kateri je država sprejela ukrepe od 1 do 3 in 5 v korist družbe CFR Marfă.

(133) Komisija opozarja, da se ta argument nanaša na vprašanje, ali se v zvezi z ravnanjem Romunije pri sprejetju ukrepov od 1 do 5 uporablja preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu, in če se, na njegovo uporabo (točki 76 in 77 obvestila o pojmu državne pomoči), kot je predstavljena v uvodnih izjavah od 179 do 181. Vendar primernost in uporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu nikakor ne vključujeta presoje, ali je družba CFR Marfă podjetje, ki opravlja gospodarsko dejavnost, zaradi uporabe člena 107(1) PDEU. Zato argument Romunije pomeni napačno razumevanje namena oddelka 2 obvestila o pojmu državne pomoči.

(134) *Drugič*, Romunija ni predložila nobenih dokazov, da dejavnost družbe CFR Marfă ni gospodarska dejavnost. Zlasti ni predložila dokazov, da je za izvajanje svojih javnih pooblastil dejavnosti, povezane s pošiljkami za vojaške potrebe in pošiljkami strateških proizvodov, izvzela z gospodarskega področja, kar bi lahko kazalo, da te dejavnosti dejansko niso gospodarske ([106]).

([104]) Sodbi Sodišča z dne 12. septembra 2000, Pavlov in drugi, združene zadeve C-180/98 do C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, točka 74, in z dne 10. januarja 2006, *Cassa di Risparmio di Firenze SpA in drugi*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, točka 107.

([105]) Unija spoštuje enakost držav članic pred Pogodbama kot tudi njihovo nacionalno identiteto, ki je neločljivo povezana z njihovimi temeljnimi političnimi in ustavnimi strukturami, vključno z regionalno in lokalno samoupravo. Spoštuje njihove temeljne državne funkcije, zlasti zagotavljanje ozemeljske celovitosti, vzdrževanje javnega reda in varovanje nacionalne varnosti. Zlasti nacionalna varnost ostaja v izključni pristojnosti vsake države članice.

([106]) Sodba Sodišča z dne 12. julija 2012, *Compass-Datenbank GMBH/ Avstrija*, C-138/11, ECLI:EU:C:2012:449, točki 43 in 44; tudi sodba Splošnega sodišča z dne 28. septembra 2017, *Aanbestedingskalender in drugi/Komisija*, T-138/15, ECLI:EU:T:2017:675, točke 38 do 108.

(135) Iz pripomb Romunije je razvidno ravno nasprotno, in sicer da je prevoz pošiljk za vojaške potrebe storitev, ki jo družba CFR Marfă opravlja na podlagi letnih pogodb in za plačilo ([107]). Poleg tega Romunija priznava, da so trgi za pošiljke za vojaške potrebe in povezane dejavnosti odprti vsem zasebnim prevoznikom v železniškem prometu z veljavnim dovoljenjem, vendar morajo pridobiti nekatera varnostna dovoljenja (glej uvodno izjavo 75). To dodatno potrjujejo določbe protokolov, skupnih odlokov in sporazumov ([108]), sklenjenih med ministrstvom za nacionalno obrambo ter ministrstvom za promet, gradbeništvo in turizem, v skladu s katerimi izpolnitev obveznosti zagotavljanja neprekinjenega prevoza pošiljk za vojaške potrebe v obdobju miru, med vojno, v primeru naravnih katastrof, kriznih razmerah ali drugih izrednih okoliščinah ni odvisna le od družbe CFR Marfă, ampak tudi od drugih prevoznikov v železniškem prometu z dovoljenjem, ki jim je treba zagotoviti plačilo v skladu s pogodbami.

(136) Zgoraj navedeno jasno kaže, da država teh storitev pošiljk za vojaške potrebe ni izvzela z gospodarskega področja in da jih družba CFR Marfă opravlja v skladu s tržnimi mehanizmi, zato izpolnjujejo pogoje za gospodarske dejavnosti ([109]).

(137) Dejstvo, da zasebni prevozniki v železniškem tovornem prometu ne želijo opravljati dejavnosti v zvezi s pošiljkami za vojaške potrebe bodisi zaradi omejenega povpraševanja bodisi zaradi pomanjkanja zmogljivosti, ni pomembno za to sklepno ugotovitev; pomembna je zgolj možnost teh prevoznikov, da konkurirajo družbi CFR Marfă pri pridobivanju teh naročil, ki jo zagotavljata tudi duh in besedilo Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([110]), ki je bila prenesena v romunsko pravo z Izrednim vladnim odlokom št. 114/2011 z dne 21. decembra 2011 ([111]).

(138) Poleg tega je obveznost vzpostavitve, vzdrževanja in ohranjanja rezerv na različnih točkah železniškega omrežja osnovni pogoj, da lahko družba CFR Marfă opravlja prevoz pošiljk za vojaške potrebe proti plačilu v skladu s pogodbo ([112]), zato Komisija meni, da je ta obveznost del gospodarske dejavnosti prevoza pošiljk za vojaške potrebe. To ugotovitev dodatno potrjuje dejstvo, da lahko družba CFR Marfă uporablja sredstva, označena kot rezerve za mobilizacijo, za svoje običajne komercialne dejavnosti v železniškem tovornem prometu (vključno s pošiljkami za vojaške potrebe). Ne spreminja je niti dejstvo, da družba CFR Marfă morda ne prejme ustreznega plačila za stroške vzpostavitve, vzdrževanja in ohranjanja teh rezerv, saj je v skladu z ustaljeno sodno prakso vsaka dejavnost, ki zajema ponujanje blaga in/ali storitev na nekem trgu, gospodarska dejavnost, ne glede na to, ali nima pridobitnega namena ali pa se opravlja za ustrezno nadomestilo ([113]). Zato dejstvo, da družba CFR Marfă za opravljanje nekaterih storitev morda ne prejeme ustreznega nadomestila, ne bi smelo vplivati na opredelitev storitev kot gospodarske dejavnosti.

(139) Komisija ne sprejema argumenta Romunije, da je družba CFR Marfă, ki ima v lasti približno 93 % nacionalne flote vagonov, dejansko edini prevoznik, ki lahko izpolnjuje obveznost ohranjanja rezerv za mobilizacijo. Tudi če bi lahko ta argument spremenil ugotovitev Komisije iz uvodne izjave 136 (*quod non*, saj romunska država področja pošiljk za vojaške potrebe načeloma ni izvzela z gospodarskega področja), Romunija ni predložila dokazov, zakaj drugi zasebni prevozniki ne bi mogli konkurirati pri pridobivanju naročil za pošiljke za vojaške potrebe ali izpolnjevati zahtev za mobilizacijo s preostalimi 7 % vagonov ali dodatnimi vagoni, kupljenimi na trgu v ta namen (med drugim od družbe CFR Marfă bodisi v okviru običajnih komercialnih poslov bodisi med likvidacijo družbe CFR Marfă). Komisija ugotavlja, da Romunija kljub trditvi, da družba CFR Marfă rezerv, vključenih v načrte za mobilizacijo, ne sme odprodati in jih mora ohranjati v operativnem stanju na svoje stroške (točka (ii) uvodne izjave 64), Komisiji ni mogla predložiti izrecne zakonske določbe, ki bi to potrjevala ([114]).

([107]) Točki 1 in 2 odgovora Romunije z dne 27. junija 2019.

([108]) Medministrski protokol št. M-86 z dne 2. julija 2003 o sodelovanju med ministrstvom za nacionalno obrambo ter ministrstvom za promet, gradbeništvo in turizem pri usklajevanju in izvajanju prevoza po železniških, pomorskih in zračnih komunikacijskih kanalih, izvedbena pravila za ta medministrski protokol, potrjena s Skupnim odlokom št. M 163/1053/2003 ministrstva za nacionalno obrambo ter ministrstva za promet, gradbeništvo in turizem, ter Sporazum št. A 220 z dne 12. januarja 2001 o opravljanju storitev železniškega prevoza za ministrstvo za nacionalno obrambo v notranjem prometu ter določitvi dokumentov za vojaški prevoz in plačilnih sredstev, ki jih je Romunija predložila kot Prilogo 9 k svojim pripombam k sklepu o začetku postopka.

([109]) Glej po analogiji sodbo Sodišča z dne 11. septembra 2007, *Schwarz in Gootjes-Schwarz*, C-76/05, ECLI:EU:C:2007:492, točki 37 in 38 ter navedena sodna praksa.

([110]) Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76).

([111]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 1.

([112]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka; dokumenti, ki jih je Romunija predložila 14. avgusta 2018.

([113]) Sodba Sodišča z dne 29. oktobra 1980, *Van Landewyck*, združene zadeve od 209/78 do 215/78 in 218/78, ECLI:EU:C:1980:248 točka 88; sodbi Sodišča z dne 16. novembra 1995, FFSA in drugi, C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, točka 21, in z dne 1. julija 2008, *MOTOE*, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, točki 27 in 28.

([114]) Določbe, ki jih je Romunija navedla v točki 2.1 odgovora z dne 27. junija 2019, ne potrjujejo obstoja prepovedi odprodaje sredstev, vključenih v načrte za mobilizacijo, in obveznosti njihovega ohranjanja v operativnem stanju na stroške družbe CFR Marfă.

(140) Komisija prav tako ne sprejema argumenta Romunije, da noben drug prevoznik v železniškem tovornem prometu v Romuniji ne more izpolniti pogojev za pridobitev potrebnih potrdil o industrijski varnosti. Tudi če bi lahko ta argument spremenil ugotovitev Komisije iz uvodne izjave 136 (*quod non*, saj Romunija področja pošiljk za vojaške potrebe načeloma ni izvzela z gospodarskega področja), Komisija ugotavlja, da so zadevni zasebni prevozniki v železniškem prometu sami odgovorni za to, da izvedejo spremembe, potrebne za pridobitev zadevnih dovoljenj. Komisija opozarja tudi na dejstvo, da so romunska nacionalna sodišča zaradi kriminalnih dejavnosti, ki ustrezajo korupciji, obsodila celo nekdanjega ministra za promet ([115]) in nekdanjega izvršnega direktorja družbe CFR Marfă (glej uvodno izjavo 41), zaradi česar bi bila tudi družba CFR Marfă izključena iz opravljanja storitev prevoza pošiljk za vojaške potrebe.

(141) V zvezi z argumentom Romunije, da dejavnost trajektnega prevoza družbe CFR Marfă ni gospodarske narave, Komisija opozarja na argument Romunije, da se ti trajekti niso uporabljali za komercialne namene, ker druge trajektne linije, ki delujejo iz pristanišča Constanta, niso bile rentabilne (točka (vi) uvodne izjave 64). Po mnenju Komisije je to jasen znak, da dejavnost trajektnega prevoza družbe CFR Marfă spada na področje gospodarstva, saj je v skladu z ustaljeno sodno prakso vsaka dejavnost, ki zajema ponujanje blaga in/ali storitev na nekem trgu, gospodarska dejavnost, ne glede na to, ali nima pridobitnega namena ali pa se opravlja za ustrezno nadomestilo ([116]).

(142) V zvezi s pošiljkami strateškega blaga Komisija ugotavlja, da družba CFR Marfă opravlja prevoz teh pošiljk na podlagi pogodb, ki jih običajno sklene po postopkih za oddajo naročil, pri katerih sodelujejo in družbi CFR Marfă konkurirajo drugi zasebni prevozniki (glej uvodno izjavo 65). Storitve, ki se opravljajo na podlagi teh pogodb, se plačajo pod pogoji iz zadevne pogodbe (uvodna izjava 66). Zato je očitno, da se naročila za prevoz pošiljk strateškega blaga oddajo, zadevne storitve pa opravljajo pod tržnimi pogoji in so torej gospodarske narave.

(143) Čeprav Romunija trdi, da lahko javni organi v nekaterih kriznih razmerah zahtevajo te storitve zunaj obstoječih pogodb, priznava, da so bile take pošiljke plačane po cenah, določenih v pogodbah, sklenjenih po postopkih oddaje javnega naročila pred pojavom zadevnih zahtevnih vremenskih razmer ([117]).

(144) V zvezi z neplačanim sodelovanjem družbe CFR Marfă pri različnih javnih vajah in zagotavljanjem sredstev za prevoz tovora brez denarnega nadomestila v interesu nekaterih javnih organov ali javnih institucij ali zanje (kot je navedeno v uvodni izjavi 67) Komisija ne razume, kako naj bi to vplivalo na opredelitev dejavnosti družbe CFR Marfă pri opravljanju prevoza strateških pošiljk na podlagi naročil, oddanih pod tržnimi pogoji, kot očitno gospodarskih dejavnosti. Poleg tega Komisija ugotavlja, da ni Romunija predložila dokazov o tem, da je morala družba CFR Marfă zagotavljati sredstva brez denarnega nadomestila v interesu nekaterih javnih organov ali javnih institucij v skladu z veljavnimi zakoni, in vsekakor ni predložila količinske opredelitve stroškov, nastalih pri takih dejavnostih.

(145) Zato je družba CFR Marfă nedvomno podjetje, ki opravlja gospodarsko dejavnost v zvezi z vsemi svojimi dejavnostmi na področju tovornega prometa, in se zanjo uporablja člen 107(1) PDEU.

(146) *Tretjič in kot alternativa zgoraj navedenemu*, Komisija spominja, da dejstvo, da neki subjekt zaradi dela svojih dejavnosti izvaja pravice v okviru javnega pooblastila, samo po sebi ne preprečuje, da bi se za svoje preostale gospodarske dejavnosti opredelil kot podjetje v smislu določb člena 107(1) PDEU v zvezi s pravili konkurence ([118]). V skladu s sodno prakso je treba zadevni subjekt v primeru, da je mogoče njegovo gospodarsko dejavnost ločiti od izvajanja pravic v okviru javnega pooblastila, za navedeni del njegovih dejavnosti opredeliti kot podjetje ([119]).

([115]) Sporočilo za medije nacionalnega direktorata za boj proti korupciji z dne 30. januarja 2014 v zvezi z odločbo kazenskega sodišča št. 18, izdano 30. januarja 2014, na voljo na spletnem naslovu http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=4618.

([116]) Sodba Sodišča z dne 29. oktobra 1980, *Van Landewyck*, združene zadeve od 209/78 do 215/78 in 218/78, ECLI:EU:C:1980:248 točka 88; sodbi Sodišča z dne 16. novembra 1995, FFSA in drugi, C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, točka 21, in z dne 1. julija 2008, *MOTOE*, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, točki 27 in 28.

([117]) Točka 7.2 odgovora Romunije z dne 27. junija 2019.

([118]) Sodbi Sodišča z dne 24. oktobra 2002, *Aéroports de Paris/Komisija*, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617, točka 74, in z dne 1. julija 2008, *MOTOE*, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, točka 25.

([119]) V zvezi s tem glej sodbo Sodišča z dne 27. junija 2017, *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, ECLI:EU:C:2017:496, točke 44 do 63.

(147) Tudi če bi bilo treba dejavnost družbe CFR Marfă v zvezi s pošiljkami za vojaške potrebe in vzdrževanje rezerv za mobilizacijo šteti za negospodarski dejavnosti, Komisija meni, da Romunija ni predložila dokazov, da gospodarskih dejavnosti družbe CFR Marfă v komercialnem železniškem tovornem prometu ni mogoče ločiti od pravic v okviru javnega pooblastila na vojaškem področju. Zgolj dejstvo, da lahko obstaja gospodarska povezava med navedenimi dejavnostmi, saj gospodarske dejavnosti družbe CFR Marfă tej omogočajo delno ali celotno financiranje njenih negospodarskih dejavnosti, ni zadosten dokaz neločljivosti teh dejavnosti v smislu sodne prakse ([120]).

(148) Poleg tega Komisija meni, da se nekatera načela, pridobljena v sodni praksi z uporabo člena 346(2) PDEU, ki se sicer uporablja za proizvodnjo orožja, streliva in vojaških sredstev ali trgovino z njimi, ne za prevozne storitve (in na katerega se Romunija ne sklicuje), po analogiji uporabljajo za vprašanje ločevanja gospodarskih in negospodarskih dejavnosti zaradi uporabe člena 107(1) PDEU. Zlasti Komisija meni, da se podjetja, ki opravljajo negospodarske in gospodarske dejavnosti, ne morejo sklicevati na določbe točke 18 obvestila o pojmu državne pomoči s trditvijo, da so gospodarske dejavnosti nujne za rentabilnost vojaške/obrambne dejavnosti, da bi trdile, da so neločljivo povezane ([121]).

(149) Poleg tega je mogoče komercialno dejavnost družbe CFR Marfă v sektorju železniškega tovornega prometa jasno ločiti od opravljanja takih negospodarskih dejavnosti, zlasti zaradi dejstva, da – kot priznava Romunija (glej uvodno izjavo 64) – pošiljke za vojaške potrebe urejajo ločena pravila, njihov prevoz pa se opravlja na podlagi ločenih pogodb, sklenjenih med ministrstvom za obrambo in družbo CFR Marfă.

(150) Čeprav je Romunija prvotno zavrnila predložitev podatkov o deležu sredstev, rezerviranih za namene nacionalne obrambe (ker je to državna tajnost), in trdila, da ni mogoče ugotoviti stroškov, ki jih ima družba CFR Marfă zaradi take rezervacije sredstev, ker javni organi niso pripravili metodologij v zvezi s tem (glej uvodno izjavo 64), je vseeno opozorila, da se pošiljke za vojaške potrebe naročajo priložnostno in obsegajo „veliko manjši delež kot druge operacije prevoza“, ter navedla, da obsegajo približno 2 % skupnega prometa družbe CFR Marfă ([122]). Poleg tega je predložila tudi oceno stroškov, ki jih ima družba CFR Marfă zaradi vzpostavitve in vzdrževanja rezerv za mobilizacijo (glej uvodno izjavo 64).

(151) Komisiji se zdi to dodaten znak, da bi dejansko bilo mogoče dejavnost družbe CFR Marfă v zvezi s pošiljkami za vojaške potrebe ter povezano obveznost vzpostavitve in vzdrževanja rezerv za mobilizacijo ločiti od gospodarskih dejavnosti družbe CFR Marfă, tudi če bi se opredelila kot negospodarska dejavnost (*quod non*, glej uvodno izjavo 145).

(152) Brez poseganja v ugotovitev iz uvodne izjave 151 pa Komisija iz razlogov, navedenih v nadaljevanju, meni, da ocena stroškov družbe CFR Marfă, nastalih zaradi vzpostavitve in vzdrževanja rezerv za mobilizacijo, ki jo je predložila Romunija, ni utemeljena.

(153) *Prvič*, Komisija meni, da je ocena stroškov družbe CFR Marfă, nastalih zaradi vzpostavitve in vzdrževanja rezerv za mobilizacijo, ki jo je predložila Romunija, očitno pretirana. Romunija kot stroške navaja vse letne odhodke za amortizacijo vseh lokomotiv in vagonov družbe CFR Marfă, ki se ne uporabljajo, ter letne odhodke za vzdrževanje in popravila takih vagonov. Komisija meni, da potrebe po rezervah za mobilizacijo ne določata (in ne bi smela določati) število tirnih vozil, ki so v lasti prevoznika v železniškem prometu, in spremembe v zvezi z njimi (spremembe, ki so odvisne od številnih dejavnikov, kot so preteklost in komercialne odločitve samega uveljavljenega prevoznika v železniškem prometu), ampak dejanska potreba po takih rezervah, ki bi jo moralo določiti ministrstvo za obrambo. Romunija pa ni predložila dokaza, da bi se vsa tirna vozila družbe CFR Marfă, ki se ne uporabljajo, uporabljala kot rezerve za mobilizacijo.

(154) Enako velja v zvezi s stroški vzdrževanja trajektov v lasti družbe CFR Marfă. Romunija je preprosto predložila vse stroške vzdrževanja in druge odhodke v zvezi s temi trajekti kot stroške, ki jih ima družba CFR Marfă zaradi obveznosti zagotavljanja rezerv za mobilizacijo. Ni pa dokazala, da so ti trajekti dejansko označeni kot rezerve za mobilizacijo, niti ni pojasnila, ali je te stroške plačalo ministrstvo za obrambo, predvsem za nekatere storitve pošiljanja pošiljk za vojaške potrebe, ki jih je družba CFR Marfă opravila za obrambne namene v okviru pogodbe z ministrstvom za obrambo in so vključevale trajektni prevoz ter za katere je izdala račune v skladu s svojo tarifno politiko.

([120]) Sodba Splošnega sodišča z dne 30. aprila 2019, *Union des Ports de France - UPF/Komisija*, T-747/17, ECLI:EU:T:2019:271, točka 84.
([121]) Sodba Sodišča z dne 28. februarja 2013, *Ellinika Nafpigeia/Komisija*, C-246/12 P, ECLI:EU:C:2013:133.
([122]) Glej pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka in stran 2 zapisnika sestanka Romunije in Komisije z dne 24. julija 2019.

(155) *Drugič*, Romunija Komisiji ni predložila dokumentov, na podlagi katerih bi lahko Komisija preverila točnost odhodkov, ki jih je Romunija navedla, za amortizacijo, vzdrževanje in popravila takih tirnih vozil, ki se ne uporabljajo, ter drugih odhodkov (za osebje, gorivo, trajekte, pristojbine, ki niso uporabnina za infrastrukturo, itd.).

(156) *Tretjič*, Romunija je kot delež za dodelitev drugih stroškov (med drugim na primer odhodkov za osebje, za dizel za posebne premike tirnih vozil, ki so rezerve za mobilizacijo, in pristojbine, ki niso uporabnine za infrastrukturo, za take premike) upoštevala faktor, enak 2 %, vendar ni pojasnila, na podlagi česa je izbrala ta konkretni faktor dodelitve. Zdi se, da ta odstotni delež ustreza deležu pošiljk za vojaške potrebe glede na skupni promet družbe CFR Marfă (glej točko (v) uvodne izjave 64). Vendar Romunija ni pojasnila, ali je to dejansko razlog, zakaj je za dodelitev stroškov izbrala 2 %. Vsekakor je zelo neverjetno, da bi bil za dejavnost, s katero se ustvarita 2 % prometa družbe CFR Marfă, potreben točno enak odstotni delež sredstev ali osebja za vzdrževanje rezerv za mobilizacijo.

(157) Zato Komisija meni, da Romunija ni utemeljila ocen stroškov, ki jih ima družba CFR Marfă zaradi svoje obveznosti zagotavljanja in vzdrževanja rezerv in zmogljivosti, potrebnih za opravljanje nalog za mobilizacijo, v skladu z zahtevanim standardom.

(158) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da je družba CFR Marfă podjetje, ki opravlja gospodarsko dejavnost v zvezi z vsemi svojimi dejavnostmi prevoza v železniškem tovornem prometu, zato se člen 107(1) PDEU uporablja za celotno dejavnost družbe CFR Marfă. Tudi če bi se dejavnost v zvezi s pošiljkami za vojaške potrebe in vzdrževanjem rezerv za mobilizacijo priznala kot negospodarska dejavnost, je jasno ločljiva od glavne gospodarske dejavnosti družbe CFR Marfă, tj. komercialnega železniškega prevoza tovora, v tem primeru pa se za gospodarsko dejavnost družbe CFR Marfă uporablja člen 107(1) PDEU.

4.1.3 *Državni izvor (sredstva in pripisljivost državi)*

(159) Kot sta navedli sodišči EU (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) ([123]), da bi se ukrepi šteli za državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe, (a) se morajo financirati iz državnih sredstev, in sicer neposredno ali posredno prek posrednika, ki deluje na podlagi dodeljenih pooblastil, in (b) jih mora biti mogoče pripisati državi. Pojem države članice vključuje vse ravni javnih organov ne glede na to, ali gre za nacionalni, regionalni ali lokalni organ ([124]).

4.1.3.1 Ukrepa 1 in 4 – neizterjava dolgov iz naslova socialne varnosti in neplačanih davkov (i) vsaj od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 in (ii) po zamenjavi terjatev v lastniške deleže

(160) Kot je navedeno v uvodni izjavi 77, so organi ANAF, CNPP, ANOFM in CNAS del javne uprave, podrejene romunski vladi. Zato neizterjava zapadlega dolga (tj. obveznosti za plačilo davka in plačila socialnih prispevkov skupaj z glavnico in obrestmi) s strani navedenih organov in nadaljnje kopičenje dolgov, ki bi jih običajno bilo treba plačati navedenim organom, bremenita državni proračun in vključujeta državna sredstva. Romunija ni izpodbijala pripisljivosti v primeru navedenih javnih upnikov.

(161) Ob upoštevanju premislekov iz uvodne izjave 160 Komisija ugotavlja, da sta ukrepa 1 in 4 pripisljiva državi ter vključujeta prenos državnih sredstev.

4.1.3.2 Ukrepa 2 in 5 – neizterjava dolgov do družbe CFR Infrastructură in povečanje dolgov do navedene družbe zaradi nadaljnjega opravljanja storitev (i) vsaj od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 in (ii) po zamenjavi terjatev v lastniške deleže

(162) V skladu s sodno prakso v zadevi Stardust Marine ([125]) so sredstva podjetja, ki se ustanovi na podlagi zasebnega prava in katerega delnice so v večinski javni lasti, tj. javnega podjetja, državna sredstva.

(163) V skladu s členom 2(b) Direktive Komisije 2006/111/ES ([126]) „javna podjetja“ pomenijo vsa podjetja, nad katerimi lahko javne oblasti neposredno ali posredno izvajajo prevladujoč vpliv zaradi svojega lastništva, svojega finančnega sodelovanja v njih ali predpisov, ki jih urejajo. Prevladujoč vpliv javnih oblasti se predpostavlja, kadar ti organi v zvezi s podjetjem neposredno ali posredno:

([123]) Glej sodbo Sodišča z dne 16. maja 2002, *Francija/Komisija (Stardust Marine)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294.
([124]) Glej sodbo Sodišča z dne 14. oktobra 1987, *Nemčija/Komisija*, C-248/84, ECLI:EU:C:1987:437, točka 17.
([125]) Sodba Sodišča z dne 16. maja 2002, *Francija/Komisija (Stardust Marine)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, točke 34, 51 in naslednje. Glej tudi sodbi Sodišča z dne 29. aprila 2004, *Grčija/Komisija*, C-278/00, ECLI:EU:C:2004:239, točki 53 in 54, ter z dne 8. maja 2003, *Italija in SIM 2 Multimedia SpA/Komisija*, združeni zadevi C-328/99 in C-399/00, ECLI:EU:C:2003:252, točki 33 in 34.
([126]) Direktiva Komisije 2006/111/ES z dne 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij (UL L 318, 17.11.2006, str. 17).

(a) imajo večinski delež vpisanega delniškega kapitala;

(b) nadzorujejo večino glasov, pripisanih delnicam, ki jih izdajo podjetja, ali

(c) lahko imenujejo več kot polovico članov upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa podjetja".

(164) Družba CFR Infrastructură je upravljavec infrastrukture v 100-odstotni lasti Romunije. Ministrstvo za promet nadzoruje vse glasove, pripisane delnicam, ki jih izda družba CFR Infrastructură. Poleg tega je ministrstvo za promet edini organ, ki imenuje upravni, vodstveni in nadzorni organ družbe CFR Infrastructură. Izpolnjen je torej vsaj eden od možnih pogojev, zato je jasno, da je družba CFR Infrastructură javno podjetje v smislu člena 2(b) Direktive 2006/111/ES. Poleg tega dolg družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură pomeni tveganje za državna sredstva, saj neposredno vpliva na državni proračun. Družba CFR Infrastructură namreč prejema sredstva za upravljanje infrastrukture neposredno iz državnega proračuna, poleg tega pa za vzdrževanje uporablja sredstva, ki jih prejema od uporabnin za infrastrukturo. Če lastna sredstva družbe CFR Infrastructură ne zadostujejo, mora prejeti več sredstev iz državnega proračuna. Zato dolg družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură vključuje državna sredstva.

(165) Glede na navedeno Komisija meni, da neizterjava dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură in povečanje dolgov do tega podjetja v državni lasti zaradi nadaljnjega opravljanja storitev (glej preglednico 7) bremenita državna sredstva.

(166) Kar zadeva pripisljivost, je Sodišče v sodbi Stardust Marine odločilo, da dejstvo, da je država ali državni subjekt edini ali večinski delničar podjetja, ne zadostuje za sklep, da se lahko prenos sredstev s strani navedenega podjetja pripiše njegovim javnim delničarjem ([127]). Po navedbi Sodišča tudi v primeru, da bi država lahko nadzorovala javno podjetje in imela prevladujoč vpliv na njegovo poslovanje, dejanskega izvajanja zadevnega nadzora v določenem primeru ne bi bilo mogoče samodejno predpostavljati, saj lahko javno podjetje deluje bolj ali manj neodvisno glede na stopnjo avtonomnosti, ki mu jo prepusti država.

(167) Sodišče je navedlo, da so kazalniki ([128]), na podlagi katerih je mogoče sklepati o pripisljivosti (v nadaljnjem besedilu: kazalniki iz sodbe Stardust), naslednji:

(a) dejstvo, da zadevno podjetje sporne odločitve ni moglo sprejeti brez upoštevanja zahtev javnih organov;

(b) dejstvo, da je moralo podjetje upoštevati smernice, ki so jih izdali javni organi;

(c) vključevanje javnega podjetja v strukturo javne uprave;

(d) narava dejavnosti javnega podjetja in njihovo izvajanje na trgu v običajnih pogojih konkurence z zasebnimi subjekti;

(e) pravni status podjetja;

(f) intenzivnost nadzora, ki ga nad upravljanjem podjetja izvajajo javni organi;

(g) vsak drug kazalnik, ki v zadevnem primeru kaže bodisi vpletenost javnih organov pri sprejemanju zadevnega ukrepa bodisi neobstoj verjetnosti, da niso vpleteni, tudi ob upoštevanju razsežnosti ukrepa, njegove vsebine ali pogojev, ki jih vsebuje.

(168) Komisija v zvezi z družbo CFR Infrastructură ugotavlja, da država prek ministrstva za promet kot edinega delničarja imenuje vodstvo družbe CFR Infrastructură (točka (f) zgoraj navedenih kazalnikov iz sodbe Stardust). Poleg tega se družba CFR Infrastructură šteje za javno podjetje, zato njen letni proračun predhodno odobri ([129]) ministrstvo za promet in o tem obvesti ministrstvo za finance (točka (c) zgoraj navedenih kazalnikov iz sodbe Stardust). Taka predhodna odobritev je potrebna za vse spremembe letnega proračuna družbe CFR Infrastructură, ki med drugim zajema terjatve do strank družbe CFR Infrastructură, vključno z družbo CFR Marfă.

([127]) Sodba Sodišča z dne 16. maja 2002, *Francija/Komisija (Stardust Marine)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, točke 34, 51 in naslednje.
([128]) Prav tam.
([129]) Glej Prilogo 1 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017 na zahtevo Komisije za informacije.

(169) Poleg tega je Romunija potrdila ([130]), da družba CFR Infrastructură ni mogla opustiti izterjave svojih terjatev do družbe CFR Marfă, ne da bi upoštevala zahteve javnih organov (točke (a), (b) in (g) zgoraj navedenih kazalnikov iz sodbe Stardust). Iz različnih člankov v medijih so razvidni tudi kazalniki, da so bili taki ukrepi za izterjavo sprejeti po navodilih vlade ([131]).

(170) Romunija trdi celo, da je družba CFR Infrastructură v zvezi z družbo CFR Marfă ravnala kot državni organ, saj mora v skladu z določbami člena 34 Zakona št. 45/1994 o nacionalni obrambi Romunije, kakor je bil spremenjen, dovoliti, da se komercialne dejavnosti družbe CFR Marfă nadaljujejo, in ne more sprejeti ukrepov, s katerimi bi lahko te dejavnosti blokirala ([132]) (točki (a) in (b) zgoraj navedenih kazalnikov iz sodbe Stardust).

(171) Zato Komisija meni, da je Romunija z zgoraj navedenim jasno pokazala, da je družba CFR Infrastructură sprejela ukrepa 2 in 5 na način, ki ga je mogoče pripisati državi.

(172) Glede na te okoliščine Komisija ugotavlja, da obstajajo zadostni kazalniki za ugotovitev, da je mogoče neizterjavo dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură vsaj od leta 2010 ter povečanje dolgov do tega podjetja v državni lasti zaradi nadaljnjega opravljanja storitev za družbo CFR Marfă pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 in po njej pripisati državi.

4.1.3.3 Ukrep 3 – zamenjava terjatev v lastniške deleže v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR)

(173) Terjatve v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR), ki so bile pretvorjene v lastniške deleže družbe CFR Marfă, so izhajale iz državnih sredstev, saj so – kot je navedeno v sprotni opombi 27 ter uvodnih izjavah 24, 77 in 86 – dolgovi, ki so bili pretvorjeni, nastali do romunskih upravnih organov in družbe CFR Infrastructură, ki je javno podjetje v smislu člena 2(b) Direktive Komisije 2006/111/ES.

(174) Odločitev o zamenjavi terjatev v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR) v lastniške deleže je bila predmet Izrednega odloka št. 61/2013, ki ga je izdal romunski predsednik vlade, sopodpisali pa so ga minister za promet, podpredsednik vlade in minister za javne finance.

(175) Trditev Romunije, da zamenjava terjatev v lastniške deleže ne izvira iz državnih sredstev (glej uvodno izjavo 106), ni prepričljiva. Zgolj dejstvo, da zneski dolga niso bili neposreden proračunski odhodek, ni pomembno, ker se lahko prenos državnih sredstev izvede v številnih oblikah, vključno z izpadom prihodkov. Pri zamenjavi terjatev v lastniške deleže se je Romunija pravzaprav odpovedala pobiranju sredstev, ki bi jih morala pridobiti od upravičenca tako, da bi terjatve izterjali javni upniki in družba CFR Infrastructură. Komisija ugotavlja, da obstaja precejšnje prekrivanje med državnimi sredstvi, na katera se nanašata *ukrepa 1 in 2*, ter državnimi sredstvi, na katera se nanaša *ukrep 3*, kolikor so bili celotni znesek neizterjanega dolga, ki ustreza *ukrepu 1*, ter 85 % neizterjanega dolga, ki ustreza *ukrepu 2*, odpisani na podlagi zamenjave terjatev v lastniške deleže, ki ustreza *ukrepu 3* (glej sprotno opombo 27). Povedano drugače, državna sredstva, na katera se nanaša *ukrep 3*, so bila ista kot državna sredstva, na katera se nanaša *ukrep 1*, in državna sredstva (njihov velik del), na katera se nanaša *ukrep 2*.

(176) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da v nasprotju s stališčem Romunije zamenjava terjatev v lastniške deleže izhaja iz državnih sredstev in jo je mogoče pripisati državi.

4.1.4 *Selektivnost odobrenih ukrepov*

(177) Ukrepi, ki se ocenjujejo, so očitno selektivni, saj so bili dodeljeni le družbi CFR Marfă. Kot je navedlo Sodišče, v primeru individualne pomoči opredelitev gospodarske prednosti načeloma zadostuje za domnevo, da je ukrep selektiven ([133]). To velja ne glede na to, ali na zadevnih trgih delujejo subjekti, ki so v primerljivem položaju. Vsekakor druga podjetja v primerljivem pravnem in dejanskem položaju glede na cilje ukrepov na področju železniškega tovornega prometa ali v drugih prometnih sektorjih niso prejela enake prednosti.

([130]) Prav tam, glej odgovore na vprašanja od 3 do 5.

([131]) Glej članek z dne 1. julija 2018, na voljo na spletnem naslovu https://www.capital.ro/cfr-marfa-se-pregateste-de-insolventa-ministrul-transporturilor.html, v katerem nekdanji minister za promet priznava, da je družba CFR Marfă v težavah, da so se dva mesca pred tem začeli izvajati odločni ukrepi za izterjavo dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură s prodajo sredstev in da je od družbe zahteval, naj poravna dolgove. Glej tudi članek z dne 26. marca 2018, na voljo na spletnem naslovu https://www.capital.ro/lucian-sova-la-conferinta-capital-despre-datoria-cfr-marfa-catr.html [v katerem je navedena izjava nekdanjega ministra za promet (s konference o prometu in infrastrukturi leta 2018), da si je „[d]ružba CFR Marfă […] nabrala prevelik, veliko prevelik dolg do družbe CFR Infrastructură. Če bi šlo za zasebno podjetje, se po mojem ne bi znašli v takem položaju."

([132]) Glej dokumente, ki jih je Romunija predložila 14. avgusta 2018 v odgovor na pripombe pritožnika k sklepu o začetku postopka.

([133]) Glej sodbo Sodišča z dne 4. junija 2015, *Komisija/MOL*, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, točka 60.

4.1.5 *Gospodarska prednost odobrenih ukrepov*

(178) Kot je predstavljeno v uvodnih izjavah 77 do 87, 95 do 102 in 111, Romunija trdi, da družba CFR Marfă z ukrepi, zlasti zamenjavo terjatev v lastniške deleže, ni pridobila gospodarske prednosti, saj se je pri ukrepih upošteval preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu, kot je predstavljeno v poročilu družbe Deloitte, ter da so javni organi in javna družba CFR Infrastructură ravnali, kot bi ravnal vsak zasebni upnik ali vlagatelji, da bi čim bolj zmanjšali svoje izgube in čim bolj povečali dobiček.

4.1.5.1 Neuporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu v zadevnem primeru

(179) Prvič, Komisija meni, da preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu v zvezi z obravnavanimi ukrepi ni mogoče uporabiti. Komisija opozarja, da je Sodišče v preteklosti menilo, da je uporaba „načela vlagatelja v tržnem gospodarstvu“ končno odvisna od tega, ali je država kot delničarka in ne kot javni organ podjetju, ki je v njeni lasti, dodelila gospodarsko prednost ([134]). Enako se preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu ni mogel uporabiti za državo v vlogi upnika družbe CFR Marfă prek davčne uprave ANAF in drugih javnih upnikov ali prek upravljavca infrastrukture, tj. družbe CFR Infrastructură, saj se „merilo zasebnega upnika“ ne uporablja za ukrepe, ki jih je država sprejela kot javni organ, če se upošteva, da je bila družba CFR Marfă strateško podjetje, likvidacije katerega si iz varnostnih in drugih negospodarskih razlogov ni bilo mogoče predstavljati ([135]).

(180) V tem primeru je Romunija ravnala ravno nasprotno kot vlagatelj v tržnem gospodarstvu. Namesto da bi sprejela odločne ukrepe za izterjavo nakopičenih dolgov, je ves čas jasno ravnala kot javni organ, da bi rešila družbo CFR Marfă pred stečajem. Poleg tega država ni ravnala kot upnik, v primeru zamenjave terjatev v lastniške deleže pa niti kot delničar, ki vlaga v podjetje. To velja zlasti, ker Romunija med drugim trdi, da javni upniki niso izterjali dolgov, da bi preprečili insolventnost/zaustavitev dejavnosti družbe CFR Marfă zaradi njenega strateškega pomena za nacionalno varnost in obrambo države. Romunija s tem priznava, da glavni razlog, zakaj družba CFR Marfă ni bila likvidirana na podlagi sodne izvršbe, ni bil gospodarski. Ne nazadnje, Komisija ugotavlja, da je bila odločitev o neizterjavi dolgov družbe CFR Marfă sprejeta brez predhodnih študij za proučitev, ali bi se lahko s prizanesljivostjo pri izterjavi zagotovili višji prihodki kot s strogo izterjavo, kar tudi nakazuje, da glavni cilj Romunije ni bil gospodarski. Komisija zato meni, da v zadevnem primeru preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu ni mogoče uporabiti ([136]).

(181) Ker je dejavnost družbe CFR Marfă gospodarska (glej uvodno izjavo 158) in ker je država v zvezi z družbo CFR Marfă ravnala drugače, kot bi ravnala v zvezi s katerim koli drugim prevoznikom, ki ni strateškega pomena, kot je že bilo dokazano v uvodnih izjavah 179 in 180, so ukrepi selektivni in pomenijo pomoč.

4.1.5.2 Hipotetična uporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu v zadevnem primeru

(182) Komisija je zaradi popolnosti preverila tudi, kakšen bi bil rezultat morebitne uporabe preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu v zadevnem primeru. V skladu s tem hipotetično uporabljenim preskusom se kapital, ki ga država v okoliščinah, ki ustrezajo običajnim tržnim pogojem, neposredno ali posredno zagotovi podjetju, ne bi opredelil kot državna pomoč ([137]). Za presojo, ali je transakcija izvedena v skladu z običajnimi tržnimi pogoji, je treba ravnanje javnega organa primerjati z ravnanjem hipotetičnega udeleženca v tržnem gospodarstvu, ki je

([134]) Glej sodbo Sodišča z dne 5. junija 2012, *Evropska komisija/Électricité de France (EDF)*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, točke 79 do 82 in 87.

([135]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, oddelek IV; odgovor Romunije z dne 19. decembra 2019, oddelek D, točki 1 in 2.

([136]) Glej sodbo Splošnega sodišča z dne 16. januarja 2018, EDF/Komisija, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6. Glej tudi sodbo Sodišča z dne 5. junija 2012, *Evropska komisija/Électricité de France (EDF)*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, točke 79 do 82 in 87.

([137]) Sporočilo Komisije državam članicam: uporaba členov 92 in 93 Pogodbe EGS in člena 5 Direktive Komisije 80/723/EGS o javnih podjetjih v predelovalni industriji (UL C 307, 13.11.1993, str. 3, točka 11). To sporočilo obravnava predelovalno industrijo, vendar se uporablja tudi za druge gospodarske sektorje. Glej tudi sodbo Splošnega sodišča z dne 30. aprila 1998, *Cityflyer Express Ltd/Komisija*, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, točka 51.

v podobnem položaju (preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu). Sodišči Unije sta oblikovali specifične vrste preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu za različne vrste gospodarskih transakcij, zlasti „merilo zasebnega upnika“ za primere transakcij, ki vključujejo dolg ([138]), in „načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu“ za ugotovitev obstoja gospodarske prednosti v primerih javnih kapitalskih naložb ([139]).

(183) Ocena Komisije je zato osredotočena na transakcijo z vidika hipotetičnega preudarnega zasebnega upnika/vlagatelja ([140]).

(184) V zadevnem primeru je Komisija izvedla preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu v obliki načela upnika v tržnem gospodarstvu za vsakega od *ukrepov 1, 2, 3 in 5* ter v obliki preskusa zasebnega vlagatelja za zamenjavo terjatev v lastniške deleže, pri čemer je od romunskih organov zahtevala dodatne aktualne informacije o različnih udeleženih akterjih in njihovih odločitvah, sama zbrala informacije iz vseh razpoložljivih javnih virov ter opravila lastno oceno na podlagi dokazov, ki so bili na voljo v času ukrepov, ki se ocenjujejo.

4.1.5.3 (i) Ukrepa 1 in 4 – neizterjava dolgov iz naslova socialne varnosti in neplačanih davkov pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 in po njej

(185) Prvič, Komisija je v sklepu o začetku postopka podvomila, ali je davčna uprava ANAF, ki je državna agencija, pristojna za izterjavo neplačanih dolgov do različnih državnih agencij, ravnala kot udeleženec v tržnem gospodarstvu, ko ni izterjala dolgov družbe CFR Marfă do zadevnih državnih agencij in je dopustila, da so se povečevali. S tem je podjetju v težavah (glej oddelek 4.2) zagotovila plačilno olajšavo.

(186) Romunija je med preiskavo predložila revidirane podatke v zvezi z zapadlimi dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna, vključno z zneskom glavnice, zaračunanimi obrestmi in ustreznimi kaznimi. Ti posodobljeni podatki so predstavljeni v preglednici 8.

(187) Da bi Komisija ugotovila, ali *ukrep 1* družbi CFR Marfă zagotavlja neupravičeno prednost, bo presodila, ali si je zadevni javni upnik, tj. davčna uprava ANAF kot državna agencija, pristojna za pobiranje dolgov, v obravnavani zadevi prizadeval za izterjavo terjatev enako odločno, kot bi si prizadeval zasebni upnik. Zasebni upnik si običajno prizadeva za čim večje poplačilo zneskov, ki mu jih dolguje dolžnik v finančnih težavah ([141]).

(188) Kot je navedeno v uvodnih izjavah 78 do 86, Romunija meni, da je davčna uprava ANAF ravnala kot udeleženec v tržnem gospodarstvu, ker je sprejela potrebne ukrepe za izterjavo dolga, in sicer z izračunom obresti in kazni, odredbo zasegov premičnih in nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă ter odredbo izvršb na denarne terjatve do tretjih oseb. Komisija se s tem stališčem ne strinja.

(189) *Prvič*, Romunija ni predložila nobene študije iz tistega obdobja ali notranjega dokumenta davčne uprave ANAF, s katerimi bi se pojasnili razlogi, zakaj nakopičeni dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna niso bili izterjani že med letoma 2010 in 2012.

(190) Komisija ugotavlja, da se je družba CFR Marfă več let soočala s finančnimi težavami (glej preglednici 4 in 5, uvodne izjave 20 do 22 ter oddelek 4.2). Skupni dolgovi družbe CFR Marfă so že leta 2010 pomenili 126 % njenih skupnih sredstev (preglednica 5). Skupni dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna so znašali 376,21 milijona RON (približno 81,78 milijona EUR, preglednica 8) in pomenili 22,5 % skupnih dolgov družbe CFR Marfă. Komisija meni, da bi vsak zasebni upnik najpozneje takrat ocenil pričakovane razpoložljive možnosti za čim večjo izterjavo. Namesto tega je davčna uprava ANAF družbi CFR Marfă dovolila, da je med letoma 2010 in 2012 svoje dolgove do državnega proračuna povečala za več kot 100 % (preglednica 8), s tem pa še dodatno zmanjšala možnosti za njihovo izterjavo.

([138]) Sodbe Sodišča z dne 22. novembra 2007, *Španija/Komisija*, C-525/04 P, ECLI:EU:C:2007:698; z dne 24. januarja 2013, *Frucona/Komisija*, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32, in z dne 29. junija 1999, *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332.

([139]) Glej na primer sodbi Sodišča z dne 21. marca 1990, *Belgija/Komisija („Tubemeuse“)*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, točka 29, in z dne 21. marca 1991, *Italija/Komisija („ALFA Romeo“)*, C-305/89, ECLI:EU:C:1991:142, točki 18 in 19; ter sodbe Splošnega sodišča z dne 30. aprila 1998, *Cityflyer Express/Komisija*, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, točka 51; z dne 21. januarja 1999, *Neue Maxhütte Stahlwerke in Lech-Stahlwerke/Komisija*, združene zadeve T-129/95, T-2/96 in T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, točka 104, ter z dne 6. marca 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land Nordrhein-Westfalen/Komisija, združeni zadevi T-228/99 in T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57.

([140]) Sodba Sodišča z dne 20. septembra 2017, *Komisija/Frucona Košice*, C-300/16 P, ECLI:EU:C:2017:706, točka 28.

([141]) V zvezi s tem glej sodbi Sodišča z dne 29. aprila 1999, *Španija/Komisija*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, točka 46, in z dne 29. junija 1999, *DM Transport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, točka 24.

(191) *Drugič*, Komisija ugotavlja tudi, da se je davčna uprava ANAF (in drugi javni upniki, ki jih je zastopala, tj. CNPP, ANOFM in CNAS) obravnavala drugače kot zasebni upniki družbe CFR Marfă. Zlasti so se med letoma 2010 in 2012 bančna posojila družbe CFR Marfă zmanjšala za 27 %, obveznosti do dobaviteljev, ki jih je družba imela do zasebnih podjetij, pa za 11 %, medtem ko so se obveznosti do državnega proračuna povečale za več kot 100 % ([142]). Poleg tega je v poročilu družbe Deloitte navedeno, da so se obveznosti do dobaviteljev povečale „med 31. decembrom 2010 in 31. decembrom 2012 […] podjetje [družba CFR Marfă] je odložilo plačila svojim dobaviteljem in državnemu proračunu, da bi lahko odplačalo bančna posojila“ ([143]). V poročilu družbe Deloitte je navedeno še, da je bila „prednostna naloga podjetja [družbe CFR Marfă] odplačati bančna posojila ter izplačati plače in plačati obveznosti dobaviteljem, ki niso javni“ ([144]). To jasno kaže, da družba CFR Marfă ni bila zainteresirana/zmožna plačati dolgov iz naslova socialne varnosti in davkov. Zato ni bilo utemeljenih razlogov, zakaj bi davčna uprava ANAF menila, da bo družba CFR Marfă kmalu začela odplačevati dolgove iz naslova socialne varnosti in plačevati davke. Komisiji se zdi nesprejemljivo, da javni upniki dovolijo, da se dolgovi dolgo kopičijo brez najmanjše možnosti izboljšanja stanja ([145]). V zvezi s tem Komisija ugotavlja tudi, da neizterjava dolga do državnega proračuna ni enakovredna dolgovom do zasebnih upnikov, kot so banke ter zgoraj navedeni zasebni dobavitelji in drugi upniki.

(192) Možnosti privatizacije niso mogle upravičiti odločitve davčne uprave ANAF, da ne zahteva poravnave dolgov z likvidacijo družbe CFR Marfă. Čeprav je Romunija več let nameravala privatizirati družbo CFR Marfă (glej uvodno izjavo 28 in naslednje), je bilo leta 2010 nerazumno pričakovati, da bo taka privatizacija izvedena, vsaj ne za celotno družbo CFR Marfă in ne v obliki prodaje večinskega deleža podjetja; kakor koli, taka privatizacija pozneje sploh nikoli ni bila izvedena.

(193) V zadevnem primeru bi davčna uprava ANAF najverjetneje izterjala 100 % terjatev javnih upnikov (vključno s terjatvami same davčne uprave ANAF in drugih javnih upnikov, tj. urada CNPP, agencije ANOFM in urada CNAS), če bi si prizadevala za izterjavo skupnih terjatev z likvidacijo družbe CFR Marfă. V takem primeru bi se namreč terjatve davčne uprave ANAF (vrstica F preglednice 10, ki zajema zapadli dolg in dolg, ki še ni zapadel) obravnavale prednostno pred terjatvami drugih nezavarovanih upnikov družbe CFR Marfă (vrstici H in I preglednice 10) ([146]).

Preglednica 10

Približek zneska za izterjavo za organe ANAF, CNPP, ANOFM in CNAS leta 2010

V milijonih RON	31.12.2010
Knjigovodska vrednost sredstev (A)	[…]
Likvidacijska vrednost sredstev (B)	[…]
— Stroški likvidacije (C)	[…]
— Plače (D)	[…]
— Zajamčeni dolgovi (bančna posojila) (E)	[…]
Vmesni seštevek	[…]
— Dolgovi do državnega proračuna (obveznosti za plačilo davka in plačila socialnih prispevkov) (F)	[…]
— Dolgovi do državnega proračuna iz likvidacije (G)	[…]
Vmesni seštevek	[…]
— Obveznosti do dobaviteljev, ki so podjetja v državni lasti (H)	[…]

([142]) Uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013, stran 12.
([143]) Uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013, strani 12 in 13.
([144]) Prav tam.
([145]) Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Jeana Mischoja z dne 8. junija 2000, predstavljen v zadevi Magefesa, C-480/98, ECLI:EU:C:2000:305, točka 37.
([146]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 15.

V milijonih RON	31.12.2010
— Obveznosti do dobaviteljev, ki so drugi upniki (I)	[…]
Skupaj (razlika med likvidacijsko vrednostjo sredstev in dolgovi do različnih upnikov v primeru likvidacije) (J)	[…]

Vir: (A) računovodski izkazi družbe CFR Marfă za leto 2010; (B) minimalna likvidacijska vrednost sredstev družbe CFR Marfă na dan 31. decembra 2012 iz uporabe preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013 [1]; (C) 5 % likvidacijske vrednosti sredstev, kot je bila uporabljena pri uporabi preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013; (D) uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013; (E) uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013; (F) odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 39; (G) uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013; (H) odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 39; (I) odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 39; (J) izračuni Komisije.

[1] Glede na to, da je knjigovodska vrednost sredstev družbe CFR Marfă na dan 31. decembra 2012 znašala […] milijonov RON (računovodski izkazi družbe CFR Marfă za leto 2012), tj. manj kot leta 2010, Komisija meni, da je uporaba likvidacijske vrednosti teh sredstev iz leta 2012 tudi za leto 2010 utemeljena in konservativna. Verjetnost, da se je likvidacijska vrednost sredstev leta 2012 močno povečala v primerjavi z letom 2010, je zelo majhna. Zaradi amortizacije v tem obdobju je bila likvidacijska vrednost leta 2012 nasprotno najverjetneje manjša kot leta 2010.

(194) Zato Komisija meni, da bi morala davčna uprava ANAF najpozneje leta 2010 začeti prisilno izterjavo dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna z uvedbo likvidacije družbe. To velja zlasti, ker se davčni upravi ANAF sploh ni bilo treba obrniti na nacionalna sodišča za prisilno izterjavo dolgov, saj je ta državni organ pooblaščen za odrejanje zasegov s svojimi odredbami in se nato lahko obrne neposredno na sodne uradnike za izvršitev odrejenih zasegov (glej uvodno izjavo 80).

(195) Komisija se ne strinja z mnenjem Romunije, da je davčna uprava ANAF z izdajo odredb in odrejanjem zasegov premičnih in nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă ravnala v skladu z merilom udeleženca v tržnem gospodarstvu. Komisija ugotavlja, da se nobeden od zasegov ni končal z unovčenjem sredstev, ki jih je zasegla davčna uprava ANAF, medtem ko se je zapadli dolg družbe CFR Marfă do državnega proračuna v obdobju 2009–2011 več kot podvojil (preglednica 8). Komisija meni, da v takih okoliščinah odrejanje zasegov sredstev družbe CFR Marfă očitno ni zadostovalo in da bi upnik v tržnem gospodarstvu najpozneje leta 2010 začel prisilno izterjavo dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna z uvedbo likvidacije družbe. Neizvedljivost take prisilne izterjave dolgov družbe CFR Marfă zaradi njenega strateškega pomena za državo, na katero se sklicuje Romunija (glej uvodni izjavi 85 in 86), ni razlog, ki bi ga upošteval zasebni upnik v tržnem gospodarstvu, to pa kaže, da davčna uprava ANAF v zvezi z dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna ni ravnala kot upnik v tržnem gospodarstvu.

(196) Komisija ugotavlja tudi, da je davčna uprava ANAF do leta 2012 odredila le 22 zasegov nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă s knjigovodsko vrednostjo v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) (glej uvodno izjavo 81), kar pomeni zgolj 14 % skupnega zneska zapadlega dolga družbe CFR Marfă do državnega proračuna leta 2009 (309,41 milijona RON oziroma približno 67,26 milijona EUR), ko je bilo navedenih 22 zasegov odrejenih (glej preglednico 8). Poleg tega davčna uprava ANAF kljub temu, da se je zapadli dolg družbe CFR Marfă do državnega proračuna v letih 2010 in 2011 povečal za več kot dvakrat ter dosegel 627,4 milijona RON (136,4 milijona EUR, preglednica 8), ni odredila dodatnih zasegov niti ni sprejela drugih ukrepov v zvezi s sredstvi družbe CFR Marfă, da bi zavarovala svoje terjatve. Romunija pojasnjuje, da zasegi in izvršbe na denarne terjatve družbe CFR Marfă do dolžnikov (večinoma podjetij v državni lasti) v letih 2010 in 2011 niso bili odrejeni, da bi se preprečil znaten socialni učinek (uvodna izjava 82). Komisija opozarja, da zasebni upnik v tržnem gospodarstvu ne bi upošteval takih premislekov pri izterjavi svojih terjatev do dolžnikov. Tudi to kaže, da davčna uprava ANAF v zvezi z zapadlimi dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna ni ravnala kot upnik v tržnem gospodarstvu.

(197) Argument Romunije (uvodna izjava 82), da je davčna uprava ANAF leta 2012 odredila 200 zasegov premičnih in nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) prav tako ni prepričljiv, saj nobeden od teh zasegov ni bil dejansko izveden. Romunija trdi, da je davčna uprava ANAF zahtevala vrednotenje zaseženih sredstev, da bi začela postopek za njihovo unovčenje, vendar so bili nato sklepi o izvršbi za izterjavo zapadlih dolgov družbe CFR Marfă poravnani z izvedbo zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013 (uvodna izjava 86). Komisija meni, da davčna uprava ANAF verjetno ne bi unovčila zaseženih sredstev, saj je Romunija priznala, da je bil status družbe CFR Marfă kot strateškega podjetja razlog za neizterjavo dolgov družbe CFR Marfă s postopkom likvidacije družbe in prodajo sredstev (glej uvodni izjavi 85 in 86).

(198) Komisije prav tako ne prepriča pojasnilo Romunije, da je bilo 81 zasegov premičnih in nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă odrejenih šele novembra in decembra 2012, ker so zasežena sredstva obsegala predvsem vagone in lokomotive, tj. premična sredstva, namenjena opravljanju dejavnosti, ki so glavni vir dohodka družbe CFR Marfă (glej uvodno izjavo 85). Komisija ni prepričana, da je ta specifični vidik utemeljen razlog, zakaj ni davčna uprava ANAF že prej odredila zasegov premičnih sredstev družbe CFR Marfă, zlasti glede na to, da bi se lahko ob soglasju davčne uprave ANAF taka zasežena premična sredstva še naprej uporabljala pri dejavnostih družbe CFR Marfă (glej uvodno izjavo 81).

(199) Nazadnje, zapadli dolg družbe CFR Marfă je pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže dosegel 1 001,2 milijona RON (približno 217,65 milijona EUR, preglednica 8), knjigovodska vrednost sredstev, v zvezi s katerimi je bilo odrejenih 200 zasegov, pa je znašala […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Od teh 200 zasegov jih je bilo deset odrejenih za sredstva družbe CFR Infrastructură s knjigovodsko vrednostjo v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR; glej uvodno izjavo 83). Romunija trdi, da bi bilo treba te zasege obravnavati kot zasege sredstev družbe CFR Marfă, ker je družba CFR Marfă z zamenjavo terjatev v lastniške deleže junija 2013 prevzela osnovni dolg družbe CFR Infrastructură. Komisija se s tem ne strinja in meni, da teh deset zasegov očitno ni povezanih z *ukrepom 1*, saj se *ukrep 1* nanaša zgolj na neizterjavo nakopičenega dolga družbe CFR Marfă s strani davčne uprave ANAF. Dejstvo, da je bil leta 2013 določen znesek dolga družbe CFR Infrastructură do državnega proračuna ([…] milijonov RON) pretvorjen v dolg družbe CFR Marfă do državnega proračuna v okviru zamenjave terjatev v lastniške deleže, ni pomembno za presojo, ali ravnanje davčne uprave ANAF v zvezi z družbo CFR Marfă izpolnjuje preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu.

(200) Enako velja v zvezi z obvestili o izvršbi na denarne terjatve v zvezi s sredstvi družbe CFR Infrastructură in njenih dolžnikov v skupnem znesku […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR, uvodna izjava 84) ([147]), saj se ta nanašajo na dolgove družbe CFR Infrastructură, ki jih je družba CFR Marfă prevzela v okviru zamenjave terjatev v lastniške deleže, ne na *ukrep 1*.

(201) V skladu s tem je bil zapadli dolg družbe CFR Marfă do državnega proračuna, ki je leta 2013 znašal 1 001,2 milijona RON (približno 217,65 milijona EUR, preglednica 8), zgolj deloma zavarovan z ukrepi za izterjavo, ki so se nanašali na knjigovodsko vrednost v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ter so zajemali 190 zasegov sredstev družbe CFR Marfă v vrednosti […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([148]) in izvršbe na denarne terjatve v zvezi z bančnimi računi družb CFR Ferryboat SA in Wagon Repair and Maintenance SA (in njihovih dolžnikov) za vrednost […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR; uvodna izjava 84) ([149]). Komisiji se zdi to dodaten znak, da davčna uprava ANAF pri izterjavi dolgov družbe CFR Marfă ni ravnala kot upnik v tržnem gospodarstvu.

(202) Glede na navedeno Komisija meni, da *ukrep 1* pomeni pomoč. Komisija meni zlasti, da bi morala davčna uprava ANAF že leta 2010 izterjati dolgove družbe CFR Marfă z njeno likvidacijo, z opustitvijo izterjave pa je družbi CFR Marfă (podjetju v težavah – glej oddelek 4.2) zagotovila prednost, ki je trajala do zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013 (glej uvodno izjavo 292 in preglednico 14).

(203) Komisija ugotavlja tudi, da glede na finančni položaj in preteklost družbe na trgu ni bilo mogoče pridobiti dolgoročnega financiranja za plačilo zapadlega dolga v letih, na katera se nanaša ocena za *ukrep 1*. Zadnje dolgoročno posojilo, ki ga je podpisala družba CFR Marfă, je z 28. novembra 2007, ko je z več bankami sklenila pogodbo o sindiciranem posojilu v višini […] milijonov EUR za 10 let ([150]). Začetna obrestna mera posojila je znašala 6-mesečni EURIBOR + […] % na leto, od 1. julija 2009 pa se je povišala na […] %. Posojilo je bilo prvotno zavarovano z zastavitvijo 276 lokomotiv in nekaterih terjatev družbe CFR Marfă. Za tem družba ni evidentirala drugega dolgoročnega financiranja. Komisija ugotavlja tudi, da je družba CFR Marfă leta 2007, ko je pridobila sindicirano posojilo, še ustvarjala dobiček (glej sprotno opombo 15) in imela precejšen tržni delež ([70–80] % glede na količine prepeljanega blaga in [60–70] % glede na tonske kilometre) ([151]).

([147]) Priloga 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka.

([148]) Od tega je bilo 109 zasegov prvotno odrejenih za sredstva (s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR) družb CFR Ferryboat SA in Wagon Repair and Maintenance SA, ki sta se junija 2012 združili v družbo CFR Marfă (glej uvodno izjavo 27).

([149]) Priloga 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka.

([150]) Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG, Raiffeisenlandesbank Niederösterreich AG, Bank Austria Creditanstalt AG v Avstriji, Alpha Bank AE v Združenem kraljestvu, Caylon v Franciji, MKB Bank ZRT in Commerzbank ZRT na Madžarskem in EFG Private Bank Luxembourg v Luksemburgu, Raiffeisen Bank SA, MKB Romasterra Bank SA, Piraeus Bank Romania SA, Emporiki Bank Romania SA v Romuniji. Glej stran 41 poročila družbe CFR Marfa, skladnega z mednarodnim standardom računovodskega poročanja, o letnem finančnem položaju za leto 2016, na voljo na spletnem naslovu http://www.cfrmarfa.cfr.ro/images/stories/financiar/Situatii%20financiare%20anuale%202016%20conform%20IFRS.pdf.

([151]) Odgovor Romunije z dne 25. avgusta 2015.

(204) Glede na finančne težave družbe CFR Marfă v letih, ki se ocenjujejo za *ukrep 1*, in dejstvo, da družba CFR Marfă na trgu ni mogla pridobiti dolgoročnega financiranja za odplačilo svojih zapadlih dolgov ([152]), Komisija meni, da je prednost enaka celotnemu nabranemu znesku glavnice zapadlega dolga družbe CFR Marfă pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže junija 2013 (437,68 milijona RON oziroma približno 95,15 milijona EUR, preglednica 8), ki se mu prištejejo ustrezne obresti na podlagi tržne obrestne mere.

(205) Tržno obrestno mero bi bilo treba izračunati v skladu s sporočilom Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (v nadaljnjem besedilu: sporočilo iz leta 2008) ([153]). Vendar Komisija ugotavlja, da je davčna uprava ANAF že zaračunala obresti in kazni za zapadle dolgove družbe CFR Marfă (uvodna izjava 78), ki so pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže junija 2013 znašale […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ([154]). Zato Komisija meni, da bi bilo treba znesek obresti in kazni, ki jih je davčna uprava ANAF dejansko zaračunala, dodati znesku glavnice, če je davčna uprava ANAF v zvezi z zapadlo glavnico uporabila obrestno mero in stopnjo kazni, enako tržni obrestni meri, ki bi jo bilo treba uporabiti za zapadle dolgove družbe CFR Marfă na podlagi sporočila iz leta 2008, ali višjo od nje.

(206) Kot je navedeno v uvodni izjavi 78, je davčna uprava ANAF v zvezi z zapadlimi dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna izračunala naslednje obrestne mere: (i) 0,1-odstotna dnevna obrestna mera v obdobju od 1. januarja 2006 do 30. junija 2010; (ii) 0,05-odstotna dnevna obrestna mera v obdobju od 1. julija 2010 do 30. septembra 2010; (iii) 0,04-odstotna dnevna obrestna mera v obdobju od 1. oktobra 2010 do 28. februarja 2014. Poleg tega je davčna uprava ANAF izračunala še kazen za zamude pri plačilih, kot sledi: (i) če se zapadle davčne obveznosti plačajo več kot 30 dni po datumu zapadlosti, vendar manj kot 90 dni po datumu zapadlosti, se zaračuna še kazen za zamudo pri plačilu v višini 5 % glavnice; (ii) po izteku 90-dnevnega obdobja od datuma zapadlosti se zaračuna še kazen za zamudo pri plačilu v višini 15 % glavnice.

(207) V skladu s tem je letna obrestna mera, ki jo je davčna uprava ANAF uporabljala do 30. junija 2010, znašala 36 % (0,1-odstotna dnevna obrestna mera × 360), letna obrestna mera, uporabljena v obdobju od 1. julija 2010 do 30. septembra 2010, je znašala 18 % (0,05 % × 360), letna obrestna mera, ki se je uporabljala od 1. oktobra 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013, pa je znašala 14,4 % (0,04 % × 360). Poleg tega je v letih 2011 in 2012 uporabila kazni za zamude pri plačilih skupaj z obrestmi, zaračunanimi za zapadli znesek glavnice, kot je razvidno iz preglednice 8, to pa pomeni, da je bila efektivna obrestna mera, zaračunana v teh letih, dejansko višja.

(208) Hkrati je treba šteti, da je glede na finančni položaj družbe CFR Marfă od leta 2010, kot je razviden iz finančnih podatkov družbe CFR Marfă v preglednici 4, kreditna sposobnost družbe CFR Marfă (ocena) najnižja od petih možnih ocen iz sporočila iz leta 2008, in sicer „Slaba/Finančne težave (CCC in manj)„ ([155]). Poleg tega zadevni zapadli dolg praktično ni bil zavarovan s premoženjem skoraj do konca leta 2012, ko je davčna uprava ANAF odredila 81 zasegov sredstev družbe CFR Marfă s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR, uvodna izjava 84), zato je to treba v skladu s tristopenjsko lestvico iz sporočila iz leta 2008 šteti za "slabo zavarovanje". Tržno obrestno mero za zadevni nakopičeni dolg je torej treba izračunati kot vsoto enoletne obrestne mere ROBOR v času odobritve posojila ([156]) in 1 000 bazičnih točk, kot so opredeljene v sporočilu iz leta 2008.

(209) Po izračunih Komisije zadevna obrestna mera ROBOR, povečana za 1 000 bazičnih točk, v obdobju 2010–2012 ni bila vselej nižja od obrestnih mer, ki jih je uporabila davčna uprava ANAF. Zato je znesek prednosti enak celotnemu znesku zapadle glavnice ([…] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR; preglednica 8), povečanemu za obresti in kazni, ki jih je davčna uprava ANAF zaračunala v obdobjih, ko so take obresti in kazni presegale obrestno mero ROBOR, povečano za 1 000 bazičnih točk; za leta, ko je bila obrestna mera, ki jo je zaračunavala davčna uprava ANAF, nižja od obrestne mere ROBOR, povečane za 1 000 bazičnih točk, je znesek prednosti enak celotnemu znesku zapadle glavnice ([…] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR;

([152]) Uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013, točka 4.1.
([153]) UL C 14, 19.1.2008, str. 6.
([154]) Skupni zapadli dolg do državnega proračuna v višini 1 001,2 milijona RON (približno 217,65 milijona EUR) minus znesek glavnice v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR).
([155]) Tudi glede na različne scenarije, predstavljene v poročilu družbe Deloitte, in analizo finančnih modelov, po kateri je bil pričakovani denarni tok, ki naj bi ga družba ustvarila v obdobju napovedi, zajetem v študiji, bistveno premajhen za odplačilo zapadlih dolgov do družbe CFR Infrastructură in državnega proračuna v razumnem roku, in to brez upoštevanja prihodnjih zapadlih kazni. Zato – kot je priznano v poročilu družbe Deloitte – glede na [takratni] finančni položaj družbe ni bilo mogoče od bank pridobiti dolgoročnega financiranja za odplačilo zapadlega dolga (glej pododdelek 4.1 in stran 16 poročila družbe Deloitte).
([156]) Glej obrestne mere za Romunijo, kot so objavljene na spletišču Evropske komisije na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference.html.

preglednica 8), povečanemu za obrestno mero ROBOR, povečano za 1 000 bazičnih točk. Vsekakor **skupni znesek pomoči, ki ustreza *ukrepu 1*, znaša najmanj 1 001,2 milijona RON (približno 217,65 milijona EUR)**, sestavljajo pa ga znesek glavnice dolga v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), povečan vsaj za obresti in kazni, ki jih je davčna uprava ANAF zaračunala junija 2013, v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Pomoč se začne dodeljevati leta 2010, datumi dodelitve pomoči pa so datumi, ko je morala družba CFR Marfă plačati račune, ki jih je izdala davčna uprava ANAF (in drugi državni upniki, ki jih ta zastopa).

(210) V zvezi z *ukrepom 4* Komisija ugotavlja, da rok za plačilo dolga do državnega proračuna pravzaprav ne sovpada nujno s koncem poslovnega leta, zato ustrezni znesek dolga do državnega proračuna, izkazan v bilanci stanja družbe CFR Marfă, morda ne kaže točno dejanskega nakopičenega dolga.

(211) V okviru tega Komisija meni, da so potrdila o obveznostih družbe do državnega proračuna, ki jih je izdala davčna uprava ANAF, zanesljiv vir informacij in točno opisujejo stanje dolga družbe CFR Marfă do davčne uprave ANAF (vključno z zapadlim dolgom do proračuna, ki ustreza drugim javnim upnikom). Natančneje, plačilna obveznost, navedena v teh potrdilih davčne uprave ANAF o obveznostih družbe do državnega proračuna, se nanaša na davčni dolg, vključno s (i) plačilnimi obveznostmi, ki obsegajo glavnico in dodatne dolgovane zneske (vključno s kaznimi in drugim dolgom do drugih pristojnih agencij, ki so ga za izterjavo prenesle na davčno upravo ANAF), in (ii) zneski, ki jih je treba vrniti družbi CFR Marfă.

(212) Komisija ugotavlja, da različni dokumenti davčne uprave ANAF, ki izražajo pregled stanja dolga družbe CFR Marfă do državnega proračuna (glej uvodno izjavo 88 in preglednico 9), kažejo, da do vključno leta 2015 neporavnanih dolgov do davčne uprave ANAF ni bilo (glej uvodno izjavo 88 in preglednico 9) ([157]).

(213) V zvezi z neporavnanimi dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna za leti 2016 in 2017 Komisija meni, da je odpoved prisilni izterjavi takih dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna v okviru tega, kar bi storil zasebni upnik v tržnem gospodarstvu, saj bi bilo mogoče te dolgove pobotati z nasprotnimi terjatvami družbe CFR Marfă do davčne uprave ANAF (vprašanje, ki so ga takrat obravnavala romunska sodišča; glej uvodno izjavo 89).

(214) V zvezi z neporavnanimi dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna za leto 2018 in do 28. marca 2019 (v skupnem znesku […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR); glej uvodno izjavo 91) Komisija opozarja na dejstvo, da je vrednost ukrepov za zavarovanje, ki jih je do zdaj sprejela davčna uprava ANAF (zasegi neobremenjenih premičnih in nepremičnih sredstev družbe CFR Marfă s knjigovodsko vrednostjo […] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR; glej uvodno izjavo 91), skoraj dvakrat večja od zneska zapadlega dolga, kar kaže, da si davčna uprava ANAF odločneje prizadeva za izterjavo terjatev kot pred junijem 2013. Zaradi tega in ob ustreznem upoštevanju razmeroma dolgega obdobja neobstoja zapadlih dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna (od junija 2013) Komisija meni, da je ravnanje davčne uprave ANAF pri izterjavi zgoraj navedenih zapadlih dolgov družbe CFR Marfă skladno s tržnimi pravili za zadevno obdobje.

(215) Glede na zgoraj navedeno Komisija meni, da ni dokazov o nadaljnji neizterjavi dolgov do državnega proračuna od zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013 do leta 2017, medtem ko ravnanje davčne uprave ANAF pri izterjavi dolgov za leto 2018 izpolnjuje merilo udeleženca v tržnem gospodarstvu. Komisija zato ugotavlja, da *ukrep 4* ne pomeni državne pomoči.

4.1.5.4 (ii) Ukrepa 2 in 5 – neizterjava dolgov do družbe CFR Infrastructură in povečanje dolgov do navedene družbe zaradi nadaljnjega opravljanja storitev (i) vsaj od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 in (ii) po zamenjavi terjatev v lastniške deleže

(216) Prvič, Komisija tudi v zvezi z ukrepoma 2 in 5 meni, da se preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu ne uporablja, kot je podrobno predstavljeno že v pododdelku 4.1.5.1.

(217) To je razvidno iz dokumentov, ki jih je predložila Romunija in v skladu s katerimi „ni mogoče naložiti strožjih ukrepov (kot je predlog uvedbe postopka v primeru insolventnosti), kot je razvidno iz prejšnje korespondence, saj morajo družba CFR Infrastructură in **romunski organi upoštevati pomen družbe CFR Marfă in njenih sredstev za nacionalni sistem obrambe, nacionalne varnosti ter javne varnosti in reda ter za prevoz strateških materialov, nacionalno gospodarstvo in prebivalstvo**“. (poudarek dodan)

([157]) Glej prilogi 2 in 3 k odgovoru Romunije z dne 19. decembra 2018 – kopije potrdil davčne uprave ANAF, izdanih za družbo CFR Marfă na različne datume (18. decembra 2013, 5. decembra 2014, 16. decembra 2015, 12. januarja 2016, 25. aprila 2018).

(218) Odločnost romunskih organov pri prizadevanjih za ohranjanje družbe CFR Marfă pri življenju in preprečitev uvedbe stečajnega postopka z izterjavo dolgov je razvidna iz različnih javnih izjav, kot je govor ministra za promet na novinarski konferenci ministrstva za promet 2. avgusta 2018:

„Izvršba je seveda mogoča, vendar na sredstva, ki ne vplivajo na sedanjo dejavnost družbe CFR Marfă. Ne ubijmo kokoši, ki nese jajca. Naj se taki ukrepi za izterjavo izvedejo pod pravičnimi in usklajenimi pogoji.";

„Dejavnost družbe CFR Marfă se lahko in se mora nadaljevati tudi v teh okoliščinah, saj je to podjetje pomembno za energetski sistem." ([158]).

(219) To še očitneje kažejo izjave nekdanjega ministra za promet, ki je na konferenci o prometu in infrastrukturi leta 2018, dejal:

„Družba CFR Marfă si je nabrala prevelik, veliko prevelik dolg do družbe CFR Infrastructură. Če bi šlo za zasebno podjetje, se po mojem ne bi znašli v takem položaju." ([159])

(220) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 103, Romunija trdi, da ni bilo mogoče sprejeti strožjih ukrepov v zvezi z družbo CFR Marfă (kot je predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti), saj morajo družba CFR Infrastructură in romunski organi upoštevati pomen družbe CFR Marfă in njenih sredstev za nacionalni sistem obrambe in nacionalno varnost. V zvezi s tem Komisija ugotavlja, da različne predstavitve/poročila odbora za generalno skupščino delničarjev (in poznejša odobritev različnih predlogov iz teh poročil s strani ministrstva za promet kot edinega delničarja družbe CFR Infrastructură) jasno dokazujejo, da je družba CFR Infrastructură upoštevala netržne vidike, ko se je odločila, da družbi CFR Marfă ne bo omejila dostopa do svojih železniških prog kot morebitni ukrep za izterjavo dolga, kljub dolgu, ki je zapadel pred več kot 60 dnevi. Take odločitve o opustitvi izterjave so bile sprejete kljub dejstvu, da je družba CFR Infrastructură sama priznala (v nekaterih od navedenih poročil), da je uvedba omejitev učinkovitejši način, kako od prevoznikov izterjati zapadle dolgove ([160]).

(221) Glede na navedeno Komisija meni, da je družba CFR Infrastructură ravnala kot javni organ, ki izvaja javna pooblastila, ob upoštevanju strateške vloge družbe CFR Marfă kot družbe, ki med drugim zagotavlja storitve v železniškem prometu za potrebe obrambe in nacionalne varnosti, ne kot udeleženec na trgu. Zato Komisija meni, da je družba CFR Marfă z neizterjavo dolga s strani družbe CFR Infrastructură pridobila gospodarsko prednost.

(222) Komisija pa je zaradi popolnosti opravila tudi preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.

Uporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu v zvezi z ukrepoma 2 in 5

(223) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome o tem, da je družba CFR Infrastructură s tem, ko ni izterjala obveznosti družbe CFR Marfă do dobaviteljev in je z nadaljnjim opravljanjem storitev za družbo CFR Marfă omogočila, da so se dolgovi povečali, ravnala kot udeleženec v tržnem gospodarstvu. S tem je podjetju v težavah (glej oddelek 4.2) zagotovila plačilno olajšavo.

(224) Kot je navedeno v uvodnih izjavah 92 do 105, Romunija trdi, da družba CFR Infrastructură ni dajala nikakršne prednosti družbi CFR Marfă v primerjavi z drugimi prevozniki. Poleg tega trdi, da je družba CFR Infrastructură ravnala kot udeleženec v tržnem gospodarstvu, ker si je prizadevala za izterjavo dolga družbe CFR Marfă z arbitražnimi in sodnimi postopki.

Uporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu v zvezi z ukrepom 2

(225) Da bi Komisija ugotovila, ali *ukrep 2* družbi CFR Marfă zagotavlja neupravičeno prednost, bo ocenila, ali si je družba CFR Infrastructură prizadevala za izterjavo terjatev enako odločno, kot bi si prizadeval zasebni upnik. Udeleženec v tržnem gospodarstvu si običajno prizadeva za čim večje poplačilo zneskov, ki mu jih dolguje dolžnik v finančnih težavah ([161]).

(226) Komisija mora pri uporabi načela udeleženca v tržnem gospodarstvu upoštevati podatke in informacije, ki so bili na voljo, ko so bile sprejete posamezne odločitve o opustitvi takojšnje izterjave dolgov in nadaljnjem opravljanju storitev za družbo CFR Marfă ([162]).

([158]) Odgovor Romunije z dne 19. decembra 2018, oddelek A.
([159]) Glej članek z dne 26. marca 2018, ki je na voljo na spletnem naslovu https://www.capital.ro/lucian-sova-la-conferinta-capital-despre-datoria-cfr-marfa-catr.html.
([160]) Glej Prilogo 1.2 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017, ki vsebuje notranje dokumente družbe CFR Infrastructură, kot so različne predstavitve odbora za generalno skupščino delničarjev z dne 8. decembra 2015, 8. aprila 2014 in 7. marca 2016.
([161]) V zvezi s tem glej sodbo Sodišča z dne 29. aprila 1999, *Španija/Komisija*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210.
([162]) Sodba Sodišča z dne 5. junija 2012, *Evropska komisija/Électricité de France (EDF)*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, točka 85.

(227) Kot je navedeno v uvodnih izjavah 20 do 22, se je družba CFR Marfă več let soočala s finančnimi težavami. Skupni dolgovi družbe CFR Marfă so že leta 2010 pomenili 126 % skupnih sredstev družbe. Skupni dolgovi družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură so znašali 412,67 milijona RON (približno 90 milijonov EUR) in pomenili 25 % skupnih dolgov družbe CFR Marfă. Komisija meni, da bi vsak zasebni upnik najpozneje takrat, tj. leta 2010, ocenil pričakovane razpoložljive možnosti za čim večjo izterjavo svoje terjatve. Namesto tega je družba CFR Infrastructură še naprej opravljala storitve za družbo CFR Marfă in ji omogočila, da je med letoma 2010 in 2012 svoje obveznosti do dobaviteljev dodatno povečala za 74 %, s tem pa si še dodatno zmanjšala možnosti za izterjavo.

(228) *Prvič*, Romunija ni predložila nobene študije ali informacij iz tistega obdobja, na podlagi katerih se je družba CFR Infrastructură že leta 2010 odločila, da ne bo na sodišču zahtevala likvidacije družbe CFR Marfă. Tako ni nobenih znakov, da je kakor koli ocenila možnosti za nadaljnje ukrepe in privatizacijo družbe CFR Marfă, ki bi jo morala izvesti najpozneje leta 2010. Edina dokumentacija, ki jo je v zvezi s tem predložila Romunija, vsebuje le odločitve odbora glede neuporabe alternativnih kazni v zvezi z družbo CFR Marfă s strani družbe CFR Infrastructură, kot je omejitev ali začasna prepoved dostopa nekaterih vlakov družbe CFR Marfă do železniške infrastrukture ([163]), ne pa tudi različnih scenarijev ali ocene likvidacije kot možnega ukrepa za učinkovito izterjavo dolgov družbe CFR Marfă.

(229) *Drugič*, Komisija ugotavlja, da se je družba CFR Infrastructură obravnavala drugače kot zasebni upniki družbe CFR Marfă. Obveznosti do dobaviteljev, ki jih je imela družba CFR Marfă do zasebnih podjetij, so se med letoma 2010 in 2012 povečale za 12 %, medtem ko so se te obveznosti do družbe CFR Infrastructură povečale za 74 % (na podlagi podatkov iz preglednice 6). Poleg tega je v poročilu družbe Deloitte navedeno, da je „med 31. decembrom 2010 in 31. decembrom 2012 […] podjetje [družba CFR Marfă] odložilo plačila svojim dobaviteljem in državnemu proračunu, da bi lahko odplačalo bančna posojila“ ([164]). Romunija je to poročilo družbe Deloitte naročila za oceno možnosti privatizacije družbe CFR Marfă leta 2013, zato informacij v njem ni mogoče šteti za informacije „iz tistega obdobja“ za oceno *ukrepa 2*. Ne glede na to je poročilo pomembno za nazaj, saj opisuje zgodovino in stanje družbe CFR Marfă v obdobju, ki ustreza *ukrepu 2*. Zlasti je v poročilu družbe Deloitte v zvezi z obdobjem 2010–2012 pojasnjeno, da je bila „prednostna naloga podjetja [družbe CFR Marfă] odplačati bančna posojila, izplačati plače in poplačati obveznosti dobaviteljem, ki niso javni“ ([165]). To jasno kaže, da družba CFR Marfă ni bila zainteresirana/zmožna plačati dolgov do družbe CFR Infrastructură. Vsekakor ni bilo utemeljenih razlogov, zakaj bi družba CFR Infrastructură menila, da bo družba CFR Marfă kmalu začela odplačevati dolgove. Komisiji se zdi nesprejemljivo, da javni upniki dovolijo, da se dolgovi dolgo kopičijo brez najmanjše možnosti izboljšanja stanja ([166]).

(230) *Tretjič*, Komisija meni, da obeti glede privatizacije niso mogli upravičiti posameznih odločitev družbe CFR Infrastructură, da ne zahteva poravnave dolgov z likvidacijo družbe CFR Marfă. Kot je opozorjeno v uvodni izjavi 192, leta 2010 ni bilo jasno, ali bo družba CFR Marfă kmalu dejansko privatizirana. Glede na to Komisija meni, da bi udeleženec v tržnem gospodarstvu ocenil možne nadaljnje ukrepe, vključno z možnostjo likvidacije družbe CFR Marfă. Romunija ni predložila nobenega dokumenta, ki bi dokazoval, da je družba CFR Infrastructură leta 2010 opravila tako oceno.

(231) Da bi Komisija sama opravila tako oceno in ocenila likvidacijsko vrednost sredstev družbe CFR Marfă leta 2010, je od Romunije izrecno zahtevala, naj ji predloži zakonsko določene likvidacijske faktorje iz tistega obdobja. Romunija je potrdila, da taki zakonsko določeni likvidacijski faktorji ne obstajajo (glej uvodno izjavo 287). Zato je Komisija uporabila likvidacijske vrednosti iz poročila družbe Deloitte (glej uvodno izjavo 193 in preglednico 10).

(232) Komisija meni, da bi morala družba CFR Infrastructură najpozneje leta 2010 zahtevati, da se ji takoj plačajo obveznosti do dobaviteljev. V zadevnem primeru bi družba CFR Infrastructură izterjala približno 44,4 % svojih terjatev (glej preglednico 11), če bi si leta 2010 prizadevala za njihovo izterjavo z likvidacijo družbe CFR Marfă. Poleg tega bi se s tako likvidacijo preprečilo kopičenje dodatnih dolgov.

([163]) Glej prilogi 1.2 in 1.3 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017. Glej zlasti Sklep odbora družbe CFR Infrastructură št. 15 z dne 18. novembra 2010 in ustrezni Predlog št. 11/1a/221 z dne 9. novembra 2010, na katerem je temeljil, Sklep odbora št. 11 z dne 8. julija 2010 in ustrezni Predlog št. 11/3a iz junija 2010, na katerem je temeljil. Zlasti je v zadnjenavedenem notranjem dokumentu omenjeno, da je „na podlagi preteklih izkušenj edini učinkoviti ukrep za zagotovitev, da prevozniki plačajo zapadle zneske, ki ustrezajo uporabnini za infrastrukturo, začasna prepoved dostopa do omrežja“. Glej tudi Sklep generalne skupščine delničarjev št. 47 z dne 10. junija 2010 in ustrezno Predstavitev odbora št. 1/3205/2010.

([164]) Poročilo družbe Deloitte, stran 12.

([165]) Prav tam.

([166]) Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Jeana Mischoja, predstavljeni 8. junija 2000 v zadevi Magefesa, C-480/98, ECLI:EU:C:2000:305, točka 37.

Preglednica 11

Pregled približnih zneskov za izterjavo v zvezi z obveznostmi družbe CFR Marfă do dobaviteljev leta 2010 ([167])

	Leta 2010 (v milijonih RON)	Delež celote (v %)	Približni zneski za izterjavo v zvezi z obveznostmi do dobaviteljev leta 2010 (v milijonih RON)	Delež celote (v %)
Obveznosti do dobaviteljev, tj. do družbe CFR Infrastructură	412,68	73,35	183,19	44,4
Obveznosti do dobaviteljev skupaj	**562,6**	**100**	**249,75** ([1])	**44,4**

([1]) Na podlagi istih približnih zneskov za izterjavo leta 2010 v preglednici 10.
Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015, uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013, odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 39, izračuni Komisije.

(233) *Četrtič*, Romunija s trditvijo, da so bili „[…] ukrepi, ki jih je sprejela družba CFR Infrastructură, namenjeni čim večjemu zmanjšanju negativnih učinkov na nacionalno varnost in obrambni sistem države […]. Vsi drugi ukrepi (na primer likvidacija ali insolventnost) bi povzročili tveganje izgube precejšnjih sredstev in kompetenc ([168])," priznava, da je bil resnični razlog za to, da družba CFR Infrastructură ni izterjala dolgov, negospodarski (glej uvodne izjave 179 do 181).

(234) *Nazadnje*, Komisija meni, da družbe CFR Infrastructură ne bi bilo mogoče šteti za vezanega dobavitelja družbe CFR Marfă, ki je popolnoma odvisen od obstoja družbe CFR Marfă kot glavnega vira svojih prihodkov. Iz preglednice 12 je jasno razvidno, da je imela družba CFR Marfă v obdobju, ki se ocenjuje za *ukrep 2*, sicer skoraj polovični tržni delež v smislu železniškega tovornega prometa, vendar je pomenila zgolj približno petino prihodkov družbe CFR Infrastructură. Poleg tega Komisija v smislu dinamike ugotavlja, da se je delež prihodkov, ki ga je pomenila družba CFR Marfă glede na celoten železniški tovorni promet, nenehno zmanjševal – podobno kot delež prihodkov družbe CFR Infrastructură od družbe CFR Marfă. Zato je težko utemeljiti trditev o precejšnji odvisnosti družbe CFR Infrastructură od opravljanja storitev za družbo CFR Marfă.

Preglednica 12

Relativni pomen družbe CFR Marfă kot delež dejavnosti družbe CFR Marfă glede na celoten železniški promet in prihodke družbe CFR Infrastructură v obdobju 2009–2018 (na podlagi podatkov o tonskih kilometrih)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
% železniškega tovornega prometa, ki ustreza družbi CFR Marfă	[50–60]	[40–50]	[40–50]	[40–50]	[40–50]	[40–50]	[30–40]	[30–40]	[30–40]	[30–40]
% prihodkov družbe CFR Infrastructură, ki ga pomeni družba CFR Marfă	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]

Vir: odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 29.

(235) Tudi v primeru likvidacije družbe CFR Marfă po izterjavi dolgov na podlagi sodnega postopka, ki ga je leta 2010 začela družba CFR Infrastructură, je bila verjetnost, da bo promet, ki ga je pomenila družba CFR Marfă, popolnoma izginil, zelo majhna, saj bi naročila za prevoz in sredstva družbe CFR Marfă ostala na trgu, najverjetneje pa bi jih izpolnjevali oziroma uporabljali konkurenti, tj. prevozniki, ki so v obdobju po letu 2010 in do zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013 že imeli več kot polovični tržni delež ([60–70]-odstotni tržni delež v tonskih kilometrih) in v povprečju pomenili preostalih [80–90] % prihodkov družbe CFR Infrastructură.

([167]) Glej izračun približnih zneskov za izterjavo leta 2010, ki ga vsebuje **Table 10**.
([168]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, točka 2 (stran 6).

(236) Na podlagi navedenih premislekov Komisija ugotavlja, da *ukrep 2* družbi CFR Marfă zagotavlja selektivno prednost zaradi neizterjave in posledično z zagotovitvijo plačilne olajšave v obdobju od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 pod pogoji, ki jih družba sicer ne bi pridobila na trgu.

(237) Kot je podrobno pojasnjeno že v uvodnih izjavah 203 in 204 ter naknadno priznano v poročilu družbe Deloitte, družba CFR Marfă v obdobju, ki se ocenjuje za *ukrep 2*, ni mogla pridobiti dolgoročnega financiranja. Zato Komisija meni, da je znesek prednosti, povezane s financiranjem, ki ga je družba CFR Infrastructură v državni lasti zagotovila v obliki neizterjanih, nakopičenih dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură, enak vsoti zneska zapadle glavnice ([…] milijonov RON (približno […] milijonov EUR)) ob zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 ([169]), zneska zapadlega dolga, ki ni bil odpisan z zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 (glej preglednico 14), in ustreznih tržnih obresti. Tržne obresti bi bilo treba določiti z uporabo tržne obrestne mere v zvezi z zapadlim zneskom glavnice. Pomoč se začne dodeljevati leta 2010, datumi dodelitve pomoči pa so datumi, ko je morala družba CFR Marfă plačati račune, ki jih je izdala družba CFR Infrastructură.

(238) Komisija navaja, da je družba CFR Infrastructură že zaračunala obresti in kazni za zapadle dolgove družbe CFR Marfă (glej preglednico 7), ki so ob zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 znašale […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR, glej preglednico 14 in sprotno opombo 179). Tržna obrestna mera je torej najvišje izmed (i) obrestno mero, izračunano v skladu s sporočilom iz leta 2008 za obdobje, na katero se nanaša *ukrep 2*, ter (ii) obrestno mero in kaznimi, ki jih je družba CFR Infrastructură zaračunala in uporabila v istem obdobju. Če je torej družba CFR Infrastructură v zvezi z zapadlo glavnico uporabila obrestno mero in stopnjo kazni, enako tržni obrestni meri, ki bi jo bilo treba uporabiti za zapadle dolgove družbe CFR Marfă na podlagi sporočila iz leta 2008, ali višjo od te obrestne mere, bi bilo treba znesek obresti in kazni, ki jih je družba CFR Infrastructură dejansko zaračunala, dodati znesku glavnice. Če je družba CFR Infrastructură uporabila obrestno mero in stopnjo kazni, nižjo od tržne obrestne mere na podlagi sporočila iz leta 2008, je treba uporabiti tržno obrestno mero na podlagi sporočila iz leta 2008.

(239) Vsekakor znesek pomoči, ki ustreza ukrepu 2, znaša najmanj 783,78 milijona RON (približno 170,39 milijona EUR) – to ustreza vsoti glavnice, ki je bila odpisana junija 2013 ([…] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR), zapadlega dolga, ki ni bil odpisan junija 2013 (115,79 milijona RON oziroma približno 25,17 milijona EUR), in vsaj obresti, ki jih je družba CFR Infrastructură dejansko zaračunala, v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) (glej preglednico 14).

Uporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu v zvezi z ukrepom 5

(240) Podobno kot pri *ukrepu 2* (glej uvodno izjavo 225 in naslednje) bo Komisija za opredelitev, ali je bila z *ukrepom 5* družbi CFR Marfă zagotovljena neupravičena prednost, ocenila, ali si je družba CFR Infrastructură v obdobju od zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013 do vključno leta 2018 prizadevala izterjati svoje terjatve enako odločno, kot bi si prizadeval zasebni upnik. Komisija opozarja, da je zamenjava terjatev v lastniške deleže leta 2013 vključevala zapadle obveznosti družbe CFR Infrastructură v višini 667,99 milijona RON (približno 145,21 milijona EUR), od tega glavnico v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ter obresti in kazni v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Ta skupni znesek je pomenil 85 % zapadlih obveznosti družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură. *Ukrep 5* se torej nanaša na nadaljnje kopičenje zapadlega dolga družbe CFR Marfă po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013, vendar ne vključuje 15 % dolga družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură v višini 115,79 milijona RON (približno 25,17 milijona EUR; glej uvodno izjavo 239), ki ni bil odpisan z zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 in je že vključen v znesek pomoči v okviru *ukrepa 2* (glej uvodno izjavo 239).

(241) Komisija že od začetka opozarja, da je finančni položaj družbe CFR Marfă kljub izboljšanju na računih v smislu kapitala zaradi zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013 še naprej nakazoval težave, in sicer z dodatnim kopičenjem izgub, povečevanjem dolgov in slabšanjem tržnega položaja (glej preglednici 1 in 4 ter pododdelek 2.4). Po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 so se obveznosti do dobaviteljev, ki jih je imela družba CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură, še naprej kopičile, pri čemer so se med koncem leta 2013 in letom 2016 skoraj potrojile ter se povečale z 213,47 milijona RON (približno 46 milijonov EUR) na 622,03 milijona RON (približno 135 milijonov EUR), leta 2018 pa so dosegle 860,93 milijona RON (približno 187 milijonov EUR) (glej preglednico 7). Tudi zapadle obveznosti družbe CFR Marfă so se po zamenjavi terjatev v lastniške deleže nenehno povečevale (za 72 % leta 2014, 46 % leta 2015, 21 % leta 2016 in 39 % leta 2017 (na podlagi podatkov iz preglednice 7)).

([169]) Priloga 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka, stran 3.

(242) Glede na to, da je poročilo družbe Deloitte temeljilo na predpostavki o uspešni privatizaciji, Romunija ni mogla utemeljiti poznejše nadaljnje podpore družbi CFR Marfă v obliki nadaljnjega zagotavljanja infrastrukture in drugih pomožnih storitev družbe CFR Infrastructură po neuspešni privatizaciji oktobra 2013.

(243) Romunija ni predložila nobene študije ali notranjega poročila družbe CFR Infrastructură, na podlagi katerega se je družba CFR Infrastructură odločila, da ne bo takoj po neuspešni privatizaciji oktobra 2013 na sodišču zahtevala likvidacije družbe CFR Marfă ali izterjala dolgov na podlagi sodnega postopka. Zato je Komisija tako kot pri *ukrepu 2* ocenila obete glede likvidacije družbe CFR Marfă v primerjavi z nadaljnjo popustljivostjo pri izterjavi dolga navedene družbe. V ta namen je od Romunije izrecno zahtevala, naj predloži zakonsko določene likvidacijske faktorje iz tistega obdobja, da bi lahko sama ocenila likvidacijsko vrednost sredstev družbe CFR Marfă leta 2014. Romunija je potrdila, da taki zakonsko določeni likvidacijski faktorji ne obstajajo (glej uvodno izjavo 287). Zato je Komisija uporabila likvidacijske vrednosti iz poročila družbe Deloitte (glej uvodno izjavo 193 in preglednico 10).

(244) *Prvič*, Komisija meni, da bi si preudaren udeleženec na trgu v položaju, v kakršnem je bila družba CFR Infrastructură, prizadeval izterjati dolg takoj po neuspešni privatizaciji, ko je bilo jasno, da so kratkoročni obeti glede prodaje družbe *v enem kosu* ali njenega deleža zelo majhne. Družba CFR Marfă konec leta 2013 sploh ni imela več zapadlih obveznosti do državnega proračuna, predvsem zaradi zamenjave terjatev v lastniške deleže. Poleg tega je bil konec leta 2013 znesek obveznosti do dobaviteljev, ki ga je družba CFR Marfă dolgovala družbi CFR Infrastructură, dovolj majhen, da bi ga bilo mogoče pokriti s prejemki od likvidacije (glej preglednico 13).

Preglednica 13

Pregled približnih zneskov za izterjavo v zvezi z obveznostmi družbe CFR Marfă do dobaviteljev leta 2014 (začetek leta)

	1. januar 2014 (v milijonih RON)	Delež celote (v %)	Približni zneski za izterjavo v zvezi z obveznostmi do dobaviteljev leta 2014 (v milijonih RON)	Delež celote (v %)
Obveznosti do dobaviteljev, tj. do družbe CFR Infrastructură	213,47	67	213,47	100
Obveznosti do dobaviteljev skupaj	**318,72**	**100**	**318,72** [1]	**100**

[1] Izračun približnih zneskov za izterjavo je podoben izračunu za leto 2012, ki ga vsebuje Table 11. Znesek obveznosti za davčno upravo ANAF in druge državne upnike je bil enak nič, saj so bili vsi dolgovi odpisani med zamenjavo terjatev v lastniške deleže, za naslednje leto pa niso bili sporočeni dodatni zapadli dolgovi. Tudi po konservativnem scenariju, po katerem se upošteva 10-odstotno znižanje likvidacijske vrednosti sredstev (da bi se upoštevalo 3,4-odstotno znižanje knjigovodske vrednosti sredstev v primerjavi z letom 2012), vsi drugi stroški pa ostanejo nespremenjeni (kljub zmanjšanju števila zaposlenih in dolgov do bank), bi preostali znesek po plačilu prednostnih kategorij ([…] milijonov RON) še vedno večinoma zadostoval za odplačilo obveznosti do dobaviteljev.

Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015, uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013, odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 39, izračuni Komisije.

(245) Kot je razvidno iz preglednice 13, bi družba CFR Infrastructură z likvidacijo družbe v obliki prodaje sredstev (posamično ali v svežnjih, da bi se zagotovili čim višji prejemki od prodaje) v celoti izterjala obveznosti družbe CFR Marfă. Namesto tega je s čakanjem dopustila, da se je dolg dodatno kopičil, s čimer se je zmanjšala verjetnost uspešne izterjave. Leta 2013 je zapadli dolg družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură znašal 155,99 milijona RON (približno 33,91 milijona EUR), leta 2014 pa 166,94 milijona RON (približno 36,3 milijona EUR). V nasprotju s tem se je zapadli dolg družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură leta 2015 več kot podvojil (in dosegel 452,42 milijona RON oziroma približno 98,35 milijona EUR).

(246) *Drugič,* Romunija pojasnjuje, da je družba CFR Infrastructură v obdobju 2013–2018 sprejela nekatere ukrepe za izterjavo terjatev do družbe CFR Marfă, med drugim z nalogi za plačilo in/ali arbitražnimi postopki, po letu 2016 pa s sodno izvršbo ([170]). Vendar Komisija meni, da so se ti ukrepi nanašali zgolj na dele dolgov in očitno niso bili zadostni za izterjavo celotnega dolga.

(247) Natančneje, družba CFR Infrastructură leta 2014, tj. po zamenjavi terjatev v lastniške deleže in neuspešni privatizaciji leta 2013, ni sprejela nobenih takih ukrepov za izterjavo. V naslednjih letih so zneski, v zvezi s katerimi je družba CFR Infrastructură začela arbitražne in sodne postopke kot odločne ukrepe za izterjavo dolgov družbe CFR Marfă, pomenili le majhne deleže skupnih obveznosti do dobaviteljev, ki jih je dolgovala družba CFR Marfă. Tako so se arbitražni postopki leta 2015 nanašali na znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) oziroma le 4,74 % obveznosti do dobaviteljev, arbitražni in sodni postopki leta 2016 pa na znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) oziroma le 15,5 % skupnih obveznosti do dobaviteljev, ki jih je dolgovala družba CFR Marfă.

(248) Šele pozneje, tj. v drugi polovici leta 2017, je družba CFR Infrastructură okrepila svoja prizadevanja za izterjavo z arbitražnimi in sodnimi postopki. Leta 2017 so se ti postopki nanašali na skupni znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) oziroma 49,34 % obveznosti do dobaviteljev. Leta 2018 so se arbitražni in sodni postopki nanašali na znesek v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) oziroma 42,61 % obveznosti do dobaviteljev, ki jih je družba CFR Marfă dolgovala družbi CFR Infrastructură. Romunija trdi, da so bile v zvezi s celotnimi zneski sprejete pravnomočne sodne in arbitražne odločbe v korist družbe CFR Infrastructură.

(249) Komisija pa ugotavlja, da je na podlagi informacij, ki jih je predložila Romunija (glej uvodno izjavo 98 in naslednje), družba CFR Infrastructură do avgusta 2018 od družbe CFR Marfă s sodnimi in izvensodnimi ukrepi izterjala le del svojih dolgov (približno […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR)), ostal pa je še precejšen zapadli dolg v višini približno […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), kot je prikazano v preglednici 7. Od tega zneska je bilo samo približno […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) zajetih s sodnimi odločbami (glej uvodno izjavo 98). Sodni in izvensodni ukrepi družbe CFR Infrastructură torej niso zajeli precejšnjega zneska zapadlega dolga družbe CFR Marfă, še manjši znesek pa je bil dejansko izterjan (glej uvodno izjavo 96).

(250) Kar zadeva del zapadlih dolgov, zajet s sodnimi odločbami, je sporazum o spremembi razporeda plačil iz leta 2018 zajemal zgolj spremembo razporeda plačil obresti in kazni v zvezi z glavnico, ki jo je dolgovala družba CFR Marfă, Romunija pa ni predložila nobenih dokazov v zvezi z ukrepi, sprejetimi za izterjavo glavnice. Čeprav je v sporazumu o spremembi razporeda plačil iz leta 2018 določeno, da se izterjava zneska glavnice v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) nadaljuje z izvajanjem zasegov premičnin in nepremičnin družbe CFR Marfă, Romunija kljub izrecnim zahtevam Komisije ni predložila dokazov o številu in vrstah teh zasegov, njihovi vrednosti ali stopnji njihove izvedbe.

(251) *Tretjič,* Romunija ni dokumentirala niti utemeljila, zakaj so se zgoraj navedeni ukrepi za izterjavo, ki jih je izvedla družba CFR Infrastructură, začeli toliko časa po neuspešni privatizaciji leta 2013. Poleg tega ni pojasnila niti dokumentirala, zakaj začeti arbitražni in sodni postopki za izterjavo niso zajemali celotnega dolga, ki ga je družba CFR Marfă še vedno imela do družbe CFR Infrastructură.

(252) Zato Komisija meni, da taka prizanesljivost pri izterjavi dolgov družbe CFR Marfă kaže, da družba CFR Infrastructură tudi v letih 2017 in 2018, tj. veliko po neuspešni privatizaciji družbe CFR Marfă leta 2013, pri izterjavi dolgov družbe CFR Marfă ni ravnala kot udeleženec v tržnem gospodarstvu.

(253) *Četrtič,* Romunija trdi, da družba CFR Infrastructură ni mogla zahtevati izvršbe, ki bi povzročila likvidacijo družbe CFR Marfă, zaradi strateške narave družbe CFR Marfă (glej uvodno izjavo 233). Tako kot v primeru *ukrepa 2* ta argument tudi v primeru *ukrepa 5* pomeni priznanje Romunije, da resnični razlog, zakaj družba CFR Infrastructură ni izterjala dolgov, ni bil gospodarski (glej uvodne izjave 179 do 181).

(254) Poleg navedenih argumentov Komisija tudi iz razlogov, predstavljenih v nadaljevanju, meni, da preudaren zasebni udeleženec na trgu v položaju, v kakršnem je bila družba CFR Infrastructură, ne bi še leta zagotavljal storitev družbi CFR Marfă, ne da bi si prizadeval za izterjavo dolgov, ampak bi se namesto tega osredotočil zgolj na preprost izračun obresti in kazni za leta.

([170]) Glej Prilogo 2 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017 in dokumente, ki jih je Romunija predložila 6. oktobra 2017 v odgovoru na Dodatek k pritožbi z dne 19. septembra 2017.

(255) *Prvič*, Komisija ugotavlja, da je bila družba CFR Infrastructură že leta 2010 dobro seznanjena s težavami in čedalje slabšim finančnim položajem družbe CFR Marfă. Zato je imela dovolj časa za pripravo, notranjo oceno in izvedbo ukrepov za izterjavo svojih terjatev v primeru še ene neuspešne privatizacije leta 2013. Namesto da bi družba CFR Infrastructură takoj sprejela ukrepe za izterjavo dolgov družbe CFR Marfă, med drugim s postopkom pred sodiščem, je šele leta 2017 začela take postopke za precejšnji znesek dolga, torej šele tik pred začetkom formalnega postopka Komisije. Natančneje, komisarka za konkurenco je maja 2017 obiskala Romunijo in romunske organe obvestila, da bo v primeru družbe CFR Marfă verjetno sprejeta odločitev o začetku postopka preiskave. Zato Komisija meni, da noben preudaren zasebni udeleženec na trgu ne bi tako dolgo čakal na izterjavo svojih dolgov.

(256) *Drugič*, Romunija je na zahtevo Komisije predložila več notranjih dokumentov, kot so zapisniki z zadevnih skupščin delničarjev družbe CFR Infrastructură in povezane predstavitve/poročila odbora, iz katerih je razvidno, da je bila družba CFR Infrastructură seznanjena s kopičenjem dolgov družbe CFR Marfă in da se je odločila, da ne bo sprejela ukrepov za prisilno izterjavo niti omejila dostopa družbe CFR Marfă do svojih prog ([171]). Vseeno pa Romunija ni predložila nobene študije (notranje ali naročene pri zunanjih svetovalnih podjetjih), na podlagi katere so bile v obdobju po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 sprejete odločitve o izterjavi oziroma neizterjavi dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură ter ki bi z gospodarskega vidika utemeljevala zelo prizanesljiv pristop družbe CFR Infrastructură k izterjavi dolgov družbe CFR Marfă.

(257) *Tretjič*, kot je bilo pojasnjeno že v zvezi z *ukrepom 2* (glej preglednico 12 ter uvodni izjavi 234 in 235), Komisija ugotavlja, da družbe CFR Infrastructură v obdobju po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 ni mogoče šteti za vezanega dobavitelja družbe CFR Marfă, ki je zato odvisen od obstoja družbe CFR Marfă kot glavnega vira prihodkov. Čeprav je imela družba CFR Marfă skoraj polovičen tržni delež v smislu železniškega tovornega prometa, je od zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 pomenila manj kot petino prihodkov družbe CFR Infrastructură. Tudi kar zadeva dinamiko, se je delež prihodkov, ki ga je pomenila družba CFR Marfă glede na celoten železniški tovorni promet, od zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 še naprej nenehno zmanjševal. Nazadnje, tudi v primeru likvidacije družbe CFR Marfă po izterjavi dolgov na podlagi sodnega postopka, ki ga je v obdobju po neuspešni privatizaciji leta 2013 začela družba CFR Infrastructură, je bila verjetnost, da bo promet, ki ga je pomenila družba CFR Marfă, popolnoma izginil, zelo majhna, saj bi naročila za prevoz in sredstva družbe CFR Marfă ostali na trgu, najverjetneje pa bi jih izpolnjevali oziroma uporabljali konkurenti.

(258) Na podlagi vseh zgoraj navedenih premislekov Komisija ugotavlja, da *ukrep 5* družbi CFR Marfă v obdobju po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 in dokler je veljaven zagotavlja prednost zaradi neizterjave dolgov in posledične zagotovitve pomoči družbi CFR Marfă v obliki plačilne olajšave, ki je sicer ne bi pridobila na trgu.

(259) Za določitev prednosti, povezane s financiranjem, ki ga je družba CFR Infrastructură v državni lasti zagotovila družbi CFR Marfă v obliki neizterjanih, nakopičenih dolgov, Komisija spominja, da so bile zasebne banke in druge finančne institucije veliko pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 in po poznejši neuspešni privatizaciji dobro seznanjene s težavami družbe CFR Marfă. Čeprav se je finančni položaj po tem odpisu precejšnjega dolga na kratko izboljšal, je družba CFR Marfă v naslednjih letih še naprej kopičila dolg, zlasti do svojega glavnega dobavitelja, tj. družbe CFR Infrastructură, in brez izjeme beležila izgube (glej uvodno izjavo 241). Zato ni bilo razloga za prepričanje, da se bo kreditna sposobnost družbe CFR Marfă po neuspešni privatizaciji spremenila. Pravzaprav je bilo precej gotovo, da družba ne bo mogla pridobiti dolgoročnega financiranja na trgu.

(260) Zato je po isti metodologiji kot v zvezi z *ukrepoma 1 in 2* (glej uvodne izjave 203 do 209 in 237 do 239) znesek prednosti, povezane s financiranjem, ki ga je družba CFR Infrastructură zagotovila v obliki neizterjanih, nakopičenih dolgov družbe CFR Marfă po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 na podlagi *ukrepa 5*, enak zapadlemu znesku glavnice, ki jo je družba CFR Marfă dolgovala družbi CFR Infrastructură do (vključno) leta 2018, zmanjšanemu za znesek v višini 115,79 milijona RON (približno 25,17 milijona EUR), ki ustreza 15 % *ukrepa 2*, ki niso bili odpisani z zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 (glej uvodno izjavo 240), in povečanemu za ustrezne tržne obresti do (vključno) leta 2018. Pomoč se začne dodeljevati takoj po zamenjavi terjatev v lastniške deleže junija 2013, datumi dodelitve pomoči pa so datumi, ko je morala družba CFR Marfă plačati račune, ki jih je izdala družba CFR Infrastructură.

([171]) Glej Prilogo 1.2 k odgovoru Romunije z dne 12. maja 2017, ki vsebuje notranje dokumente družbe CFR Infrastructură, kot so različne predstavitve odbora za generalno skupščino delničarjev z dne 8. decembra 2015, 8. aprila 2014 in 7. marca 2016.

(261) Tržne obresti bi bilo treba določiti z uporabo tržne obrestne mere v zvezi z zapadlim zneskom glavnice.

(262) Komisija ugotavlja, da je družba CFR Infrastructură že zaračunala obresti in kazni za zapadle dolgove družbe CFR Marfă (glej preglednico 7), ki so samo za leto 2018 znašale […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Kar zadeva obresti, te ne morejo biti nižje od obresti, izračunanih v skladu s sporočilom iz leta 2008. Tržna obrestna mera je torej najvišje izmed (i) obrestno mero, izračunano v skladu s sporočilom iz leta 2008 za obdobje, na katerega se nanaša *ukrep 5*, ter (ii) obrestno mero in kaznimi, ki jih je družba CFR Infrastructură zaračunala in uporabila za ustrezno obdobje od zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 do vključno leta 2018. Če je torej družba CFR Infrastructură v zvezi z zapadlo glavnico uporabila obrestno mero in stopnjo kazni, enako tržni obrestni meri, ki bi jo bilo treba uporabiti za zapadle dolgove družbe CFR Marfă na podlagi sporočila iz leta 2008, ali višjo od te obrestne mere, bi bilo treba znesek obresti in kazni, ki jih je družba CFR Infrastructură dejansko zaračunala, dodati znesku glavnice. Če je družba CFR Infrastructură uporabila obrestno mero in stopnjo kazni, nižjo od tržne obrestne mere na podlagi sporočila iz leta 2008, je treba uporabiti tržno obrestno mero na podlagi sporočila iz leta 2008.

(263) Vsekakor **znesek pomoči za ukrep 5 znaša najmanj 834,29 milijona RON (približno 181,37 milijona EUR)** ([172]), to pa je znesek skupnega zapadlega dolga družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură ob koncu leta 2018, zmanjšan za znesek v višini 115,79 milijona RON (približno 25,17 milijona EUR), ki ustreza 15 % *ukrepa 2*, ki niso bili odpisani z zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 (glej uvodno izjavo 240).

4.1.5.5 (iii) Ukrep 3 – zamenjava terjatev v lastniške deleže v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR)

Predhodne ugotovitve v zvezi z domnevno odobritvijo zamenjave terjatev v lastniške deleže, na katero se sklicuje Romunija

(264) Romunija meni (glej uvodno izjavo 107), da je bila zamenjava terjatev v lastniške deleže odobrena s sklepom Sveta z dne 22. oktobra 2013. Kot pa je pojasnjeno v nadaljevanju v uvodni izjavi 322 in naslednjih, Komisija meni, da navedeni sklep Komisije ne nadomešča nadzora državne pomoči; ravno nasprotno, v skladu z memorandumom o soglasju, odobrenim s sklepom Sveta, se izrecno zahteva spoštovanje pravil o državni pomoči za ukrepe prestrukturiranja, ki jih mora sprejeti Romunija ([173]).

(265) V zvezi s tem Komisija ugotavlja tudi, da se je postopek privatizacije več podjetij v državni lasti iz memoranduma o soglasju, sklenjenega z Romunijo, dejansko spremljal in obravnaval v različnih poročilih Komisije, vključno s poročilom z naslovom „Balance of Payments Assistance Programme. Romania, 2013-2015“ (Program plačilnobilančne pomoči – Romunija, 2013–2015). V nasprotju s stališčem Romunije (glej uvodne izjave 107 do 110) pa Komisija meni, da je v navedenem poročilu dejansko poudarjeno, da z vidika državne pomoči obstajajo pomisleki v zvezi z zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 v korist družbe CFR Marfă. To je jasno razvidno iz tega, da Komisija v poročilu pojasnjuje, da bi bili pomisleki v zvezi z državno pomočjo „odpravljeni“ z napovedano in dolgo pričakovano privatizacijo. Vsekakor se postopek privatizacije družbe CFR Marfă niti šest let po zamenjavi terjatev v lastniške deleže in neuspešnem poskusu privatizacije leta 2013 sploh ni uradno začel, kaj šele, da bi se uspešno zaključil, in to kljub obljubam Romunije iz različnih memorandumov o soglasju, sklenjenih z EU. Komisija opozarja zlasti, da sklepi Sveta, v skladu s katerimi lahko države članice uvedejo oprostitev (davka), Komisiji ne prepričujejo, da bi proučila, ali navedena oprostitev pomeni državno pomoč ([174]). Enako se Romunija ne more sklicevati na obstoj sklepa Sveta v zvezi z legitimnimi pričakovanji (glej tudi uvodno izjavo 323).

(266) Glede na navedeno Komisija meni, da je trditev Romunije, da je bila zamenjava terjatev v lastniške deleže odobrena za namene državne pomoči s sklepom Sveta z dne 22. oktobra 2013, neutemeljena.

([172]) Glej odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točki 36 in 37, ter ustrezno Prilogo 6, ki vsebuje sporazum o spremembi razporeda plačil iz leta 2018. Komisija ugotavlja, da se zapadle obveznosti družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură, ki jih je Romunija predstavila v točki 36, precej razlikujejo od podatkov o zapadlem dolgu, predstavljenih v točki 39. Komisija je te podatke primerjala s podatki iz sporazuma o spremembi razporeda plačil iz leta 2018 in meni, da so zneski iz točke 36 odgovora Romunije najbližje dejanskemu stanju obveznosti konec leta 2018.

([173]) Točka 9 oddelka B Priloge 1 k memorandumu o soglasju.

([174]) Glej sodbo Sodišča z dne 10. decembra 2013, *Komisija/Irska in drugi*, C-272/12 P, ECLI:EU:C:2013:812.

Neuporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu

(267) Poleg tega Komisija tudi v zvezi z *ukrepom 3* meni, da se preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu ne uporablja, kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 179 do 181.

(268) Ne glede na to Komisija spominja, da je tak preskus opravila v sklepu o začetku postopka. Komisija je namreč dvomila, da sta javna upnika družbe CFR Marfă (davčna uprava ANAF in družba CFR Infrastructură) z odobritvijo zamenjave terjatev v lastniške deleže v vrednosti 363 milijonov EUR ravnala, kot bi ravnal udeleženec v tržnem gospodarstvu, in menila, da sta družbi CFR Marfă s tem zagotovila prednost. Natančneje, Komisija je dvomila, da Izredni odlok št. 61/2013 (kot je opisan v sprotni opombi 27) o zamenjavi terjatev družbe CFR Marfă v višini 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR) v lastniške deleže junija 2013 in posledičnem precejšnjem zmanjšanju dolgov družbe CFR Marfă, izpolnjuje preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu.

(269) Glede na navedeno bo Komisija tudi v zvezi z *ukrepom 3* preverila rezultat hipotetičnega preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu, čeprav meni, da se v tem primeru ne uporablja.

Hipotetična uporaba preskusa udeleženca v tržnem gospodarstvu

(270) Da bi Komisija ugotovila, ali *ukrep 3* družbi CFR Marfă zagotavlja neupravičeno prednost, bo ocenila, ali sta si davčna uprava ANAF kot zastopnik javnih upnikov CNPP, ANOFM in CNAS ter družba CFR Infrastructură prizadevali za izterjavo javnega dolga enako odločno, kot bi si prizadeval zasebni upnik, ki želi izterjati čim večji znesek dolga ([175]).

(271) Ko podjetje, ki se sooča z resnim poslabšanjem svojega finančnega položaja, upnikom predlaga dogovor ali več dogovorov glede preoblikovanja svojega dolga zaradi izboljšanja svojega položaja in preprečitve likvidacije, mora vsak upnik izbrati med zneskom, ki mu je ponujen v okviru predlaganega dogovora, na eni strani in zneskom, za katerega meni, da bi ga lahko izterjal ob morebitni likvidaciji podjetja, na drugi. Na njegovo izbiro vpliva več dejavnikov, med drugim dejstvo, ali je imetnik zavarovane, prednostne ali navadne terjatve, vrsta in obseg morebitnih zavarovanj, ki jih ima, njegova ocena možnosti za obnovitev sposobnosti preživetja podjetja ter znesek, ki bi ga dobil v primeru likvidacije ([176]). Poleg tega je za preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu potrebna realistična presoja stečaja v primerjavi s prestrukturiranjem, kar pomeni, da je treba „znesek, ki bi ga prejel v primeru likvidacije," primerjati s „presojo možnosti, da bo podjetje ponovno vzpostavilo sposobnost preživetja" ([177]).

(272) Kot je opisano v uvodnih izjavah 116 in 117, je Romunija trdila, da obstajajo konkretne podobnosti med ukrepi v korist družbe CFR Marfă in ukrepi iz preteklih zadev v zvezi s prevozniki v železniškem prometu v državni lasti, v zvezi s katerimi je Komisija opravila preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu in ugotovila, da ukrepi ne pomenijo pomoči.

(273) Komisija opozarja, da se sklep v zvezi z družbo ZSSK Cargo, na katerega se sklicuje Romunija (glej uvodno izjavo 116), nanaša na posojilo v višini 166 milijonov EUR, ki ga je Slovaška dodelila državnemu prevozniku v železniškem tovornem prometu Železničná Spoločnosť Cargo Slovakia. V navedeni zadevi je Komisija ugotovila naslednje: (1) banke so sočasno predložile podobne okvirne ponudbe; (2) primerjava je pokazala, da so bile zaračunane obresti na splošno v skladu z obrestnimi merami, ki so jih plačala podjetja v podobnem finančnem položaju; (3) posojilo je bilo odobreno na podlagi študije, ki je pokazala, da bo podjetje sposobno vrniti posojilo.

(274) Komisija opozarja, da se preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu opravi za vsak primer posebej, pri čemer se ustrezna pozornost nameni posebnostim vsakega primera. Ocena posojila v primeru Slovaške in ugotovitev, da je posojilo skladno s tržnimi pravili, se precej razlikujeta od položaja družbe CFR Marfă, v katerem so bili sprejeti ukrepi v obliki večletne neizterjave dolga in odpisa precejšnjega dolga za običajne komercialne dejavnosti. V tej obravnavani zadevi torej preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu temelji na drugačnih okoliščinah, zato sklep, oblikovan na podlagi tega preskusa, ni nujno enak.

(275) Komisija ugotavlja, da je zamenjava terjatev v lastniške deleže temeljila na obveznostih do davčne uprave ANAF ([178]) in družbe CFR Infrastructură ([179]), ki jih je družba CFR Marfă nakopičila v preteklosti, kot je predstavljeno v preglednici v nadaljevanju.

([175]) Sodbe Sodišča z dne 29. aprila 1999, *Španija/Komisija*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, točka 46; z dne 29. junija 1999, *DMT*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, točka 21, in z dne 12. oktobra 2000, *Španija/Komisija*, C-480/98, ECLI:EU:C:2000:559; sodba Splošnega sodišča z dne 11. julija 2002, *Hamsa*, T-152/99, ECLI:EU:T:2002:188, točka 167.

([176]) Sodba Splošnega sodišča z dne 11. julija 2002, *Hamsa*, T-152/99, ECLI:EU:T:2002:188, točka 168.

([177]) Odločba Komisije z dne 5. julija 2005 o državni pomoči št. C 20/04 (prej NN 25/04) za Huta Częstochowa S.A. (UL L 366, 21.12.2006, str. 1), uvodna izjava 118.

([178]) Sestavljajo jih glavnica v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ter obresti in kazni v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Glej Prilogo 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka, stran 3.

([179]) Sestavljajo jih glavnica v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) ter obresti in kazni v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Glej Prilogo 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka, stran 3.

Preglednica 14

Podrobnosti o zneskih dolga, odpisanih na podlagi zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013

Obveznosti, v zvezi s katerimi je bila izvedena zamenjava terjatev v lastniške deleže	Pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže junija 2013		Zamenjava terjatev v lastniške deleže junija 2013		
			Znesek dolga, pretvorjen v lastniške deleže		*Delež dolga, pretvorjen v lastniške deleže (%)*
	V milijonih RON	*V milijonih EUR*	*V milijonih RON*	*V milijonih EUR*	
I. **Obveznosti do državnega proračuna**, od tega	**1 001,2**	**217,65**	**1 001,2**	**217,65**	***100***
(i) glavnica	[…]	[…]	[…]	[…]	
(ii) obresti in kazni	[…]	[…]	[…]	[…]	
II. **Neporavnane obveznosti do družbe CFR Infrastructură**, od tega:	**783,78**	**170,39**	**667,99**	**145,22**	***85***
na podlagi Odloka št. 32/2013, od tega:			**527,20**	**114,61**	*67*
(iii) glavnica			[…]	[…]	
(iv) obresti in kazni			[…]	[…]	
na podlagi Odloka št. 61/2013, od tega:			**140,79**	**30,61**	*18*
(v) glavnica			[…]	[…]	
(vi) obresti in kazni			[…]	[…]	
SKUPAJ	**1 784,98**	**388,04**	***1 669,19***	***362,87***	**94**

Vir: izračuni Komisije na podlagi Priloge 4 k pripombam Romunije k sklepu o začetku postopka, stran 3, in odgovora Romunije iz maja 2017, točka 17.

(276) Romunija kljub izrecnemu pozivu Komisije v uvodni izjavi 132 sklepa o začetku postopka poleg poročila družbe Deloitte med preiskavo ni predložila novih pomembnih informacij o ustreznosti zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 in načinu, kako je bila izvedena. Namesto tega je ponovila ugotovitve iz poročila družbe Deloitte, v zvezi s katerimi so bile v sklepu o začetku postopka že izpostavljene pomanjkljivosti.

(277) Romunija ni predložila niti nobenih informacij iz tistega obdobja, na podlagi katerih je odobrila zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013, kot so informacije, ki so bile na voljo med postopkom potrebne skrbnosti, in poročila o vrednosti sredstev družbe CFR Marfă, pripravljena za poznejšo privatizacijo po neuspešni privatizaciji leta 2013, podrobnosti o hipotezah in referenčne vrednosti v podporo diskontnim stopnjam, uporabljenim v poročilu družbe Deloitte, vrednost likvidacijskih faktorjev, uporabljenih za določitev največjega možnega izkupička prodaje sredstev družbe CFR Marfă v okviru stečajnega postopka, in utemeljitev zanje ali kakršne koli druge informacije, na podlagi katerih bi lahko upoštevala dodatno amortizacijo pri scenariju zapoznelega stečaja.

(278) Romunija Kljub izrecnemu pozivu Komisije v uvodni izjavi 132 sklepa o začetku postopka ni predložila ocene donosa, ki ga je Romunija pričakovala za dodatne naložbe v močno zadolženo podjetje, kot je bila družba CFR Marfă ob zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013, niti ustrezne utemeljitve zanje.

(279) *Prvič*, Komisija meni zlasti, da je bil scenarij zamenjave terjatev v lastniške deleže ustrezen le, če bi zamenjavi takoj sledila privatizacija družbe CFR Marfă, vendar se to ni zgodilo. Državni upniki in družba CFR Infrastructură so bili več let seznanjeni s slabim finančnim položajem družbe CFR Marfă, obeti glede njene privatizacije pa niso bili dobri, med drugim glede na pretekle neuspešne poskuse privatizacije. Poleg tega je bilo v obdobju tik pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže jasno, da je zelo malo potencialnih kupcev pokazalo zanimanje za družbo in da ni verjetno, da bo privatizacija uspešna. Komisija meni, da razumni udeleženec v tržnem gospodarstvu ne bi privolil v odpis takih velikih dolgov podjetja v težavah, v kakršnih je bila takrat družba CFR Marfă, ne da bi zagotovil ponovno vzpostavitev navedenih dolgov v primeru neuspešne privatizacije (npr. prek mehanizma za vračanje sredstev in z dodatnimi jamstvi za zneske, ki jih je dolgovala družba CFR Marfă, v primeru likvidacije po neuspešni privatizaciji). V tem primeru so romunski organi izvedli zamenjavo brez takih previdnostnih ukrepov, kar potrjuje, da zamenjava terjatev v lastniške deleže leta 2013 ni bila v skladu z merilom udeleženca v tržnem gospodarstvu.

(280) *Drugič*, Komisija meni tudi, da je država pri odločitvi za zamenjavo terjatev v lastniške deleže upoštevala dejavnike, ki običajno niso odločilni za ravnanje udeleženca na trgu. Kot je Romunija priznala v različnih dokumentih, ki jih je predložila med preiskavo, ni bila likvidacija družbe za državne upnike nikoli upravičena možnost. Pravzaprav se je štelo, da vsi morebitni ukrepi za izterjavo, ki bi povzročili blokiranje dejavnosti družbe CFR Marfă, ogrožajo nacionalno varnost in nacionalno gospodarstvo ter imajo precejšnje socialne posledice (glej uvodne izjave 78, 82, 169 in 170).

(281) *Tretjič* in poleg odpisa dolgov brez njihovega listinjenja Komisija meni tudi, da študija, opravljena za poročilo družbe Deloitte, ni bila ustrezna podlaga za odločitev Romunije, čeprav je bilo poročilo pripravljeno marca 2013, tj. le nekaj mesecev pred odločitvijo Romunije za zamenjavo terjatev v lastniške deleže družbe CFR Marfă (tj. junija 2013).

(282) Natančneje, Komisija najprej opozarja, da je glavne vhodne podatke za metodo ocene prihodkov pravzaprav zagotovila sama družba CFR Marfă, ne da bi jih preveril neodvisni svetovalec. Kot je pojasnjeno v nedavni sodni praksi, dokazno breme nosi država članica, ki trdi, da je ravnala kot zasebni vlagatelj, zato mora predložiti vse dokaze, potrebne za to, da dokaže, da je ravnala kot zasebni vlagatelj, ki si je prizadeval ustvariti dolgoročni dobiček. Glede na to študije na podlagi nepreverjenih ocen, ki jih predloži samo podjetje, niso zanesljive ([180]). Poleg tega Komisija ugotavlja, da romunski organi niso opravili analize občutljivosti v zvezi z napovedmi in osnovnimi predpostavkami niti niso ocenili verjetnosti rezultatov in dogodkov, čeprav so se zavedali pomanjkljivosti takih napovedi in ocen. Na primer napovedi po scenariju privatizacije so temeljile na preveč optimistični predpostavki, da se bodo poslovni prihodki družbe CFR Marfă med letoma 2013 in 2017 povišali za […] %, predvsem zaradi povečanja števila tonskih kilometrov za […] %. Vendar so pretekli podatki jasno kazali, da je družba CFR Marfă v desetletju pred načrtovano privatizacijo nenehno zmanjševala svojo dejavnost (glej razvoj tržnih deležev družbe CFR Marfă v preglednici 1 ter nenehno znatno zniževanje prihodkov družbe CFR Marfă v preglednici 4).

(283) V okviru tega Komisija ugotavlja še, da je pozitivni rezultat iz poročila družbe Deloitte v podporo zamenjavi terjatev v lastniške deleže temeljil na poznejši uspešni privatizaciji. Poročilo družbe Deloitte potrjuje, da se bo „glede na ekonomsko stanje podjetja [družbe CFR Marfă] in razvoja proračunskih dolgov družbe CFR Marfă tak dolg zaradi nadaljevanja dejavnosti družbe CFR Marfă brez likvidacije ali privatizacije še naprej povečeval, možnosti za izterjavo pa bodo še manjše kot zdaj [leta 2013]“.

(284) Vendar poročilo družbe Deloitte ne vsebuje ocene obetov glede privatizacije družbe CFR Marfă v dveh fazah (tj. prva faza leta 2013 s privatizacijo 51-odstotnega večinskega deleža in druga faza leta 2017 s privatizacijo 49-odstotnega manjšinskega deleža). Do nepreklicnega sprejetja odločitve o zamenjavi terjatev v lastniške deleže (tj. 13. junija 2013) ni bila predložena nobena zavezujoča ponudba, ko je bila odločitev sprejeta, pa še vedno ni bilo jasno, ali bo privatizacija uspešna. Po javno dostopnih informacijah je bil prvi poskus privatizacije družbe CFR Marfă leta 2013 preklican, obvestilo o prodaji pa je bilo znova objavljeno (glej uvodne izjave 31 do 33) Čeprav so bili po predkvalifikacijskem postopku izbrani trije ponudniki, so ti predložili le nezavezujoče prijave interesa brez konkretnih zavez. Poleg tega je iz javno dostopnih informacij razvidno, da so junija 2013 vsi ponudniki, izbrani po predkvalifikacijskem postopku, razen družbe GFR, odstopili od transakcije (glej uvodno izjavo 37). Družba GFR je sicer predložila zavezujočo ponudbo, vendar privatizacija vseeno ni bila uspešna.

([180]) Sodba Splošnega sodišča z dne 18. septembra 2018, *Duferco Long Products SA/Komisija*, T-93/17, ECLI:EU:T:2018:558, točki 54 in 55. „54. Pris collectivement, il apparaît ainsi que ces documents sont, pour l'essentiel, des documents internes au groupe Duferco, se limitant à des études de l'activité du groupe ou à la présentation de chiffres, dont certains ne sont pas datés. S'agissant des rapports d'expertise externes, ceux-ci ont été réalisés, à la demande du groupe Duferco, sans aucun contrôle des comptes ni aucun audit de l'entreprise en cause et ne contiennent que des estimations fondées sur des documents communiqués par le groupe Duferco, dont la fiabilité n'est à aucun moment éprouvée par l'expert concerné.“

(285) Komisija ugotavlja še, da je država v povprečnem scenariju pričakovala, da bo z načrtovano privatizacijo 51-odstotnega večinskega deleža družbe CFR Marfă leta 2013 dobila […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), preostalih […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR) pa naj bi dobila z drugo fazo privatizacije leta 2017 (glej uvodne izjave 30 do 34). To je treba primerjati z rezultati precej gotovega izida scenarija likvidacije, po katerem je bil znesek (v najboljšem primeru) le za 88,22 milijona RON (približno 19 milijonov EUR) nižji kot po zelo negotovem scenariju privatizacije v dveh fazah ([181]).

(286) Poleg tega se je pri scenariju likvidacije v zvezi s tržno vrednostjo sredstev ([…] milijonov RON) uporabila povprečna diskontna stopnja v višini […]–[…] % ([182]). Če bi se v zvezi s tržno vrednostjo sredstev uporabila nižja diskontna stopnja, bi bili rezultati scenarija likvidacije še višji. Kot pa je navedeno zgoraj, Romunija ni predložila utemeljitve izbranih likvidacijskih faktorjev niti referenčnih vrednosti, ki so jih revizijska podjetja v zadevnem obdobju dejansko uporabljala za podobne ocene.

(287) Komisija je od Romunije ponovno zahtevala, naj predloži stopnje zakonsko določenih likvidacijskih faktorjev, ki so se uporabljali v obdobju, ki se ocenjuje. Romunija je v odgovoru navedla, da „[v] zvezi z vrednotenjem premičnih in/ali nepremičnih sredstev dolžnika bodisi v okviru postopka izvršbe bodisi v okviru postopka v primeru insolventnosti zakonodaja ne določa izrecno znižanja vrednosti pri likvidaciji, ampak je to odvisno od različnih elementov, kot so metoda vrednotenja, ki jo potrdijo upniki bodisi posamično bodisi skupaj, narava sredstev, privlačnost trga, stopnja obrabe, zanimanje potencialnih ponudnikov itd. Taka hipoteza torej vključuje številne spremenljivke, […] zato rezultata vrednotenja ni mogoče oceniti.“ ([183])

(288) Na podlagi navedenega Komisija meni, da se glede na omejevalne predpostavke v zvezi s prodajno ceno posameznih sredstev v scenariju privatizacije in dejstvo, da uspeh postopka likvidacije ni odvisen od razpoložljivosti enega samega kupca, zdi, da so rezultati v scenariju likvidacije precej gotovi.

(289) V zvezi s terjatvami davčne uprave ANAF (in drugih državnih upnikov – CNPP, ANOFM in CNAS) in družbe CFR Infrastructură do družbe CFR Marfă Komisija meni, da zamenjava terjatev v lastniške deleže leta 2013 ni bila najboljša razpoložljiva možnost za izterjavo dolgovanih zneskov. Po scenariju likvidacije iz poročila družbe Deloitte bi lahko davčna uprava ANAF izterjala [90–100] % terjatev državnih upnikov, leta 2010 pa bi lahko po scenariju likvidacije izterjala 100 % terjatev. Po scenariju likvidacije leta 2012 iz istega poročila družbe Deloitte družba CFR Infrastructură ne bi imela možnosti za izterjavo (glej preglednico 15), medtem ko bi lahko po scenariju likvidacije leta 2010 pričakovala, da bo izterjala [40–50] % terjatev (glej preglednico 11). Opozoriti pa je treba, da sta davčna uprava ANAF (in drugi državni upniki) in družba CFR Infrastructură med letoma 2010 in 2012 družbi CFR Marfă dopustili, da je povečala svoje dolgove do njiju za [90–100] % (na podlagi preglednice 7).

(290) Komisija meni, da je bil preskus udeleženca v tržnem gospodarstvu, opravljen leta 2013 v zvezi z zamenjavo terjatev v lastniške deleže, kot je opisan v poročilu družbe Deloitte ([184]), prav zaradi tega povečanja dolga pozitiven, čeprav je temeljil na nerealistični predpostavki o kmalu izvedeni privatizaciji. Zaradi višjega dolga družbe CFR Marfă do konsolidiranega proračuna države (in sicer davčne uprave ANAF, urada CNPP, agencije ANOFM in urada CNAS) in družbe CFR Infrastructură do leta 2013 je bila stopnja izterjave po scenariju likvidacije leta 2012 nižja kot po scenariju zamenjave terjatev v lastniške deleže. Posledično je bil pri preskusu udeleženca v tržnem gospodarstvu, kot je bil opravljen za poročilo družbe Deloitte, znesek, ki ga je treba izterjati v okviru zamenjave terjatev v lastniške deleže, ki ji sledi privatizacija, zaradi tega večjega dolga do konsolidiranega proračuna države in družbe CFR Infrastructură višji za […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR), saj se je po tem scenariju predpostavljalo, da bo družba CFR Marfă odplačala vse svoje preostale neporavnane dolgove (tj. dolgove, ki niso zajeti z zamenjavo terjatev v lastniške deleže).

([181]) […] milijonov RON (rezultati povprečnega scenarija privatizacije) – […] milijonov RON (rezultati scenarija likvidacije v najboljšem primeru) = 88,22 milijona RON.

([182]) Na straneh 32–34 poročila družbe Deloitte so predstavljene najnižje in najvišje vrednosti različnih likvidacijskih faktorjev za različne kategorije sredstev.

([183]) Glej alinei (a) in (b) točke 45 odgovora Romunije z dne 27. junija 2019.

([184]) Sodba Splošnega sodišča z dne 15. septembra 1998, *BP Chemicals Ltd/Komisija*, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, točke 170 do 179; glej na primer tudi Odločbo Komisije z dne 10. marca 2009 o državni pomoči C-43/07 – Poljska – Sprememba načrta prestrukturiranja družbe Huta Stalowa Wola (UL L 81, 26.3.2010, str. 1, uvodna izjava 105).

Preglednica 15

Pregled zneskov za izterjavo po scenariju likvidacije iz poročila družbe Deloitte

V milijonih RON	31.12.2012	Približni zneski za izterjavo leta 2012	Stopnja izterjave leta 2012 (v %)
Knjigovodska vrednost sredstev	**[…]**		
Likvidacijska vrednost sredstev ([1])	**[…]**		
— Stroški likvidacije	**[…]**	**[…]**	100 %
— Plače	**[…]**	**[…]**	100 %
— Zajamčeni dolgovi (bančna posojila) (E)	**[…]**	**[…]**	100 %
Vmesni seštevek	**[…]**	**[…]**	**[…]**
— Dolgovi do državnega proračuna (obveznosti za plačilo davka in plačila socialnih prispevkov)	**[…]**	**[…]**	**[90–100]**
— Dolgovi do državnega proračuna iz likvidacije	**[…]**	**[…]**	**[90–100]**
Vmesni seštevek	**[…]**	**[…]**	**[…]**
— Obveznosti do dobaviteljev, ki so podjetja v državni lasti	**[…]**	**[…]**	**[0–5]**
— Obveznosti do dobaviteljev, ki so drugi upniki	**[…]**	**[…]**	**[0–5]**
Skupni dolg, ki ni zajet z likvidacijsko vrednostjo sredstev	**[…]**		

([1]) Najmanjša likvidacijska vrednost sredstev družbe CFR Marfă na dan 31. decembra 2012, kot je bila določena v poročilu družbe Deloitte.

Vir: dokumenti, ki jih je Romunija predložila 24. decembra 2015, uporaba preskusa zasebnega vlagatelja, Deloitte, 29. marca 2013.

(291) Na podlagi zgoraj navedenih premislekov Komisija ugotavlja, da *ukrep 3* družbi CFR Marfă zagotavlja prednost zaradi neizterjave in odpisa nakopičenega dolga, odobrenih ob zamenjavi terjatev v lastniške deleže. Vrednost te pomoči ustreza celotnemu znesku dolga, odpisanega na podlagi zamenjave terjatev v lastniške deleže v vrednosti 1 669 milijonov RON (približno 363 milijonov EUR). Komisija opozarja, da pomoč v okviru *ukrepa 3* izhaja iz istih sredstev kot pomoč v okviru *ukrepa 1* in 85 % sredstev v okviru *ukrepa 2*, to pa je ustrezno upoštevano pri določitvi skupnega zneska pomoči, da se prepreči dvojno štetje.

4.1.5.6 (iv) Splošna ocena gospodarske prednosti ukrepov 1, 2, 3 in 5

(292) Po ločenih ocenah prisotnosti gospodarske prednosti v zvezi z vsakim posameznim ukrepom bo Komisija opravila tudi splošnejšo oceno, ali se lahko ukrepi obravnavajo kot eno neprekinjeno posredovanje države v zvezi z družbo CFR Marfă.

(293) Komisija ugotavlja, da družba CFR Marfă od leta 2008 ne ustvarja dobička, v zvezi z njo pa je bilo izvedenih več neuspešnih poskusov privatizacije, pri nobenem od njih pa ni bila uvedena likvidacija družbe CFR Marfă, čeprav se je njen finančni položaj nenehno slabšal. Poleg tega se zdi, da so zgoraj opisani *ukrepi 1, 2, 3 in 5* neločljivo povezani z istim glavnim ciljem in so njegov del, tj. z neizterjavo dolgov, odpisom dolga in nadaljnjim zagotavljanjem infrastrukturnih storitev več let podpirati družbo CFR Marfă in jo ohraniti na trgu ter zavarovati delovna mesta njenih zaposlenih.

(294) Ta strategija, s katero si je država prizadevala na vsak način ohraniti družbo CFR Marfă pri življenju, je še bolj očitna, če se upoštevajo (i) dejstvo, da so vse ukrepe dodelile državne agencije ali organi; (ii) kronologija zadevnih ukrepov (*ukrepa 1 in 2* sta bila dodeljena v obdobju 2010–2013, medtem ko je bil *ukrep 3* dodeljen junija 2013 zgolj kot posledica odločitve iz preteklega obdobja, da se dopusti nakopičenje ogromnega dolga); (iii) namen ukrepov, tj. ohraniti družbo CFR Marfă na trgu za vsako ceno in preprečiti likvidacijo, ter (iv) stanje podjetja (finančno in v zvezi s tveganjem) v tem več kot osemletnem obdobju.

(295) Poleg tega *ukrep 3* ne bi obstajal brez *ukrepov 1 in 2*. Nakopičeni neposredni dolgovi do državnega proračuna v okviru *ukrepa 1* (neposredno posredovanje) in družbe CFR Infrastructură zaradi nadaljnjega opravljanja storitev v okviru *ukrepa 2* (posredno posredovanje) so bili pozneje preoblikovani v *ukrep 3*. Posledica *ukrepa 3* je večja prednost v korist družbe CFR Marfă na podlagi kombinacije *ukrepov 1 in 2*, te pa ni mogoče ločiti od prednosti na podlagi *ukrepov 1 in 2*.

(296) Ker *ukrep 3* izhaja iz *ukrepov 1 in 2*, *ukrep 5* pa pomeni zgolj nadaljevanje *ukrepa 2*, vsi navedeni ukrepi pomenijo vrsto medsebojno odvisnih posredovanj države ([185]) s skupnim ciljem, da se ohrani družba CFR Marfă pri življenju, zato so pripisljivi državi. Komisija opozarja tudi na spremembo po letu 2013, pri čemer družba CFR Marfă ni več beležila dolgov do državnega proračuna; namesto tega se je veliko bolj povečeval njen dolg do družbe CFR Infrastructură. To je mogoče pojasniti z dejstvom, da je bil neobstoj neporavnanih dolgov do davčne uprave ANAF pogoj za sodelovanje pri povabilih k oddaji ponudb za opravljanje prevoznih storitev za nekatera državna podjetja.

(297) Na splošno bi udeleženec v tržnem gospodarstvu v položaju, ki je najbolj podoben položaju države, tudi glede na pretekle neuspešne poskuse privatizacije najprej poskušal izterjati čim več dolga od družbe CFR Marfă in bi v ta namen izkoristil vsa razpoložljiva sredstva, med drugim z zahtevo za pravočasno izterjavo različnih terjatev pri sodišču, nato pa z začetkom likvidacije družbe CFR Marfă.

(298) Zato je celotna pomoč, ki jo je država dodelila družbi CFR Marfă, enaka skupnemu znesku dolga (vključno z glavnico, obrestmi in kaznimi) družbe CFR Marfă v okviru *ukrepov 1, 2 in 5*, povečanemu za razliko med obrestmi in kaznimi, ki sta jih zaračunali davčna uprava ANAF in družba CFR Infrastructură, ter tržno obrestno mero, izračunano v skladu s sporočilom iz leta 2008. Pomoč, dodeljena družbi CFR Marfă v okviru *ukrepa 3* v obliki zamenjave terjatev v lastniške deleže v višini približno 363 milijonov EUR iz leta 2013, je že vključena v znesek pomoči v okviru *ukrepov 1 in 2*, zato ne bo prišteta znesku za vračilo, da se prepreči dvojno štetje.

4.1.6 *Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med državami članicami*

(299) Javna podpora lahko izkrivlja konkurenco, tudi če podjetju, ki prejme pomoč, ne pomaga, da bi se širilo in povečalo tržni delež. Zadostuje, da pomoč podjetju omogoča, da ohrani močnejši konkurenčni položaj, kot bi ga imelo, če pomoči ne bi bilo. V tem smislu za to, da se šteje, da pomoč izkrivlja konkurenco, običajno zadošča, da pomoč upravičencu daje prednost s tem, da ga razbremeni stroškov, ki bi jih sicer imel pri izvajanju tekočih poslov ([186]).

(300) Javna podpora podjetjem pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU le, kolikor „prizadene trgovino med državami članicami“. V zvezi s tem ni treba ugotavljati, ali pomoč dejansko vpliva na trgovino med državami članicami, ampak samo, ali bi pomoč lahko vplivala na navedeno trgovino. Sodišči Unije sta zlasti odločili, da „kadar pomoč države članice okrepi položaj enega podjetja v razmerju do drugih konkurenčnih podjetij v trgovini znotraj Skupnosti, se šteje, da pomoč vpliva na ta zadnja podjetja“ ([187]).

([185]) Glej sodbo Splošnega sodišča z dne 15. septembra 1998, *BP Chemicals Ltd/Komisija*, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, točka 171 in naslednje.
Glej tudi sklep Komisije v zadevi SA.33926 v zvezi z ukrepi državne pomoči, ki jih je Belgija sprejela v korist skupine Duferco, uvodne izjave 345–353, na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016D2041&qid=1603997734393&from=EN.

([186]) Sodba Sodišča z dne 3. marca 2005, *Heiser*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, točka 55.

([187]) Sodbi Sodišča z dne 14. januarja 2015, *Eventech proti The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, točka 65, ter z dne 8. maja 2013, *Libert in drugi*, združeni zadevi C-197/11 in C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, točka 76.

(301) Za javno podporo se lahko šteje, da bi lahko vplivala na trgovino med državami članicami, tudi če prejemnik ne sodeluje neposredno v čezmejni trgovini. Subvencije lahko na primer ohranjajo ali povečujejo lokalno ponudbo in tako otežujejo subjektom v drugih državah članicah, da bi vstopili na trg ([188]).

(302) Družba CFR Marfă opravlja dejavnosti na področju železniškega tovornega prometa, tj. na konkurenčnih trgih v Evropi (glej uvodne izjave 13 do 16). Komisija meni, da lahko *ukrepi 1, 2, 3 in 5* družbi CFR Marfă z omogočitvijo, da nadaljuje svoje dejavnosti in se ji odpiše javni dolg z zamenjavo terjatev v lastniške deleže, omogočajo, da si izboljša konkurenčni položaj v primerjavi z nacionalnimi in mednarodnimi konkurenti na notranjem trgu.

(303) Zato Komisija ugotavlja, da lahko *ukrepi 1, 2, 3 in 5* izkrivljajo ali bi lahko izkrivljali konkurenco in vplivali na trgovino med državami članicami.

4.1.7 *Sklepna ugotovitev o obstoju pomoči*

(304) Komisija glede na to, da so v primeru štirih ukrepov od petih izpolnjeni vsi pogoji za obstoj državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU (glej pododdelke 4.1.2 do 4.1.6), ugotavlja, da:

(1) *Ukrep 1* pomeni državno pomoč v znesku, enakem vsoti zapadlega zneska glavnice, ki ga je družba CFR Marfă dolgovala davčni upravi ANAF (in drugim javnim upnikom) v obdobju med letom 2010 in zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 ([…] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR; glej preglednico 8), in ustreznih tržnih obresti (in kazni). Vsekakor skupni znesek pomoči v okviru *ukrepa 1* **znaša najmanj 1 001,2 milijona RON (približno 217,65 milijona EUR)**, sestavljajo pa ga znesek glavnice dolga v višini […] RON (približno […] milijonov EUR) ter obresti in kazni, ki jih je davčna uprava ANAF zaračunala do junija 2013, v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR; glej uvodno izjavo 209); navedeni znesek se lahko dodatno poviša na podlagi tržne obrestne mere (uvodna izjava 209). Pomoč se začne dodeljevati leta 2010, datumi dodelitve pomoči pa so datumi, ko je morala družba CFR Marfă plačati račune, ki jih je izdala davčna uprava ANAF (in drugi državni upniki, ki jih ta zastopa), do zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013.

(2) *Ukrep 2* pomeni državno pomoč v znesku, enakem vsoti zapadlega zneska glavnice, ki ga je družba CFR Marfă dolgovala družbi CFR Infrastructură neposredno pred zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 (približno […] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR (glej sprotno opombo 179), ter zapadlega zneska glavnice, ki ni bil odpisan) in ustreznih tržnih obresti (in kazni). Vsekakor skupni znesek pomoči v okviru *ukrepa 2* **znaša najmanj 783,78 milijona RON (približno 170,39 milijona EUR)** – to ustreza vsoti glavnice, ki je bila odpisana junija 2013 ([…] milijonov RON oziroma približno […] milijonov EUR), zapadlega dolga, ki ni bil odpisan junija 2013 (115,79 milijona RON oziroma približno 25,17 milijona EUR), in vsaj obresti, ki jih je družba CFR Infrastructură dejansko zaračunala, v višini […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR; glej uvodno izjavo 239); navedeni znesek se lahko dodatno poviša na podlagi tržne obrestne mere (uvodna izjava 238). Pomoč se začne dodeljevati leta 2010 in traja do zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013, datumi dodelitve pomoči pa so datumi, ko je morala družba CFR Marfă plačati račune, ki jih je izdala družba CFR Infrastructură, do zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013.

(3) *Ukrep 3* pomeni državno pomoč v skupnem znesku zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 v vrednosti 1 669,19 milijona RON (približno 363 milijonov EUR); kot je pojasnjeno zgoraj (glej uvodno izjavo 291), je pomoč v okviru *ukrepa 3* že zajeta s pomočjo v okviru *ukrepa 1* in *ukrepa 2*, zato se pomoč v okviru *ukrepa 3* ne prišteje skupnemu znesku pomoči, da bi se preprečilo dvojno štetje zneskov glavnice in obresti, ki se nanašajo na *ukrepa 1 in 2* ter so bili odpisani na podlagi *ukrepa 3*.

(4) *Ukrep 4* ne pomeni državne pomoči v obdobju od zamenjave terjatev v lastniške deleže junija 2013 do vključno leta 2018.

(5) *Ukrep 5* pomeni državno pomoč v znesku, enakem razliki med zapadlim zneskom glavnice, dolgovane od zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 do konca leta 2018, in preostalim zneskom zapadlega dolga družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură, ki ni bil zajet z zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 (skupni znesek v višini 115,79 milijona RON oziroma približno 25,17 milijona EUR, ki je del ukrepa 2), ki se ji prištejejo ustrezne tržne obresti (in kazni). Vsekakor **znesek pomoči za ukrep 5 znaša najmanj 834,29 milijona RON (približno 181,37 milijona EUR), to pa je** znesek skupnega zapadlega dolga družbe

([188]) Sodbi Sodišča z dne 14. januarja 2015, *Eventech/The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, točka 66, in z dne 8. maja 2013, *Libert in drugi*, združeni zadevi C-197/11 in C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, točka 77; ter sodba Splošnega sodišča z dne 4. aprila 2001, *Friulia Venezia Giulia*, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, točka 41.

CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură konec leta 2018, zmanjšan za znesek v višini 115,79 milijona RON (približno 25,17 milijona EUR), ki ustreza 15 % ukrepa 2, ki niso bili odpisani z zamenjavo terjatev v lastniške deleže leta 2013 (glej uvodni izjavi 240 in 263); navedeni znesek se lahko dodatno poviša na podlagi tržne obrestne mere (uvodna izjava 262). Pomoč se začne dodeljevati takoj po zamenjavi terjatev v lastniške deleže junija 2013, datumi dodelitve pomoči pa so datumi, ko je morala družba CFR Marfă plačati račune, ki jih je izdala družba CFR Infrastructură.

4.2 **Podjetje v težavah**

(305) V smernicah o reševanju in prestrukturiranju iz let 2004 in 2014 ([189]) so opredeljena podjetja v težavah za potrebe ocene združljivosti pomoči za reševanje in prestrukturiranje v skladu s členom 107(3)(c) Pogodbe.

4.2.1 *Uporaba smernic o reševanju in prestrukturiranju iz let 2004 in 2014*

(306) V točki 137 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 je navedeno: „Komisija bo preverila združljivost kakršne koli pomoči za reševanje ali prestrukturiranje, ki je bila dodeljena brez njene odobritve in je zato v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe, z notranjim trgom na podlagi teh smernic, **če je del** pomoči ali vsa pomoč dodeljena po objavi smernic v *Uradnem listu Evropske unije*.“ (poudarek dodan)

(307) Poleg tega je v točki 138 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 navedeno: „V vseh drugih primerih bo pomoč proučila na podlagi smernic, veljavnih ob dodelitvi pomoči.“

(308) Kot je pojasnjeno v sprotni opombi 27 ter uvodnih izjavah 24, 77 in 86, sta bila *ukrepa 1 in 2* (dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna in družbe CFR Infrastructură) junija 2013 večinoma pretvorjena v lastniške deleže na podlagi *ukrepa 3*. Zato Komisija meni, da so bili *ukrepi 1, 2 in 3* dodeljeni pred objavo smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014. *Ukrep 5* je bil izveden po izvedbi *ukrepa 3* leta 2013 in se je nadaljeval po objavi smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 (tj. 31. julija 2014). *Ukrepi 1, 2, 3 in 5* pomenijo državno pomoč, ki ni bila dodeljena po odobritvi Komisije. Zato pomenijo nezakonito pomoč (glej uvodni izjavi 319 in 320 v oddelku 4.3).

(309) Glede na zgoraj navedene premisleke Komisija ponavlja svojo ugotovitev iz sklepa o začetku postopka ter meni, da se za oceno *ukrepov 1, 2 in 3* uporabljajo smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004, za oceno *ukrepa 5* pa smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014.

(310) Vsekakor bi bila ugotovitev, da je družba CFR Marfă podjetje v težavah, sprejeta tako na podlagi smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004 kot tudi na podlagi smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014.

4.2.2 *Ocena finančnega položaja družbe CFR Marfă na podlagi smernic o reševanju in prestrukturiranju iz let 2004 in 2014*

(311) Kot je navedeno zgoraj, se za *ukrepe 1, 2 in 3* uporabljajo smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004. V skladu s točko 10(a) smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004 je podjetje v težavah „v primeru družbe z omejeno odgovornostjo [tisto], pri kater[em] je izgubljena več kot polovica [njegovega] osnovnega kapitala, in je bila v preteklih 12 mesecih izgubljena več kot četrtina tega kapitala“.

(312) Družba CFR Marfă je družba z omejeno odgovornostjo ([190]) (glej uvodno izjavo 11). Kot je povzeto v preglednici 4, rezerve družbe CFR Marfă od leta 2009 niso zadostovale za pokritje izgub. Leta 2009 je družba CFR Marfă izgubila 62 % vpisanega delniškega kapitala zaradi skupnih izgub v višini 141,84 milijona RON (približno 31 milijonov EUR) in letne izgube v višini 341,98 milijona RON (približno 74 milijonov EUR). V letih 2012 in 2013 je izgubila 443 % oziroma 71 % vpisanega delniškega kapitala zaradi skupnih izgub v višini 1 149,12 milijona RON (približno 250 milijonov EUR) oziroma 1 565,68 milijona RON (približno 340 milijonov EUR) ter letne izgube v višini 405,09 milijona RON (približno 88 milijonov EUR) oziroma 262,92 milijona RON (približno 57 milijonov EUR).

([189]) Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu: smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004) (UL C 244, 1.10.2004, str. 2); Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu: smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).

([190]) Glej sprotno opombo 1, ki ustreza točki 10(a) smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004. Glej tudi sprotno opombo 25 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014. To zlasti velja za vrste podjetij, navedene v Prilogi I k Direktivi 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19). V zvezi z Romunijo to velja za societate pe acțiuni, societate cu răspundere limitată, societate în comandită pe acțiuni.

(313) Poleg tega se zdi, da je družba CFR Marfă v težavah tudi na podlagi določb točke 11 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004. Kot je razvidno iz preglednice 4, je imela družba CFR Marfă (i) nenehno velike izgube vsaj od leta 2009 (izgube v višini 141,84 milijona RON (približno 30,83 milijona EUR) leta 2009, 535,27 milijona RON (približno 116,36 milijona EUR) leta 2010, 405 milijonov RON (približno 88,04 milijona EUR) leta 2012 in 263 milijonov RON (približno 57,17 milijona EUR) leta 2013), zaradi katerih je imela negativen lastniški kapital (– 343,5 milijona RON (približno – 74,67 milijona EUR) leta 2010 in – 904,6 milijona RON (približno – 196,65 milijona EUR leta 2012), (ii) čedalje večji dolg (ki se je med letoma 2009 in 2012 nenehno povečeval in se povečal s 1 261,6 milijona RON (približno 274,26 milijona EUR) na 2 186,6 milijona RON (približno 475,35 milijona EUR)) ter (iii) čedalje manjše prihodke (promet se je med letoma 2009 in 2012 nenehno zmanjševal ter se s 1 097,3 milijona RON (približno 238,54 milijona EUR) zmanjšal na 1 020,6 milijona RON (približno 221,87 milijona EUR)). V skladu s točko 10(a) in točko 11 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004 je torej družba CFR Marfă od leta 2009 podjetje v težavah.

(314) Kot je navedeno zgoraj (glej uvodno izjavo 309), se za *ukrep 5* uporabljajo smernice o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014. V skladu s točko 20(a) smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 je podjetje v težavah „družba z omejeno odgovornostjo, ki je zaradi nakopičenih izgub izgubila več kot polovico vpisanega osnovnega kapitala. V tem primeru odštetje nakopičenih izgub od rezerv (in vseh drugih elementov, ki se na splošno štejejo za del lastnih sredstev družbe) daje negativen kumulativni znesek, ki presega polovico vpisanega osnovnega kapitala.“ Poleg tega se v skladu s točko 20(c) smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 „podjetje obravnava kot podjetje v težavah, kadar bo brez posega države kratko- ali srednjeročno skoraj zagotovo prenehalo poslovati“.

(315) Romunija je trdila, da družba CFR Marfă po letu 2014 ni bila in ni v težavah v smislu smernic o reševanju in prestrukturiranju (Sporočilo 2014/C 249/01) ([191]).

(316) Vendar Komisija ugotavlja, da se je finančni položaj družbe CFR Marfă leta 2014, tj. v letu po zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013, še naprej poslabševal. Družba CFR Marfă je izgubila 73 % vpisanega delniškega kapitala zaradi skupnih izgub v višini 1 828,88 milijona RON (približno 398 milijonov EUR) in letne izgube v višini 27,16 milijona RON (približno 5,9 milijona EUR). Vsekakor bi bil položaj družbe CFR Marfă leta 2014 in v poznejših letih veliko slabši brez zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013, na podlagi katere je bila odpisana večina dolgov družbe CFR Marfă, finančni položaj pa je bil „umetno“ izboljšan.

(317) Komisija ugotavlja tudi, da po navedbah Romunije družba CFR Marfă izpolnjuje merila iz nacionalne zakonodaje za uvedbo kolektivnega postopka v primeru insolventnosti na zahtevo upnikov (tj. ima več kot 60 dni zapadle obveznosti v višini več kot 40 000 RON) ([192]). Komisija poudarja, da družba CFR Marfă dejansko izpolnjuje merila iz nacionalne zakonodaje za uvedbo kolektivnega postopka v primeru insolventnosti vsaj od leta 2009 (glej uvodne izjave 22 do 25), pa tudi od leta 2014. V nasprotju z mnenjem Romunije ni nujno, da v zvezi s podjetjem poteka postopek v primeru insolventnosti, da se lahko šteje za podjetje v težavah. Zadostuje že, če zadevno podjetje izpolnjuje pogoje za uvedbo postopka v primeru insolventnosti iz nacionalne zakonodaje. Družba CFR Marfă jih je zagotovo izpolnjevala tudi po zamenjavi terjatev v lastniške deleže. Precejšnji znesek zapadlih obveznosti družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură (glej uvodni izjavi 23 in 24 ter ustrezno preglednico 7) kaže, da je bil pogoj v zvezi s pragom v višini 40 000 RON (približno 8 695,7 EUR) in zapadlostjo, daljšo kot 60 dni, večinoma izpolnjen. V skladu s točko 20(a) in (c) smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 je torej družba CFR Marfă od leta 2014 podjetje v težavah v zvezi z *ukrepom 5*.

(318) Zato Komisija ugotavlja, da je družba CFR Marfă v skladu s točko 10(a) in točko 11 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004 ter točkama 20(a) in (c) smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 podjetje v težavah. Natančneje, družba CFR Marfă je v težavah vsaj od leta 2009, torej je bila tudi med letom 2010 in vključno junijem 2013, tj. v obdobju, ko so bili dodeljeni ukrepi 1, 2 in 3, ter po zamenjavi terjatev v lastniške deleže junija 2013, ko je bil dodeljen ukrep 5. Kot je navedeno zgoraj, je bil romunski trg za železniški tovorni promet liberaliziran šele leta 2008 ([193]), torej so se lahko vplivi novih prevoznikov, ki so na nacionalnem trgu konkurirali družbi CFR Marfă, pojavili šele leta 2009.

([191]) Glej tudi pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, oddelek III, točka 2.

([192]) Točki 20 in 72 člena 5(1) romunskega Zakona o insolventnosti št. 85 z dne 21. aprila 2006, kakor je bil spremenjen leta 2014. Pred letom 2014 je bil prag še nižji, in sicer pri 10 000 RON (približno 2 173,9 EUR) in 30 dneh.

([193]) Glej sporočilo Komisije z naslovom „Smernice Skupnosti o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu“, objavljene 22. julija 2008, na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC0722(04)&qid=1604080112733&from=EN.

4.3 **Zakonitost pomoči**

(319) Komisija ugotavlja, da se *ukrepa 1 in 2* dodeljujeta vsaj od leta 2010, *ukrep 3* je bil dodeljen junija 2013, *ukrep 5* pa dodeljuje vsaj od leta 2014, vsi pa pomenijo pomoč. Komisija ni odobrila pomoči, kar pomeni, da Romunija ni upoštevala obveznosti mirovanja iz člena 108(3) Pogodbe.

(320) Državna pomoč je bila dodeljena in se je brez priglasitve izplačevala od leta 2010, pri čemer je bil precejšnji znesek skupne pomoči dodeljen med zamenjavo terjatev v lastniške deleže junija 2013, zato je nezakonita.

4.4 **Združljivost pomoči in pravna podlaga za oceno**

4.4.1 *Uvodne ugotovitve v zvezi z oceno združljivosti*

(321) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 107, Romunija trdi, da je Svet Evropske unije odobril zamenjavo terjatev v lastniške deleže s sklepom Sveta z dne 22. oktobra 2013.

(322) Komisija pa opozarja, da sklep Sveta z dne 22. oktobra 2013 ne vključuje odločitve o združljivosti ukrepov, ki jih je Romunija predlagala v Prilogi I k memorandumu o soglasju, na podlagi pravil o državni pomoči kot take, zato ne vključuje niti odločitve o zamenjavi terjatev v lastniške deleže leta 2013 v korist družbe CFR Marfă. Kot je pojasnjeno že v uvodnih izjavah 265 in 266, je na podlagi sodne prakse Sodišča v zadevi Eurallumina jasno, da sklep Sveta o oprostitvi davka ne pomeni odobritve državne pomoči ([194]). Po analogiji s tem se Romunija ne more sklicevati na sklep Sveta z dne 22. oktobra 2013 za svoja legitimna pričakovanja v zvezi z zamenjavo terjatev v lastniške deleže.

(323) Komisija poudarja še, da se v skladu z memorandumom o soglasju, sklenjenim med EU in Romunijo, na podlagi katerega je bil sprejet sklep Sveta z dne 22. oktobra 2013, izrecno zahteva spoštovanje pravil o državni pomoči za ukrepe prestrukturiranja, ki jih mora sprejeti Romunija. Natančneje, v Prilogi I (točka 9 oddelka B) k memorandumu o soglasju je med posebnimi ukrepi gospodarske politike naslednji: „zmanjšati zaostala plačila za podjetja v državni lasti s prestrukturiranjem, **ki ga je treba izvesti v skladu s pravili EU o državni pomoči, in preprečitvijo prihodnjih izgub** […]“ (poudarek dodan). Komisija meni, da se ta določba nanaša posebej na primere, kot je prestrukturiranje družbe CFR Marfă.

(324) Zato Komisija ugotavlja, da trditev Romunije, da je bila zamenjava terjatev v lastniške deleže odobrena s sklepom Sveta z dne 22. oktobra 2013, ni utemeljena.

4.4.2 *Združljivost s smernicami o reševanju in prestrukturiranju iz let 2004 in 2014*

(325) Kot je dokazano v pododdelku 4.2.1, je bila družba CFR Marfă nedvomno podjetje v težavah, zato je treba združljivost pomoči, ki jo je Komisija opredelila v tem sklepu, oceniti v skladu s pogoji iz smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

(326) V skladu z ustaljeno sodno prakso mora država članica, ki želi pridobiti dovoljenje za dodelitev pomoči z odstopanjem od pravil Pogodbe, sodelovati s Komisijo. V okviru te dolžnosti mora zlasti zagotoviti vse informacije, ki Komisiji omogočajo preverjanje, ali so izpolnjeni pogoji za želeno odstopanje ([195]).

(327) V zadevnem primeru se romunski organi niso izrecno sklicevali na nobeno pravno podlago za oceno združljivosti, saj ukrepi, ki se ocenjujejo, po njihovem mnenju ne pomenijo pomoči. Ne glede na to se je Romunija sklicevala na podobnosti s preteklimi zadevami, v katerih je Komisija ugotovila, da je pomoč združljiva, zlasti na primer pomoči za prestrukturiranje v obliki zamenjave terjatev v lastniške deleže, dodeljene grški železniški družbi Trainose, ki jo je Komisija odobrila na podlagi člena 107(3)(c) PDEU (glej uvodne izjave 116 do 121). Uporaba te pravne podlage je obravnavana v uvodni izjavi 332.

(328) Glede na to, da družba CFR Marfă izpolnjuje pogoje za podjetje v težavah (glej uvodno izjavo 318), je bila edina podlaga za združljivost, ki jo je Komisija opredelila v sklepu o začetku postopka ([196]), pomoč za reševanje in prestrukturiranje na podlagi smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2004 za *ukrepe 1, 2 in 3* ter na podlagi smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 za *ukrep 5*. V točki 137 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 je navedeno: „Komisija bo preverila združljivost kakršne koli pomoči za reševanje ali prestrukturiranje, ki je bila dodeljena brez njene odobritve in je zato v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe, z notranjim trgom na podlagi teh smernic, če je del pomoči ali vsa pomoč dodeljena po objavi smernic v *Uradnem listu Evropske unije*.“ Poleg tega je v točki 138 smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 navedeno: „V vseh drugih primerih bo pomoč proučila na podlagi smernic, veljavnih ob dodelitvi pomoči.“

([194]) Sodba Sodišča z dne 10. decembra 2013, *Komisija/Irska in drugi*, C-272/12 P, ECLI:EU:C:2013:812, točka 53.
([195]) Glej sodbo Sodišča z dne 28. aprila 1993, *Italija/Komisija Evropskih skupnosti*, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, točka 20.
([196]) Glej sklep o začetku postopka v zadevi o državni pomoči SA.43549 – Romunija – Domnevna pomoč družbi CFR Marfă, uvodne izjave 154 do 159, na voljo na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/272427/272427_1987287_50_2.pdf.

(329) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 275 in sprotni opombi 27, sta bila *ukrepa 1 in 2* (dolgovi družbe CFR Marfă do državnega proračuna in družbe CFR Infrastructură) junija 2013 večinoma pretvorjena v lastniške deleže na podlagi *ukrepa 3*. Zato Komisija meni, da so bili *ukrepi 1, 2 in 3* dodeljeni pred objavo smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014. *Ukrep 5* je bil izveden po izvedbi *ukrepa 3* leta 2013 in se je nadaljeval po objavi smernic o reševanju in prestrukturiranju iz leta 2014 (tj. 31. julija 2014). Nazadnje, v zvezi z *ukrepom 4* je bilo ugotovljeno, da ne pomeni pomoči (glej uvodni izjavi 215 in 304), zato se njegova združljivost ne ocenjuje.

(330) Romunija trdi, da obstajajo velike podobnosti med ukrepi za družbo CFR Marfă in drugimi primeri prestrukturiranja prevoznikov v železniškem prometu v EU, pri katerih je Komisija menila, da je pomoč združljiva (glej uvodne izjave 117 in naslednje).

(331) Vendar Komisija v zvezi s tem meni, da med položajem družbe CFR Marfă ter položajem grških in slovaških prevoznikov v železniškem prometu obstaja več pomembnih razlik ter da v primeru družbe CFR Marfă združljivost pomoči ni utemeljena kot v primeru uveljavljenih prevoznikov v Grčiji in na Slovaškem. Posebnosti teh konkretnih zadev so povzete v nadaljevanju.

(332) Pozitivna sklepa Komisije o odobritvi pomoči za prestrukturiranje družbama Trainose in OSE v višini več kot 15 milijard EUR na podlagi člena 107(3)(b) PDEU sta bila sprejeta 16. junija 2017. Oba precedenčna primera je treba obravnavati v okviru makroekonomskega programa za oživitev, ki se je izvajal za Grčijo ter v okviru katerega je bila ugotovljena potreba po prestrukturiranju družb OSE (upravljavca železniške infrastrukture) in Trainose (prevoznik v železniškem prometu). Grčija je morala v okviru programa za ekonomsko prilagoditev prestrukturirati družbo OSE, ki je upravljavec železniške infrastrukture v javni lasti. Februarja 2011 je priglasila tri ukrepe v korist družbe OSE. V memorandumu o soglasju, sklenjenem s trojko, je bilo določeno, da se družba Trainose z letom 2010 privatizira. Grčija je izvedla prestrukturiranje in reorganizacijo družbe Trainose, da bi povečala njeno učinkovitost. V nasprotju z družbo CFR Marfă je družba Trainose edini prevoznik v železniškem prometu, družba OSE pa edini upravljavec železniške infrastrukture, zato bi tveganje za prenehanje izvajanja dejavnosti, ki bi lahko bilo posledica nesposobnosti družbe Trainose, da bi še naprej opravljala storitve železniškega prevoza, ogrozilo neprekinjeno opravljanje storitev železniškega potniškega in tovornega prevoza v Grčiji in posledično tudi sposobnost družbe OSE, da bi vzdrževala železniško infrastrukturo.

(333) S privatizacijo družbe Trainose, ki jo je prevzela družba Trenitalia, je Grčija vsekakor prekinila povezave med svojim upravljavcem železniške infrastrukture in prevoznikom v železniškem prometu. Poleg tega je Komisija menila, da je glede na izjemne in posebne okoliščine v grškem železniškem sektorju pomoč družbi Trainose ustrezna za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu Grčije. Družba Trainose je bila namreč zelo pomemben neposreden in posreden delodajalec v Grčiji, kjer je več kot 99 % družb malih in srednjih podjetij. Stopnje brezposelnosti so dosegle zgodovinsko raven in pomenile najzahtevnejšo spremenljivko, ki jo je bilo treba rešiti (med letoma 2011 in 2013 so se stopnje brezposelnosti gibale med 17,9 % in 27,5 %, med letoma 2010 in 2017 pa so bile vselej nad 20 %) ([197]). V Grčiji se MSP soočajo z neobičajnimi tveganji gospodarske nestanovitnosti, ki so posledica nestabilnega gospodarskega okolja v državi in zlasti njegovega učinka na dostop do financiranja, ki je za MSP ključen.

(334) Stanje grškega gospodarstva in vloga uveljavljenega prevoznika v železniškem tovornem prometu v Grčiji, kot sta opisana v zadevi o državni pomoči družbi Trainose, se iz več razlogov popolnoma razlikujeta od gospodarskih razmer v Romuniji in vloge družbe CFR Marfă v gospodarstvu države v obravnavani zadevi. Kot je Komisija opozorila ob uporabi člena 107(3)(b) PDEU v zvezi z ukrepi za obravnavo razmer v Grčiji, obseg in trajanje recesije, s katero se spopada Grčija, močno presegata izzive, s katerimi se srečujejo gospodarstva držav članic z vidika običajnega poslovnega cikla, v katerem je treba upočasnitve gospodarske rasti sprejeti kot del običajnega vzorca rasti in razvoja. Komisija je priznala izjemne učinke krize na različne gospodarske sektorje. V okviru tega je menila, da je podaljšanje podpore v obliki državne pomoči grškemu finančnemu sektorju do 30. junija 2017 potrebno za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu Grčije ob uporabi člena 107(3)(b) PDEU. Ti sklepi v zvezi s položajem grškega gospodarstva od decembra 2011 so še vedno veljali za namene uporabe pravil o državni pomoči. Te razmere vplivale na grški železniški sektor, saj so povzročile številne motnje, kot so zmanjšanje povpraševanja po storitvah železniškega potniškega in tovornega prevoza zaradi prenehanja delovanja nekaterih podjetij, zmanjšanje gospodarske dejavnosti (na primer FYROM ali EBZ), nesposobnost nekaterih podjetij, da bi plačevala račune, in posledične likvidnostne težave družbe Trainose. Komisija je ugotovila, da se je med letoma 2008 in 2012 število prevoženih potniških kilometrov zmanjšalo za 49 %, število tonskih kilometrov za tovorni promet pa celo za 64 %.

([197]) Prav tam.

(335) V nasprotju s tem v Romuniji konkurenti že obvladujejo več kot polovico (približno 64 % v tonskih kilometrih) trga železniškega tovornega prometa. V Romuniji se razmere v zvezi z brezposelnostjo precej razlikujejo od razmer v Grčiji, saj so bile stopnje brezposelnosti v zadnjem desetletju vselej nižje od povprečja EU (od leta 2009 je bila letna stopnja brezposelnosti v Romuniji najvišja leta 2011, ko je dosegla 7,2 %, nato pa se je nenehno zniževala ter leta 2017 dosegla 4,9 %, leta 2018 pa 4,2 %) ([198]). Glede na to ni mogoče šteti, da je pomen družbe CFR Marfă izjemen v smislu neposrednega ali posrednega zaposlovanja v Romuniji. Poleg tega je verjetnost, da bi morebiten izstop družbe CFR Marfă s trga kot tak posebno prizadel MSP kot kategorijo gospodarskih subjektov, zelo majhna, saj konkurenti družbe CFR Marfă že zdaj obvladujejo več kot 50 % trga, velik del strank družbe pa so velika podjetja v državni lasti.

(336) Romunija se je sklicevala tudi na zadevo v zvezi s pomočjo družbi HŽ Cargo d.o.o., ki je nacionalni prevoznik v železniškem prometu (glej uvodno izjavo 116), v obliki odpisa dolga družbe v višini 975 milijonov HRK in ustrezne zamenjave v lastniške deleže leta 2015, ki je vključevala tudi povečanje kapitala družbe. Romunija opozarja, da je bilo v zadevi v zvezi s HŽ Cargo ugotovljeno, da je bila državna pomoč nezakonita, vendar kljub temu združljiva z notranjim trgom v skladu s členom 107(3)(c) PDEU, zato družbi HŽ Cargo ni bilo treba vrniti zneska pomoči. Vendar se tudi položaj družbe HŽ Cargo zelo razlikuje od položaja družbe CFR Marfă. Zlasti so bili ukrepi, dodeljeni družbi HŽ Cargo, namenjeni povračilu jasno opredeljenih posameznih dolgov, nastalih pred pristopom Hrvaške k Evropski uniji (tj. 1. julijem 2013), kar v primeru družbe CFR Marfă očitno ne velja, saj je Romunija pristopila k EU leta 2007, torej tri leta pred obdobjem, ki se obravnava v tej zadevi.

(337) Zaradi popolnosti Komisija opozarja na dodatno zadevo v zvezi z odobritvijo pomoči uveljavljenemu prevozniku v železniškem prometu, ki se je nanašala na dodelitev nepovratnih sredstev v višini 96,5 milijona EUR slovaškemu uveljavljenemu prevozniku v železniškem prometu v 100-odstotni lasti države za izgradnjo novih delavnic za osnovno vzdrževanje potniških vlakov (npr. čiščenje vozil, ponovno polnjenje z vodo ali druga manjša popravila). V navedeni zadevi je Komisija ugotovila, da nepovratna sredstva pomenijo pomoč, vendar jo je razglasila za združljivo, ker naj bi ukrep prispeval k ciljem skupnega interesa Unije, zlasti prehodu s cestnega prometa na železniški promet, spodbujanju varstva okolja in razbremenitvi cest. Komisija opozarja, da je Slovaška ponudila zaveze (zlasti odprt in nediskriminatoren dostop), ki so bile skupaj s prispevkom pomoči k ciljem skupnega interesa Unije odločilne za ugotovitev Komisije, da ukrep ne bo povzročil neupravičenega izkrivljanja konkurence, in njegovo odobritev na podlagi člena 93 PDEU.

(338) Jasno je, da se navedene zadeve precej razlikujejo od obravnavane zadeve v zvezi z družbo CFR Marfă.

(339) Romunija ni priglasila smiselnega načrta prestrukturiranja v skladu s standardi, ki se zahtevajo na podlagi *smernic o reševanju in prestrukturiranju*.

(340) Romunija se je zgolj naknadno, tj. maja 2017, sklicevala na različne „ukrepe prestrukturiranja“ za izboljšanje finančnega položaja družbe CFR Marfă, vključno s seznamom ukrepov za obdobje 2017–2020. Poleg tega je Romunija v pripombah k sklepu o začetku postopka predložila dokument z naslovom „Načrt prestrukturiranja in reorganizacije“ za družbo CFR Marfă, kot ga je junija 2014 sprejela skupščina delničarjev družbe ([199]), ter priložila letni seznam ukrepov za izboljšanje prihodkov in znižanje stroškov za obdobje 2014–2017 ([200]). Vendar ti dokumenti nikakor ne izpolnjujejo standarda, ki bi ga morali dosegati v skladu s smernicami o reševanju in prestrukturiranju, da bi se šteli za „izvedljiv, skladen in daljnosežen načrt prestrukturiranja“. Pravzaprav ne vsebujejo nikakršnih kazalnikov prihodnje dobičkonosnosti in stopnje donosa, napovedanih za naslednjih 3–5 let, ocen prihodnjega povpraševanja, primerjav različnih scenarijev prestrukturiranja (izhodiščnega, pesimističnega), analize SWOT, podrobnih informacij o vključeni državni pomoči, lastnem prispevku itd. Nenazadnje, zdi se, da z različnimi ukrepi prestrukturiranja, predvidenimi v dokumentu iz leta 2014 (naj so bili izvedeni ali ne), niti leta 2018, ko je družba še naprej kopičila dolgove do družbe CFR Infrastructură in beležila izgube, ni bila dosežena stabilnost ali dobičkonosnost družbe.

(341) Natančneje, družba CFR Marfă je leta 2018 ustvarila izgube v višini 158,05 milijona RON (približno 34 milijonov EUR) in zabeležila precejšnje skupne (kratkoročne) dolgove v višini približno […] milijonov RON (približno […] milijonov EUR). Od tega je več kot 70 % dolga obsegal dolg do družbe CFR Infrastructură (skupni dolg konec leta je znašal 884,3 milijona RON (približno 192 milijonov EUR), od tega neporavnani dolg 792,33 milijona RON (približno 172 milijonov EUR)) ([201]).

([198]) Podatki Eurostata, na voljo na spletnem naslovu https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=une_rt_a&lang=en.
([199]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, pododdelek III.4 in Priloga 10.
([200]) Pripombe Romunije k sklepu o začetku postopka, pododdelek III.4 in Priloga 12.
([201]) Odgovor Romunije z dne 27. junija 2019, točka 39.

(342) Romunija torej ni predložila pomembnih in prepričljivih informacij, ki bi dokazovale, da so bili sprejeti ukrepi prestrukturiranja za zagotovitev obnovitve sposobnosti preživetja družbe. V zelo pozni fazi postopka (na sestanku s službami Komisije 24. julija 2019) so romunski organi navedli, da družba pripravlja poročilo o razvojni strategiji družbe CFR Marfă. Vsekakor bi bil vsak hipotetičen posodobljeni seznam ukrepov, ki bi bil pripravljen po sklepu o začetku postopka, samodejno usmerjen v prihodnost, medtem ko se ocena iz sklepa nanaša na pretekle ukrepe države vsaj od leta 2010.

(343) V zadevnih okoliščinah, v katerih družba CFR Marfă ustvarja izgubo od leta 2009, pogoji za združljivost iz smernic o reševanju in prestrukturiranju niso izpolnjeni. Zlasti glede na precejšnji znesek pomoči v višini vsaj 2 619,27 milijona RON (približno 569,41 milijona EUR) in sedanji finančni položaj družbe CFR Marfă, katere neporavnani dolg do družbe CFR Infrastructură znaša vsaj 792 milijonov RON (približno 172 milijonov EUR) ([202]), ni možnosti, da bi družba CFR Marfă zbrala realen in dejanski lastni prispevek; enako kot ni nobene možnosti, da bi bila sposobna preživeti brez dodatne državne pomoči.

(344) Nazadnje, glede na vodilni položaj družbe CFR Marfă v sektorju železniškega tovornega prometa v Romuniji in njene precejšnje tržne deleže na različnih trgih proizvodov, na katerih deluje, ter skladno z oddelkom 3.6.2 smernic o reševanju in prestrukturiranju bi morala družba CFR Marfă izvesti ukrepe za omejitev izkrivljanj konkurence, ki jih je povzročila pomoč. Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da Romunija ni predlagala nobenih strukturnih ukrepov ali ukrepov v zvezi z ravnanjem za izravnavo.

(345) Zato Komisija glede na navedeno po fazi preiskave ugotavlja, da nobeden od ukrepov ne izpolnjuje meril za združljivo pomoč za reševanje ali prestrukturiranje iz smernic o reševanju in prestrukturiranju.

(346) Kar zadeva točko (c) člena 107(3) PDEU, Komisija meni, da ni okvira ali smernic za uporabo člena 107(3), ki bi jih bilo mogoče uporabiti za ukrepe, ki se ocenjujejo, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.

(347) V skladu s členom 107(3)(c) Pogodbe se lahko za združljivo z notranjim trgom šteje „pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“. V zvezi s tem oddelek 4 smernic o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu ([203]) zagotavlja okvir za presojo, ali je mogoče pomoč prevoznikom v železniškem prometu za odpis dolgov razglasiti za združljivo v skladu s pravili o državni pomoči iz Pogodbe. V skladu s točko 53 smernic o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu se v posebnih primerih (ko plačani dolgovi zadevajo izključno usklajevanje prevoza, nadomestila za obveznosti javne službe ali računovodsko normalizacijo) združljivost pomoči oceni na podlagi člena 93 Pogodbe.

(348) V točki 54 smernic o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu je določeno, da „Komisija v okviru člena 9 Direktive 91/440/EGS poleg tega meni, da bi bilo treba takšne [državne] pomoči pod določenimi pogoji odobriti, če ni prisotno finančno prestrukturiranje, kadar se plačilo nanaša na stare dolgove, nastale pred začetkom veljavnosti Direktive 2001/12/ES, ki določa pogoje za odprtje sektorja konkurenci“.

(349) Komisija ugotavlja, da bi moral v skladu s točko 56 smernic o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu v primeru držav članic, ki so pristopile k Uniji po začetku veljavnosti Direktive 2001/12/ES 15. marca 2001, za ustrezni datum veljati datum pristopa. Glede na to je ustrezni datum v tem sklepu datum pristopa Romunije k EU, tj. 1. januar 2007.

(350) Komisija opozarja tudi, da za to, da bi se pomoč družbi CFR Marfă štela za združljivo na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe, ni treba oceniti, ali so izpolnjeni kumulativni pogoji iz točk 55 do 60 smernic o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu, saj so bili vsi ukrepi, ki se ocenjujejo v tem sklepu, sprejeti po datumu pristopa.

(351) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da ukrepi državne pomoči, dodeljeni družbi CFR Marfă, niso združljivi z notranjim trgom.

([202]) Glej najnovejše podatke iz odgovora Romunije z dne 27. junija 2019, točka 39.
([203]) Smernice Skupnosti o državnih pomočeh za prevoznike v železniškem prometu (UL C 184, 22.7.2008, str. 13).

5. **VRAČILO**

(352) Komisija je v skladu s PDEU in ustaljeno sodno prakso sodišč Unije pristojna za odločanje, ali mora zadevna država članica spremeniti ali odpraviti pomoč, za katero je Komisija ugotovila, da ni združljiva z notranjim trgom ([204]). Sodišči Unije sta dosledno odločali, da je obveznost države članice, da odpravi pomoč, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgom, namenjena ponovni vzpostavitvi stanja pred dodelitvijo pomoči ([205]).

(353) Glede na to sta sodišči Unije odločili, da je ta cilj dosežen, ko prejemnik vrne zneske, dodeljene z nezakonito pomočjo, skupaj z obrestmi za vračilo, s čimer se odpove prednosti, ki jo je imel pred konkurenti na notranjem trgu ([206]).

(354) V skladu s sodno prakso člen 16(1) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ([207]) določa, da „[č]e se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč […]“.

(355) Ker so bili ukrepi 1, 2, 3 in 5 izvedeni v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije ter jih je treba šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč, je treba pomoč vrniti, da se ponovno vzpostavi stanje na notranjem trgu, kakršno je bilo pred dodelitvijo zadevnih ukrepov. Vračilo zajema obdobje od datuma, ko je bila pomoč dana na voljo upravičencu, do njenega dejanskega vračila. Za znesek, ki ga je treba vrniti, se obračunajo obresti do dejanskega vračila.

(356) Kot je razvidno iz uvodnih izjav 326 do 351, je bila pomoč, dodeljena družbi CFR Marfă na podlagi štirih *ukrepov* (*ukrepov 1, 2, 3 in 5*) skupaj, ki je znašala najmanj 2 619,27 milijona RON (približno 569,41 milijona EUR), kar je enako vsoti zneska pomoči v okviru *ukrepa 1* v višini vsaj 1 001,2 milijona RON (približno 217,65 milijona EUR), zneska pomoči v okviru ukrepa 2 v višini vsaj 783,78 milijona RON (približno 170,39 milijona EUR), zneska pomoči, ki ustreza ukrepu 5, v višini vsaj 834,29 milijona RON (približno 181,37 milijona EUR) ter ustrezne razlike v obrestih – do višine tržnih obresti – za vse zapadle dolgove (izračunane v skladu z metodologijo, opisano v uvodnih izjavah 204 do 209, 237 in 238 ter 260 do 262), izvedena v nasprotju s členom 108(3) PDEU ter jo je treba šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč ter vrniti, da se ponovno vzpostavi stanje na notranjem trgu, kakršno je bilo pred dodelitvijo pomoči.

(357) V skladu z ustaljeno sodno prakso insolventnost upravičenca in njegova nezmožnost vračila pomoči nista upravičen razlog za oprostitev obveznosti vračila pomoči ([208]). V takem primeru je mogoče vzpostavitev stanja pred izplačilom pomoči in odpravo izkrivljanja konkurence načeloma doseči z vpisom terjatve iz naslova vračila pomoči na seznam terjatev v okviru postopka likvidacije pod nadzorom sodišča. Če država članica ne more zagotoviti vračila celotnega zneska pomoči, vpis terjatve omogoča izpolnitev obveznosti zagotovitve vračila, če postopek v primeru insolventnosti povzroči prenehanje podjetja, ki je prejelo nezakonito pomoč, tj. popolno prenehanje njegovih dejavnosti ([209]).

6. **SKLEPNE UGOTOVITVE**

(358) Komisija ugotavlja, da *ukrepi 1, 2, 3 in 5* skupaj in posamično pomenijo državno pomoč družbi CFR Marfă v smislu člena 107(1) PDEU.

(359) Komisija ugotavlja, da *ukrep 4* ne pomeni državne pomoči družbi CFR Marfă.

(360) Komisija ugotavlja, da je Romunija nezakonito izvedla *ukrepe 1, 2, 3 in 5* v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(361) Komisija ugotavlja, da elementi pomoči v okviru ukrepov 1, 2, 3 in 5 niso združljivi z notranjim trgom, ker ustrezni pogoji iz smernic o reševanju in prestrukturiranju iz let 2004 in 2014 niso bili izpolnjeni, drugi razlogi za združljivost pa niso bili opredeljeni. Zato mora upravičenec vrniti nezakonito in nezdružljivo pomoč skupaj z obrestmi za vračilo –

([204]) Sodba Sodišča z dne 12. julija 1973, *Komisija/Nemčija*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, točka 13.
([205]) Sodba Sodišča z dne 21. marca 1990, *Belgija/Komisija*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, točka 66.
([206]) Sodba Sodišča z dne 17. junija 1999, *Belgija/Komisija*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, točki 64 in 65.
([207]) Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).
([208]) Sodbe Sodišča z dne 29. aprila 2004, *Nemčija/Komisija*, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, točka 85; z dne 15. januarja 1986, *Komisija/Belgija*, 52/84, ECLI:EU:C:1986:3, točka 14, in z dne 21. marca 1990, *Belgija/Komisija*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, točke 60 do 62.
([209]) Sodba Sodišča z dne 11. decembra 2012, *Komisija/Španija*, C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, točka 104.

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Naslednji ukrepi, ki so predmet tega sklepa in jih je Romunija izvedla nezakonito v nasprotju s členom 108(3) PDEU, skupaj in posamično pomenijo državno pomoč:

(a) neizvršba in dodatno kopičenje dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013;

(b) neizvršba in dodatno kopičenje dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură od leta 2010 do zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013;

(c) zamenjava terjatev v lastniške deleže leta 2013;

(d) neizvršba in dodatno kopičenje dolgov družbe CFR Marfă do družbe CFR Infrastructură od zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 do vključno leta 2018.

Člen 2

Naslednji ukrep, ki je predmet tega sklepa, ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU:

(a) neizvršba in dodatno kopičenje dolgov družbe CFR Marfă do državnega proračuna od zamenjave terjatev v lastniške deleže leta 2013 do vključno leta 2018.

Člen 3

Državna pomoč v okviru ukrepa 3 je že zajeta s pomočjo v okviru *ukrepa 1* in *ukrepa 2*, zato pomoč v okviru *ukrepa 3* ni prišteta skupnemu znesku pomoči, da bi se preprečilo dvojno štetje pomoči. Državna pomoč v višini vsaj 2 619,27 milijona RON (približno 569,41 milijona EUR), ki pomeni vsoto zneska pomoči v okviru *ukrepa 1* (vsaj 1 001,2 milijona RON oziroma približno 217,65 milijona EUR), zneska pomoči v okviru *ukrepa 2* (vsaj 783,78 milijona RON oziroma približno 170,39 milijona EUR), zneska pomoči, ki ustreza *ukrepu 5* (vsaj 834,29 milijona RON oziroma približno 181,37 milijona EUR), ter ustreznih tržnih obresti (ki se izračunajo v skladu z opisano metodologijo izračuna) za vsakega in vse zapadle dolgove v okviru *ukrepov 1, 2 in 5*, ki jih je Romunija nezakonito in v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije dodelila družbi CFR Marfă, je nezdružljiva z notranjim trgom.

Člen 4

1. Romunija poskrbi, da upravičenec vrne pomoč iz člena 1.

2. Zneskom, ki jih je treba vrniti, se prištejejo obresti za obdobje od datuma, ko so bili dani na voljo upravičencu, do datuma njihovega dejanskega vračila.

3. Obresti se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ([210]) in Uredbo Komisije (ES) št. 271/2008 ([211]) o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004.

4. Romunija z učinkom od datuma sprejetja tega sklepa ustavi morebitno nadaljnjo neizvršbo dolgov iz člena 1.

Člen 5

1. Vračilo pomoči iz člena 1 se izvede takoj in učinkovito.

2. Romunija zagotovi, da se ta sklep izvede v šestih mesecih od datuma uradnega obvestila o njem.

Člen 6

1. Romunija v dveh mesecih od uradnega obvestila o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:

(a) skupni znesek (glavnica in obresti za vračilo), ki ga mora vrniti upravičenec;

([210]) Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

([211]) Uredba Komisije (ES) št. 271/2008 z dne 30. januarja 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 82, 25.3.2008, str. 1).

(b) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;

(c) dokumente, ki dokazujejo, da se je od upravičenca zahtevalo vračilo pomoči.

2. Romunija obvešča Komisijo o napredku glede nacionalnih ukrepov, sprejetih za izvajanje tega sklepa, dokler vračilo pomoči iz člena 1 ni izvedeno v celoti. Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Predloži tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih za vračilo, ki jih je upravičenec že vrnil.

Člen 7

Ta sklep je naslovljen na Romunijo.

Komisija lahko objavi zneske pomoči in obresti za vračilo, vrnjene z izvajanjem tega sklepa, brez poseganja v člen 30 Uredbe (EU) 2015/1589.

V Bruslju, 24. februarja 2020

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Izvršna podpredsednica